

Navrhovateľ:

I/15-011a Miňovce, most cez rieku Ondava M251

Oznámenie o zmene NČ

vypracované podľa prílohy 8a zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

*Vypracoval: **Zamborský Dušan-Duall**, Smilno 135*

Marec 2023

OBSAH:

I.	Údaje o navrhovateľovi	3
1.	Názov	3
2.	Identifikačné číslo	3
3.	Sídlo	3
4.	Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa	3
5.	Kontaktné údaje oprávnenej osoby pre poskytnutie relevantných informácií o NČ a miesto konzultácie	3
II.	Názov zmeny NČ	3
III.	Údaje o zmene NČ	3
1.	Umiestnenie NČ	3
2.	Opis technického a technologického riešenia vrátane požiadaviek na vstupy a údaje o výstupoch	4
3.	Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné rizika havárií vzhľadom na použité látky a technológie	17
4.	Druh požadovaného povolenia NČ podľa osobitných predpisov	17
5.	Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch zmeny NČ presahujúcich štátne hranice	18
6.	Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia vrátane zdravia ľudí	18
IV.	Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických	36
1.	Vplyvy na ŽP	36
2.	Návrh opatrení na elimináciu zmiernenie pôsobenia vplyvov zmeny NČ	54
V.	Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie	55
VI.	Prílohy	61
1.	Informácia, či NČ bola posudzovaná podľa zákona	
2.	Mapa širších vzťahov (<i>Prehľadná situácia M 1:25 000</i>)	
3.	Projekt stavby (VALBEK s.r.o. Bratislava, 2018) – CD	
4.	Fotodokumentácia	
VII.	Dátum spracovania	61
VIII.	Meno, priezvisko, adresa a podpis spracovateľa oznámenia	61
IX.	Podpis oprávneného zástupcu navrhovateľa	61
	Použité podklady a literatúra	62

Použité skratky:

EIA	- proces posudzovania vplyvov na životné prostredie
k. ú.	- katastrálne územie
MŽP SR	- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
nariadenia vlády SR č. 452/2019 Z.z	- Nariadenie vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 282/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú prahové hodnoty a zoznam útvarov podzemných vôd
Natura 2000	- sústava chránených území členských krajín Európskej únie
NČ	- navrhovaná činnosť
Oznámenie o zmene NČ	- Oznámenie o zmene NČ vypracované podľa prílohy č. 8a zákona č. 24/2006 Z.z., pre zmenu NČ podľa § 18 ods. 1 písm. e) zákona 24/2006 Z.z.
Primerané posúdenie NATURA 2000	- proces hodnotenia vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 vyplývajúci z článkov 6.3 a 6.4. smernice Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS
ÚSES / RÚSES	- územný systém ekologickej stability / regionálny ÚSES
SKUEV	- kód územia európskeho významu na území SR
ŠOP SR	- Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
ttp	- trvalé trávne porasty
ÚEV	- územie európskeho významu
ÚEV Horný tok Ondavy	- Územie európskeho významu – Horný tok Ondavy (kód územia SKUEV0939)
VÚ	- vodný útvar
ŽP	- životné prostredie
*91EO	- biotop európskeho významu Ls 1.3 jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy

OZNÁMENIE O ZMENE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

I. ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

I.1. Názov

Slovenská správa ciest Bratislava
Investičná výstavba a správa ciest Košice

I.2. Identifikačné číslo

00003328

I.3. Sídlo

Kasárenské námestie 4, 040 01 Košice

I.4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa

Ing. Vladimír Žiarný
riaditeľ SSC IVSC Košice
Kasárenské námestie 4, 040 01 Košice
tel.: 055/72 77 224
e-mail: sekretariat.ivsc.ke@ssc.sk

I.5. Kontaktné údaje oprávnenej osoby pre poskytovanie relevantných informácií o NČ a miesto konzultácie

Ing. Peter Lazor
SSC IVSC Košice, Kasárenské námestie 4, 040 01 Košice
tel.: 0903904088 e-mail: peter.lazor@ssc.sk

II. NÁZOV ZMENY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

I/15-011a Miňovce, most cez rieku Ondava M251

III. ÚDAJE O ZMENE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

III.1 Umiestnenie NČ

Kraj : Prešovský
Okres : Stropkov
Obec (k.ú.) : Miňovce (Miňovce), Nižná Olšava (Nižná Olšava)
Parcela KN-C č.

k.ú. Miňovce:	976	vodná plocha
	977	vodná plocha
	978	vodná plocha
	1352	trvalý trávny porast (teleso cesty I/15)
	1348	ostatná plocha (teleso cesty I/15)
	357/1	zastavané plochy (teleso cesty I/15)
	1347	trvalý trávny porast
k.ú. Nižná Olšava:	476/1	zastavané plochy (teleso cesty I/15)
	403/1	orná pôda

Druh stavby : líniová stavba - rekonštrukcia, prestavba mosta

III.2 Opis technického a technologického riešenia vrátane požiadaviek na vstupy a údaje o výstupoch

Cesta I/15, ktorej súčasťou je aj mostný objekt číslo 15-011a (M251) cez rieku Ondava, je cesta I. triedy v Prešovskom samosprávnom kraji, ktorá prechádza územiami okresov Vranov nad Topľou, Stropkov a na krátkom úseku aj okresu Svidník. Jej celková dĺžka je 49,316 km.

Jestvujúci most cez rieku Ondava bol postavený v roku 1968. Most bol pôvodne na ceste III. triedy. V blízkosti mosta na komunikácii I/15 došlo v minulosti k výraznému zosuvu, ktorý mal za následok deštrukciu časti trasy tejto komunikácie. Z tohto dôvodu bola v danom mieste vytvorená alternatívna trasa s využitím časti cesty III. triedy, ktorá bola preklasifikovaná na cestu I. triedy (I/15).

Pre mostný objekt bola spracovaná diagnostika mosta v októbri 2021 združením pre diagnostiku mostov CONSTRUMAT s.r.o., INSET s.r.o. s nasledovnými závermi: „**Mostný objekt je zatriedený do stavu „VI“, čo zodpovedá veľmi zlému stavebno-technickému stavu**“.

Od diagnostiky mosta došlo k ďalšiemu zhoršeniu stavebnotechnického stavu mosta, čo si vyžiadalo obmedzenie premávky na moste a to jej presmerovaním do jednosmernej premávky riadenej svetelnou signalizáciou. Pri ďalšom zhoršení stavu mosta hrozí vyhlásenie havarijnej situácie a kompletne uzatvorenie premávky na moste.

Prestavba mosta č. I/15-011a je zameraná na obnovenie a zlepšenie prevádzkových parametrov komunikácií v tomto úseku a odstránenie havarijného stavu mosta.

Dĺžka úpravy cesty I/15 v danom úseku, vrátane prestavby mosta je 119 m. Súčasťou stavby je aj dočasná obchádzka navrhnutá v celkovej dĺžke 191 m vrátane dočasného premostenia rieky Ondava.

Predmetná stavba je členená na časti stavby (objekty) nasledovne:

- 101-00 Úprava cesty I/15
- 201-00 Most 15-011a
- 920-00 Dočasná obchádzka

Predpokladaný termín realizácie stavebných prác: 10/2023 -10/2024

Postup stavebných prác

Práce sa budú realizovať v troch základných etapách s obmedzením dopravy 30 ton:

1. etapa - prípravné práce:

- vytýčenie obvodu staveniska,
- vybudovanie dočasnej obchádzky
- príprava plôch pre zariadenie staveniska a vybudovanie zariadenia staveniska
- demolácia jestvujúceho mostného objektu

2. etapa – vlastná výstavba:

- výstavba nových konštrukčných častí mostného objektu
- výstavba spevnenia brehov toku

3. etapa – dokončovacie práce:

- rekultivácia dočasne zabratých plôch
- odstránenie dočasnej obchádzky, zariadenia staveniska a úprava plôch

Popis stavebných objektov:

101-00 Úprava cesty I/15

Jestvujúci stav:

Cesta I/15 má v súčasnosti v úseku pôvodnej cesty III/3574, vrátane mosta 15-011a šírku vozovky 6,5 m.

Navrhovaný stav:

Úprava cesty I/15 je navrhnutá v nevyhnutnom rozsahu smerového, výškového a šírkového napojenia zrekonštruovaného mostného objektu na jestvujúci stav, čo znamená, že zasahuje 25 m pred mostom a 30 m za mostom. Celková dĺžka úpravy cesty I/15 vrátane mostného objektu SO 201-00 je 118,6 m. Niveleta cesty je upravená na základe požiadavky zachovania výšky spodnej hrany nosnej konštrukcie pri nutnosti zväčšiť stavebnú výšku mosta o 0,3 m.

Nové šírkové usporiadanie komunikácie je odvodené nasledovné:

- jazdný pruh	2x3,00 m
- vodiaci prúžok	2x0,25 m
- spevnená krajnica	2x0,25 m
- nespevnená krajnica	2x0,25 m
Spolu voľná šírka	7,50 m

Konštrukciu vozovky po vybúraní vozovkových vrstiev sa navrhuje v nasledovnom zložení:

Konštrukciu vozovky:

- asfaltový koberec mastixový modif. SMA 11 O, I PMB 45/80-75	40 mm	STN EN 13108-5
- spojovací postrek z modif.asfaltovej emulzie PS,A emulzia C65BP4	0.5kg/m ²	STN 73 6129
- asfaltový betón pre ložnú vrstvu modif. AC 16 L, I PMB 45/80-75	60 mm	STN EN 13108-1
- spojovací postrek z modif.asfaltovej emulzie PS,A emulzia C65BP4	0.5kg/m ²	STN 73 6129
- asfaltový betón pre podkladnú vrstvu AC 22 P, I PMB 45/80-75	80 mm	STN EN 13108-1
- infiltračný postrek asfaltovou emulziou PI; CB	0.8kg/m ²	STN 73 6129
- cementom stmelená zrnitá zmes CBGM C5/6	180 mm	STN 73 6124-1
- nestmelená vrstva zo štrkodrviny ŠD 31,5 Gc	220-250 mm	STN 73 6126
Spolu celkom	580- 610 mm	

Odvodnenie je zabezpečené priečnym a pozdĺžnym sklonom komunikácie. Povrchová voda z vozovky bude odvádzaná po stranách komunikácie a rozptýlená do okolitého terénu.

Doporučený postup výstavby cesty:

- vybúranie existujúcich vrstiev vozovky hr.500 mm a výkop do požadovanej hrúbky novej vozovky, vrátane výkopu pre úpravu podlažia v aktívnej zóne vozovky
- úprava podlažia, realizácia aktívnej zóny (po preukázaní statickou zaťažovacou skúškou)
- realizácia novej konštrukcie vozovky nad prechodovými doskami mosta a mimo nich
- plynulé prepojenie novej vozovky s existujúcou vozovkou
- dosypávka krajníc štrkodrvinou a plynule napojenie na existujúci násypový svah cesty
- osadenie nových záchytných a vodiacich bezpečnostných zariadení
- zriadenie vodorovného dopravného značenia nástrekom a napojenie na existujúci stav
- dokončovacie práce a vyčistenie staveniska

Porovnanie pôvodného riešenia a zmien navrhovaného riešenia:

• smerové vedenie	bez zmeny
• výškové vedenie	v mieste napojenia na most zvýšenie o 0,3 m
• šírkové usporiadanie	rozšírenie komunikácie z 6,5 na 7,5 m
• odvodnenie vozovky	bez zmeny

201-00 Most 15-011a

Mostný objekt premoštuje neupravený vodohospodársky významný vodný tok Ondava, ID 4-30-08-387 v rkm 94,440. Prietok toku Q100 je v mieste navrhovaného premostenia 625 m³/s.

Základné údaje o moste s uvedením parametrov pred a po rekonštrukcii :

Charakteristika mosta

a/ most na pozemnej komunikácii	(bez zmeny)
b/ -	(bez zmeny)
c/ most nad riekou	(bez zmeny)
d/ s tromi otvormi	(bez zmeny)
e/ jednopodlažný	(bez zmeny)
f/ s hornou mostovkou	(bez zmeny)
g/ nepohyblivý	(bez zmeny)
h/ trvalý	(bez zmeny)
i/ v priamej, v stúpaní	(bez zmeny)
j/ šikmý	(bez zmeny)
k/ s normovanou zaťažiteľnosťou	(bez zmeny)
l/ masívny	(bez zmeny)

	m/ plnostenný	(bez zmeny)
	n/ trémový	(bez zmeny)
	o/ otvorene usporiadaný	(bez zmeny)
	p/ s neobmedzenou voľnou výškou	(bez zmeny)
Dĺžka premostenia :	59,93 m	(bez zmeny)
Dĺžka mosta :	pred rekonštrukciou 62,51 m	
	po rekonštrukcii 69,19 m	
Šikmosť mosta :	ľavá; 78,44 g	(bez zmeny)
Šírka vozovky medzi obrubami :	pred rekonštrukciou 6,50 m	
	po rekonštrukcii 7,50 m	
Šírka chodníka :	pred rekonštrukciou 1,25 m (obojsmerný)	
	po rekonštrukcii 0,75 m (obojsmerný služobný chodník)	
Šírka mosta medzi zábradliami :	pred rekonštrukciou 9,00 m	
	po rekonštrukcii 10,00 m	
Šírka mosta :	pred rekonštrukciou 9,50 m	
	po rekonštrukcii 10,50 m	
Výška mosta :	pred rekonštrukciou 7,98 m (nad dnom potoka)	
	po rekonštrukcii 8,35 m (nad dnom potoka)	
Stavebná výška :	pred rekonštrukciou 1,67 m	
	po rekonštrukcii 2,04 m	
Plocha mosta :	pred rekonštrukciou 569 m ² (59,93x9,50)	
	po rekonštrukcii 629 m ² (59,93x10,50)	
Zaťaženie mosta po rekonštrukcii :	v zmysle STN EN 1990 a STN EN 1991 (kategorizačné zatriedenie – cesta I. triedy)	
Zaťaženie mosta dopravou po rekonštrukcii :	používané zaťažovacie modely ZM1, ZM2	

Jestvujúci stav mostného objektu:

Jestvujúci most cez rieku Ondava bol postavený v roku 1968. Pre mostný objekt bola spracovaná diagnostika mosta v októbri 2021 združením pre diagnostiku mostov CONSTRUMAT s.r.o., INSET s.r.o. s nasledovnými závermi: **„Mostný objekt je zatriedený do stavu „VI“, čo zodpovedá veľmi zlému stavebno-technickému stavu“.**

Od diagnostiky mosta došlo k ďalšiemu zhoršeniu stavebnotechnického stavu mosta, čo si vyžiadalo obmedzenie premávky na moste a to jej presmerovaním do jednosmernej premávky riadenej svetelnou signalizáciou. Pri ďalšom zhoršení stavu mosta hrozí vyhlásenie havarijnej situácie a kompletne uzatvorenie premávky na moste.

Mostný objekt je 3-poľový s rozpätiami 12,6+36,0+12,6m. Vozovka je na moste asfaltová so šírkou medzi obrubami je 6,5 m. Rímsy na oboch stranách mosta sú šírky 1,50 m.

Nosná konštrukcia je tvorená spolu osemnástimi (3 x 6 ks) dodatočne predpätými nosníkmi tvaru písmena I dĺžky 13 + 36 + 13 m (nosníky „Ševčík“). Nosníky sú uložené na oceľových ložiskách.

Spodná stavba je tvorená dvoma oporami a dvoma podperami. Opory sú tvorené základom, masívnym drikom a železobetónovým úložným prahom so závernou stenou a krídlami rovnobežnými s osou cesty. Drieky podpier sú stenové hlava drieku je tvorená rozšíreným úložným prahom. Zakladanie mosta je pravdepodobne plošné.

Stav nosnej konštrukcie je veľmi zlý (stav VI). Pevnosť betónu nosníkov konštrukcie dosahuje hodnoty na úrovni triedy betónu C 50/60, čo je dobrá hodnota. Nameraný modul pružnosti betónu zodpovedá uvedenej triede. Stav predpínacej výstuže zodpovedá veku mosta. Odokryté kanáliky sú zainjektované, ale výstuž je povrchovo skorodovaná. Na nosníkoch prostredného poľa sa navyše nachádzajú trhliny kopírujúce predpínaciu výstuž. Pravdepodobným dôvodom vzniku trhlín je okrem preťažovania mosta aj korózia káblových kanálikov. Kotvy predpätia, ktoré sa nachádzajú na čelách nosníkov sú silno skorodované a poškodené. Betonárska výstuž v nosníkoch a dobetonávkach medzi nosníkmi je skorodovaná a krycia vrstva výstuže opadáva. Zároveň na nosnej konštrukcii sú pozorované poruchy spôsobené veľmi zlým stavom mostného zvršku a dilatácií. Ide o poruchy súvisiace so zatekaním a pôsobením vody a nefunkčnou hydroizoláciou.

Stav spodnej stavby je zlý (stav V). Základným materiálom opôr krídiel a pilierov je prostý betón. Stav konštrukcií odpovedá stavu a veku mosta. Na spodnej stavbe sa vyskytuje celý rad

porúch spôsobených zatekaním cez dilatácie. Výstuž v úložných prahoch je skorodovaná, spodná stavba bola už v minulosti opravovaná cementovou omietkou. Táto sanácia je však nedostatočná. Poruchy spodnej stavby vplyvajúce na jej stabilitu (napr. náklon, sadania, podmytie...) neboli zistené.

Mostný zvršok tvorí vrstva vyrovnávacieho betónu, izolácie a asfaltového súvrstvia. V realizovaných sondách bol vyrovnávací betón rozpadnutý a vlhký. Vozovka na moste má nadmernú hrúbku a je v nepriaznivom stave. Vo vozovke sa nachádza veľa druhov trhlín: pozdĺžne, nepravidelné a sieťové. V mieste prechodových dosiek je vozovka prelomená. Na niektorých miestach sú viditeľné povrchové kaverny a netesnosť zálievok škár. Rímasy sú zdegradované – betón je olámaný a obrúsený, je viditeľné negatívne pôsobenie biologických vplyvov. Betonárska výstuž rímasy je obnažená a skorodovaná.

Navrhovaný stav a popis technického riešenia:

Určujúcimi požiadavkami pre návrh rekonštrukcie mostného objektu boli:

- navrhovaná trasa úpravy komunikácie a jej priestorové usporiadanie
- prietok Q100 a priestorové usporiadanie koryta potoka
- diagnostika mosta (október 2021; združenie CONSTRUMAT s.r.o., INSET s.r.o.)
- platné slovenské technické a právne predpisy a technické normy

Na základe záverov diagnostiky je navrhnutá rekonštrukcia v nasledovnom rozsahu:

- Odstráni sa jestvujúci mostný zvršok, jestvujúca nosná konštrukcia a jestvujúce úložné prahy na podperách a oporách
- Povrch drierok podpier sa očistí vodným lúčom, odstráni sa jestvujúca omietka a naniesie sa sanačná omietka vystužená kompozitnou výstužnou sieťou kotvenou do telesa pôvodného drieru
- Vybudujú sa nové úložné prahy na podperách a oporách
- Vybuduje sa nová nosná konštrukcia a mostný zvršok.
- Koryto a brehy rieky v oblasti mostného objektu sa vyčistia a upravia do požadovaného tvaru, jestvujúce opevnenie brehov sa zrekonštruje.

Nosná konštrukcia (NK) je navrhnutá z predpätých tyčových prefabrikátov výšky 1,75 m. V strednom poli sú navrhnuté nosníky dĺžky 35,70 m, v krajných poliach dĺžky 12,50 m. Celá NK bude spojená do jedného dilatačného celku železobetónovou spriahujúcou doskou. Celková dĺžka NK je 62,38m. V priečnom reze sa predpokladá použitie 7ks mostných prefabrikátov vo vzájomnej vzdialenosti 1,50m a šírka NK je 10,00m. Výškové osadenie NK je navrhnuté tak, že spodná hrana novej NK je výškovo v rovnakej polohe ako pôvodná NK, čím je splnená požiadavka prietoku Q100 rieky Ondava. Nosná konštrukcia bude uložená na elastomerných ložiskách.

Spodná stavba je tvorená dvojicou krajných opôr a dvojicou medziľahlých podpier. Rekonštrukcia opôr je navrhnutá vybúraním jestvujúcich úložných prahov a následným vybudovaním nových železobetónových úložných prahov. Tieto budú kotvené do jestvujúcich drierok opôr. Nové úložné prahy sú navrhnuté výšky 0,80m a šírky 1,75m, so záverným múrikom, na ktorom bude uložená prechodová doska. Prechodové dosky sú navrhnuté na šírku dopravného priestoru vozovky s dĺžkou 3,0m a budú kotvené do záverného múrika.

Rekonštrukcia podpier je navrhnutá vybúraním jestvujúcich úložných prahov a následným vybudovaním nových železobetónových úložných prahov. Tieto budú kotvené do jestvujúcich drierok podpier. Nové úložné prahy sú navrhnuté výšky 0,90m a šírky 2,40m.

Pohľadové plochy drierok podpier sa očistia tlakovou vodou a odstráni sa vrstva jestvujúcej omietky a zdegradovaného betónu. Obnažená výstuž sa očistí od korózie opieskovaním až na biely kov. Očistená výstuž sa bude chrániť protikoróznym náterom s obsahom inhibítorov korózie, ktorý chráni kovové konštrukcie pred oxidáciou. Reprofilácia je navrhnutá sanačnou vrstvou betónu, ktorá bude vystužená kompozitovou výstužnou sieťou a kotvená vlepými ocelovými tržmi do telesa pôvodného drieru podpery.

Pre uloženie ložísk sú na úložných prahoch navrhnuté bloky pod ložiská.

Všetky časti spodnej stavby, ktoré budú v trvalom styku so zemínou, budú chránené izoláciou (náterovou za studena) proti zemnej vlhkosti (1 x penetračný a 2 x asfaltový náter).

Konštrukcia vozovky na moste je navrhnutá v zmysle STN 73 6242 a STN EN 13108-1.

Má nasledovnú skladbu:

Kryt vozovky	Asfaltový betón	AC 11 obrus PMB modifikovaný	40 mm
Spájací postrek		PS, CBP	
Ochranná vrstva	Asfaltový betón	AC 11 obrus PMB modifikovaný	45 mm

Spájací postrek	PS, CBP	
Izolačná vrstva	AIP	5 mm
Zapečatujúca vrstva		
Celková hrúbka		90 mm

Na oboch okrajoch mosta sú navrhnuté celomonolitické rímsoy šírky 1,50m so služobnými chodníkmi, zo železobetónu s pridanými vláknami z polypropylénu.

Na mostnom objekte je ako bezpečnostné zariadenie navrhnuté schválené oceľové mostné zvodidlo s úrovňou zadržania H2 s vodorovnou výplňou s vodiacim profilom pre ochranu chodcov a cyklistov na zadnej strane stĺpikov a oceľové zábradlie so zvislou výplňou výšky 1,10 m. Bezpečnostné zariadenia budú osadené tak, aby bola možná ich výmena.

Odvodnenie mosta je zabezpečené pozdĺžnym a priečnym sklonom vozovky do odvodňovacieho pruhu vozovky pri zvýšenej obrube na ľavostrannej a pravostrannej rímsoy prostredníctvom odvodňovačov 300x300 mm umiestnených v osi odvodnenia. Povrch izolácie bude odvodnený drenážnymi kanálkami navrhnutými v pozdĺžnom smere na pravej strane mosta v osi odvodnenia a v priečnom smere pri mostnom závere. Drenážne kanálky sú navrhnuté šírky 100 mm s odvedením vody pod nosnú konštrukciu cez odvodňovače. Za krajnými oporami sa vybuduje drenáž s vyústením vo svahu komunikácie.

Prechodová oblasť: Na rube opôr je navrhnutá plošná drenáž z dvoch vrstiev geotextílie v celkovej hrúbke minimálne 6 mm. Prechodová oblasť siaha po koniec prechodových dosiek. Prechodový klin pod prechodovými doskami bude vybudovaný zo zemín veľmi vhodných do násypov. Na vyvedenie presiaknutej vody na rube krajných opôr je pozdĺž opôr a rovnobežných krídiel osadená drenážna rúrka priemeru 160 mm na podkladovom betóne, ktorá odvádza vodu k vonkajšiemu povrchu obsypového kužela.

Úpravy v okolí mosta: Koryto rieky Ondava pod mostom sa vyčistí od prípadných stavebných ostatkov. Vybuduje sa nové opevnenie brehov z dlažby z lomového kameňa hrúbky 250 mm do betónového lôžka. Opevnenie sa vybuduje pod mostom na ploche presahujúcej 0,5 m pôdorys mosta. Začiatok a koniec spevnenia bude zabezpečený stabilizačným prahom 0,6x0,8 m. Pre prístup pod most sú navrhnuté obslužné schody z prefabrikovaných betónových stupňov ukladaných do podkladného betónu. Schodiska budú lemované betónovým obrubníkom ukladanými do betónového lôžka. V línii pod osou odvodnenia mosta sa pre kumuláciu vody z odvodňovačov vybudujú v dlažbe z lomového kameňa žľaby, ktoré budú vyústené do toku.

Zvláštne zariadenie na moste: Na mostnom objekte bude vyznačený rok výstavby mosta.

Na moste sa po rekonštrukcii nanovo osadí zariadenie SHMU.

920-00 Dočasná obchádzka

Účelom objektu je dočasne zabezpečiť dopravu na ceste I/15 v smere Stropkov – Vranov nad Topľou, vzhľadom na potrebnú demoláciu existujúceho mostného objektu 15-011a (rieši SO 201-00). Dočasná obchádzka je navrhnutá ako jednopruhovú a jednosmernú komunikáciu. Celková dĺžka obchádzky bude 191 m. Vzhľadom na možný pohyb chodcov v dotknutom území, je po pravej strane navrhnutý dočasný obslužný chodník šírky 1,0 m za betónovým zvodidlom v nespevnenej krajnici obchádzky. Dočasný chodník bude plynulo prepojený s obslužnou lávkou pre chodcov na navrhnutom dočasnom premostení.

Dočasná obchádzka bude vedená po pravej strane cesty I/15 zo smeru od Stropkova a bude na začiatku a na konci plynulo napojená na existujúcu cestu I/15. Po úprave cesty I/15 a realizácii nového mostného objektu 15-011a sa dočasná obchádzka odstráni a dotknuté pozemky vrátane brehov rieky Ondava sa uvedú do pôvodného stavu.

Šírkové usporiadanie je nasledovné:

- Jazdný pruh	1x3,50 m
- vodiaci prúžok	2x0,125 m
- spevnená krajnica	2x0,125 m
- nespevnená krajnica	2x0,50 m (+0,50 pre zvodidlo a 1,00 pre dočasný chodník)
Spolu voľná šírka	5,00 m

Konštrukciu vozovky bude nasledovná:

- asfaltový betón	AC 11 O, PMB 45/80 – 75, I	50 mm	STN EN 13108-5
- spojovací asfaltový postrek	PS, A 0,5 kg/ m ²		STN 73 6129
- asfaltový betón	AC 22 P, CA 35/50, I	80 mm	STN EN 13108-1
- asfaltový infiltračný postrek	PI, A 0,8 kg/m ²		STN 73 6129
- štrkodrvina	ŠD, 31,5(45) GC	150 mm	STN 73 6126
- štrkodrvina	ŠD, 31,5(45) GC	220 mm	STN 73 6126
Spolu celkom		500 mm	

Aktívna zóna hr.300 mm bude zo štrkodrviny fr.0-63 Násypové teleso obchádzkovej komunikácie sa odporúča vybudovať z hrubého kameniva z lomu frakcie 0-200.

Odvodnenie povrchu vozovky je zabezpečené priečnym a pozdĺžnym sklonom komunikácie. Povrchová voda z vozovky bude odvádzaná po svahoch komunikácie a rozptýlená do okolitého terénu.

Dočasne dopravné značenie bude zabezpečené zhotoviteľom stavby podľa doporučeného pracovného postupu.

Súčasťou dočasnej obchádzky je aj **dočasné premostenie**:

Základné údaje o moste (dočasné premostenie) :

Charakteristika mosta	a/ most na pozemnej komunikácii c/ most cez rieku Ondava d/ most s jedným poľom e/ jednopodlažný f/ s dolnou mostovkou g/ nepohyblivý h/ provizórny, prenosný, krátkodobý i/ v priamej j/ kolmý k/ most s individuálnou zaťažiteľnosťou l/ nemasívny, oceľový m/ priehradový n/ trémový o/ otvorene usporiadaný p/ s neobmedzenou voľnou výškou
Dĺžka mosta	: 48,0 m
Šikmosť mosta	: 100 g (kolmý)
Šírka vozovky medzi obrubníkmi	: 4,0 m
Šírka mosta medzi priehradovou konštrukciou	: 4,75 m
Celková šírka konštrukcie mosta	: 5,67m
Výška mosta	: cca 6,50m (nad dnom rieky Ondava)
Stavebná výška	: 0,70 m
Plocha mosta	: 48x5,67=272m ² (dĺžka mosta x šírka mosta)
Zaťaženie mosta	: rovnomerné zaťaženie chodcami 5kN/m ² : 30 t (výhradná zaťažiteľnosť) : 11t (nápravové zaťaženie)

Dočasné premostenie rieky Ondava je navrhované pre zabezpečenie premostenia rieky Ondavy počas rekonštrukcie jestvujúceho mosta na ceste I/15.

Navrhovaný dočasný mostný objekt je navrhnutý na prietok Q5 rieky Ondava (na základe údajov SHMÚ Bratislava, Regionálne stredisko Košice, jún 2021, je prietok Q5 v mieste navrhovaného premostenia 172 m³/s).

Dĺžka mostného objektu je navrhnutá tak aby bola premostená celá prekážka bez zmenšenia prietochného profilu rieky Ondava.

Mostný objekt bude uložený na cestných paneloch umiestnených na násypovom telese dočasnej obchádzky. Pod násypovým telesom v oblasti opôr sú navrhnuté štrkové vankúše, ktoré sa zhutnia na 98% PS.

Objekt dočasného premostenia bude pozostávať z jednej nosnej ocelevej konštrukcie „Ťažká mostová súprava“. Jedná sa priehradovú rozoberateľnú konštrukciu so spodnou mostovkou. Most bude jednoložový s celkovou dĺžkou 48 m. Zosilnenie horných a spodných pásov hlavných nosníkov je navrhnuté v dĺžke 36,0 m. Most bude jednopruhový s voľnou šírkou medzi obrubníkmi 4,0m. Mostovka bude tvorená drevenými mostinami. Nosná konštrukcia bude uložená na ložiskách, ktoré budú osadené na cestných paneloch. Pre zabezpečenie bezpečného pohybu osôb bude na mostovke oddelený priestor pre pešiu dopravu (cca 1,0 m).

Montáž mostnej konštrukcie bude prebiehať na ľavom brehu v smere toku rieky postupne po úsekoch dĺžky 3,0m, ktoré budú po dokončení postupne vysúvané na druhý breh. Pre zabezpečenie stability pri vysúvaní bude na čele zhotovený výsuvný nadstavec dĺžky 30,5m.

Pri výstavbe mostného objektu je odporúčaný nasledovný postup prác :

1. *Vytýčenie mostnej osi*: Výstavba začína vytýčením mostnej osi, následne sa vytýčia osi výsuvnej dráhy, osi definitívnych ložísk a výsuvných stolíc.
2. *Stavba výsuvacej dráhy*: Celková dĺžka výsuvacej dráhy pre navrhovaný mostný objekt je 33,22m.
3. *Stavba výsuvného nadstavca*: Výsuvný nadstavec sa montuje z rovnakých súčastí ako most, jeho konštrukcia je však zjednodušená a vylahčená vynechaním vozovky a časťami mostovky
4. *Stavba mosta*: Stavba sa prevádza za pomoci autožeriavov. Posúvanie prebieha po 3metroch.
5. *Vysúvanie*: Vlastné vysúvanie bude prevádzané pri prerušenej montáži hlavných nosníkov na výsuvnej dráhe pod dohľadom stavbyvedúceho. Po pristavení 3 m sa most o túto dĺžku vysunie.
6. *Osadenie mostu na definitívne ložiská*:
7. *Dokončovacie práce, osadenie zábradlia*: Po dokončení nosnej konštrukcie sa zriadi napojenie na vozovku obchádzky a v celej dĺžke osadí zábradlie.

Navrhovaný postup a technológia výstavby

Pred začiatkom prác sa v oblasti vytýči a overí skutočná poloha všetkých sietí a zariadení za účasti ich správcov. Výstavba mostného objektu 201-00 sa bude realizovať s vylúčením dopravy. Doprava bude prevádzaná po dočasnej obchádzke (SO 920-00). Výstavba bude pozostávať z týchto prác:

- vybudovanie násypu dočasnej obchádzky (SO 920-00).
- vybudovanie dočasného premostenia (SO 920-00).
- presmerovanie dopravy na dočasnú obchádzku
- dočasné preloženie zariadenia SHMU na dočasnú polohu
- odstránenie jestvujúcej nosnej konštrukcie:
- odstránenie jestvujúceho mostného zvršku
- vybudovanie zjazdu do koryta Ondavy – pri opore č. 4 na výtokovej strane mosta a následne plochy pre umiestnenie žeriavu. S ohľadom na polohu mosta v susedstve chráneného územia zjazd bude vybudovaný s minimalizáciou zásahu do koryta a vodnej plochy toku.
- demolácia stredného poľa dĺžky 36 m sa navrhuje alternatívne:
 - 1.postupným búraním do koryta Ondavy, s pozíciou demolačného zariadenia na ploche zjazdu do koryta vybudovaného pri opore č. 4, (pozri: *príloha č. 3 → 201-00_02 Výkres búracích prác Alternatíva 1*)
 - 2.demolácia tohto poľa pomocou žeriavu, bez spúšťania sute do koryta rieky. Tento postup demolácie si vyžiada:
 - zriadenie plochy pre žeriav na zjazde do koryta Ondavy vybudovanom pri opore č. 4
 - v koryte toku Ondava sa zriadi dve podperné veže
 - nosníky sa v miestach delenia vypodložia tak, aby po rozdelení bola každá časť nosníka podopretá a zabezpečená
 - nosníky budú vzájomne oddelené v priečnom smere
 - jednotlivý oddelený nosník bude rozdelený v pozdĺžnom smere na časti
 - uvoľnené časti nosníka budú postupne žeriavom premiestnené na plochu mimo mosta (pozri: *príloha č. 3 → 201-00_181 Výkres búracích prác Alternatíva 2 a 201-00-181 TS postup búrania Alternatíva 2*)
- priebežné nakladanie a odvoz vybúraného materiálu z koryta Ondavy v prípade demolácie podľa alternatívy č. 1

- demolácia krajných polí – postupné uvoľnenie nosníkov krajných polí dĺžky 13 m v priečnom reze, vodným lúčom z povrchu NK
- demontáž krajných polí dĺžky 13 m – prekladanie nosníkov žeriavom na vozovku mimo mosta
- priebežné nakladanie a odvoz vybúraného materiálu
- odstránenie jestvujúcich úložných prahov na podperách a oporách
- realizácia sanácie spodnej stavby – sanácia betónových povrchov podpier a opôr, vybudovanie úložných prahov opôr a podpier,
- osadenie ložísk
- vybudovanie novej nosnej konštrukcie
- dovoz nosníkov dĺžky 13 m pre pole č. 1
- osadenie nosníkov dĺžky 13 m do krajného poľa č. 1 pomocou žeriavu v pozícii za oporou č. 1
- dovoz nosníkov dĺžky 13 m pre pole č. 3
- osadenie nosníkov dĺžky 13 m do krajného poľa č. 3 pomocou žeriavu v pozícii za oporou č. 4
- betonáž spriahajúcej dosky v poli č. 3
- dovoz a dodatočné predpínanie lamiel nosníkov dĺžky 36 m, predpokladá sa úložná plocha pre lamely nosníkov s využitím poľa č. 3
- úprava plochy zjazdu do koryta pre potreby osadenia žeriavu
- ukladanie nosníkov stredného poľa dĺžky 36 m pomocou žeriavu z pripravenej plochy
- demontáž žeriavu
- odstránenie zjazdu z koryta rieky
- dobudovanie priečnikov a spriahajúcej dosky na celom moste
- vybudovanie prechodových dosiek, dobudovanie hornej časti mostných krídel
- zhotovenie hydroizolácie mostovky
- vybudovanie ríms
- zriadenie ochrany izolácie (je nevyhnutné zriadiť bezprostredne po zriadení izolácie, aby sa predišlo poškodeniu izolácie) a obrúsnej vrstvy
- vybudovanie príahľých úsekov úpravy cesty I/15, objekt 101-00
- osadenie bezpečnostných zariadení
- presmerovanie dopravy na zrekonštruovaný úsek cesty I/15
- osadenie zariadenia SHMU na zrekonštruovaný most
- odstránenie dočasnej obchádzky s dočasným premostením
- vybudovanie opevnenia brehov koryta toku, vybudovanie schodísk a opevnenia svahov

Organizácia prác s ohľadom na prevádzku zariadenia SHMU

Rekonštrukciou mostného objektu bude obmedzená prevádzka zariadenia SHMU na sledovanie hladinového režimu toku Ondavy. Zariadenie tvorí oceľová skrinka osadená na pravostrannom zábradlí mosta 15-011a za podperou č.2, chránička s káblom pre napojenie meracieho snímača umiestneného v toku a vodočetná lata. Zvislá časť chráničky je ukotvená na drieku podpory č.2 v ďalej je vedená v teréne do koryta toku. Na základe požiadavky správca (SHMU), v záujme neprerušeného zberu údajov, je potrebné rekonštrukciu mosta organizovať s ohľadom na prevádzku tohto zariadenia a zabezpečiť nepretržitú prevádzku zariadenia. Po vybudovaní dočasného premostenia bude zariadenie SHMU premiestnené a osadené na oceľový stĺp ukotvený v teréne do dočasnej polohy podľa projektovej dokumentácie. Následne po ukončení rekonštrukcie mosta 15-011a bude zariadenie spätne osadené na most do novej polohy nad oporu č.1 vpravo podľa prehľadného výkresu.

Súčasťou prác zo strany dodávateľa stavby budú aj práce stavebnej prípravy pre premiestnenie zariadenia na dočasné premostenie a späť na zrekonštruovaný most, ktoré bude vykonávať v koordinácii a pod dohľadom SHMU. Samotnú inštaláciu prevedie správca do stavebne pripravenej trasy a polohy.

Stavebné dvory:

Počas výstavby je potrebné, aby zhotoviteľ stavby mal k dispozícii plochy, na ktorých bude mať možnosť umiestniť svoje sociálne, prevádzkové a technologické zariadenia, zriadiť skládky materiálov a vytvoriť rôzne manipulačné plochy.

Umiestnenie stavebného dvora sa po odklonení premávky na dočasnú obchádzku navrhuje na úseku cesty I/15, ktorý bude počas rekonštrukcie mosta uzatvorený. Ako stavebný dvor je možné využiť taktiež úsek cesty I/15, ktorý bol uzatvorený z dôvodu zosuvu svahu nad pôvodnou cestou.

Stavebné dvory sa nebudú zriaďovať mimo jestvujúcich spevnených plôch. Stavebný dvor bude vybavený mobilnými toaletami.

Mimo stavebných dvorov vzniká požiadavka na dočasné umiestnenie skrývky ornice z plôch dočasných záberov poľnohospodárskej pôdy. Vzhľadom na rozmiestnenie objektov sa odporúča umiestnenie dočasnej depónie v priestore medzi cestou I/15 a trasou dočasnej obchádzky na pravom brehu rieky Ondava.

Inžinierske siete:

Na stavenisku resp. v jeho blízkosti sa nachádza jestvujúce vedenie STL plynovodu, trasa podzemného telekomunikačného vedenia Slovak Telekom (počas trvania dočasnej obchádzky sa nad vedeniami zriadi ochrana panelmi) a zariadenie SHMÚ (na moste).

Iné podzemné a nadzemné inžinierske siete podľa vykonaných prieskumov neboli zistené. Pred začatím stavebných prác je potrebné, aby zhotoviteľ stavby zabezpečil vytýčenie všetkých podzemných inžinierskych sietí v dotknutom území. Podľa zákona č. 439/2001 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 135/1961 Zb., § 18, odstavca 14, správca alebo vlastník inžinierskej siete je povinný na výzvu stavebníka pozemnej komunikácie zabezpečiť vytýčenie polohy vedenia bezplatne, na vlastné náklady.

Vyhodnotenie záberov a návrh revitalizácie územia biotopu európskeho významu Ls 1.3 (*91EO) jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, územia európskeho významu Horný tok Ondavy (SKUEV0939) a mokrade (riečiska toku Ondavy):

V rámci konečných úprav terénu bude vykonaná taktiež revitalizácia plôch dočasných záberov biotopu *91EO a ÚEV Horný tok Ondavy.

Vyhodnotenie záberov biotopu Ls1.3 (*91EO): k.ú. Miňovce, parcela KNC č. 978

- Trvalý záber (zničenie) 0 m²

Dôvod dočasného záberu (poškodenia)	Výmera poškodenia Ls1.3	
	celkom	z toho v SKUEV0939
1. Dočasný zjazd pre demoláciu a výstavbu mosta 15-11a (SO 201-00)	74 m ²	3 m ²
2. Dočasné premostenie (SO 920-00)	135 m ²	135 m ²
Celkom:	209 m ²	138 m ²

Vyhodnotenie záberov ÚEV Horný tok Ondavy (SKUEV0939): k.ú. Miňovce, parcela KNC č. 978

- Trvalý záber (zničenie) 0 m²

Dôvod dočasného záberu (poškodenia)	Výmera zásahu v SKUEV0939
1. Dočasný zjazd pre demoláciu a výstavbu mosta 15-11a (SO 201-00)	30 m ²
2. Dočasné premostenie (SO 920-00)	388 m ²
Celkom:	418 m ²

Poznámka: Z výmery záberu ÚEV Horný tok Ondavy predstavuje zásah do hodnotných biotopov Ls1.3 (*91EO) iba 138 m², na ostatnej ploche sa v dotyku s poľnohospodárskou pôdou vyskytujú rudérálne biotopy.

Vyhodnotenie záberov mokrade (riečiska Ondavy): k.ú. Miňovce, parcela KNC č. 978

- Trvalý záber..... 0 m²

- Dočasný záber 34 m² - zariadenie dočasného zjazdu pre stavebnú techniku, ktorý bude zasahovať do toku v dĺžke 5 m a šírke 6 m.

Navrhovaný spôsob revitalizácie:

A) Revitalizácia biotopu LS1.3. (*91EO) a ÚEV Horný tok Ondavy:

Celková výmera revitalizovanej plochy: parcela KNC 978930 m².

1. Dočasný zjazd pre demoláciu a výstavbu mosta 15-011a: po ukončení výstavby bude teleso dočasného zjazdu odstránené vrátane podkladových vrstiev. Terén bude upravený do profilu okolitého terénu. Následne budú plochy osiate vhodnou travinno-bylinnou zmesou druhového zloženia: lipnica ročná, lipnica lúčna, reznáčka laločnatá, psiarka lúčna, kostrava lúčna, ďatelina plazivá, ďatelina hybridná a vykonaná výsadba drevín podľa bodu 3.
 2. Dočasné premostenie: po odstránení konštrukcie dočasného premostenia bude terén vypratý od prípadného znečistenia (stavebný odpad, komunálny odpad), ošetrí sa prípadné poškodenia ponechaných stromov a krov, doplní sa výsadba drevín podľa bodu 3.
 3. Na časti parcely KNC 978, na ľavom brehu rieky Ondava, ktorá je v súčasnosti bez porastov drevín, ako aj v mieste dočasných záberov na oboch brehoch Ondavy budú po odsúhlasení správcom nehnuteľnosti (*Slovenský vodohospodársky podnik š.p., OZ Košice*) realizované revitalizačné opatrenia (výsadba drevín), ktoré by mali prispieť k postupnému vytvoreniu biotopu *91EO na ploche 930 m², z tejto plochy je 600 m² súčasťou ÚEV Horný tok Ondavy.
Druhové zloženie výsadba drevín: jelša lepkavá (90 ks), jaseň štíhly (80 ks), javor horský (20), čremcha obyčajná (20), čerešňa vtáčia (10ks).
Parametre sadeníc a spôsob výsadby: obvod kmeňa 12-14 cm, koreňový bal. Spon výsadby: voľný, miešanie druhov. Odstup výsadby od hranice parciel KNC 978 a KN1347 min. 2 m a odstup od priemetu mostnej konštrukcie mosta 15-011a min. 4 m.
- B) Revitalizácia mokrade – riečiska toku Ondavy: po ukončení prác na montáži nových nosníkov mosta 15-011a bude teleso dočasného zjazdu z riečiska odstránené a jeho dno a brehy budú upravené do profilu okolitého terénu. Na brehoch budú vysadené dreviny podľa bodu A) 3.

Požiadavky na vstupy

Zábery pôdy:

Nároky na trvalý záber pozemkov nevznikajú.

Nároky na dočasné zábery pozemkov súvisia s výstavbou dočasnej obchádzky cesty I/15, vytvorenia manipulačného priestoru pre demoláciu a prestavbu mosta 15-011a vrátane telesa zjazdu pre demoláciu a žeriavovej dráhy pre výstavbu mosta, dočasnej skládky skrývky humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy.

Celková výmera dočasných záberov pôdy bude 5 100 m², v členení podľa druhu pozemku uvedenom v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1: Prehľad dočasných záberov pôdy

k.ú.	KNC	dočasný záber pozemkov v m ²				
		orná pôda	ttp	vodná plocha*	ostatná plocha	zastavané územie
Miňovce	976			104		
	977			652		
	978			1 133		
	1352		60			
	1348				89	
	357/1					314
	1347		1 463			
Nižná Olšava	476/1					340
	403/1	945				
celkom:		945 m²	1 523 m²	1 889 m²	89 m²	654 m²

Poznámka: * Z celkovej výmery dočasných záberov druhu pozemku vodná plocha predstavuje samotný zásah do koryta vodného toku 34 m² a to pre zriadenie dočasného zjazdu pre stavebnú techniku, ktorý bude zasahovať do toku v dĺžke 5 m a šírke 6 m.

V rámci dočasných záberov bude dotknutá poľnohospodárska pôda (orná pôda a ttp) na celkovej výmere 2 468 m². Jedná sa o použitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky zámer na čas kratší ako jeden rok vrátane uvedenia poľnohospodárskej pôdy do pôvodného stavu. Na poľnohospodárskych pozemkoch bude vykonaná skrývka humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy v objeme cca 420 m³ (hrúbka skrývky 15-20 cm). Pozemky dočasných

záberov budú po ukončení prác uvedené do pôvodného stavu podľa „Návrhu vrátenia poľnohospodárskej pôdy do pôvodného stavu“ spracovaného oprávnenou osobou.

Plochy vodného toku dotknuté navrhovanou činnosťou budú uvedené do pôvodného stavu podľa požiadaviek správcu toku.

Ostatné pozemky (jestvujúce teleso cesty I/15 budú upravené v súlade s projektom NČ.

Spotreba vody, energetické a surovinové zdroje:

Prestavba mosta ev. č. 15-011a v predkladanom rozsahu nevyžaduje výstavbu nových inžinierskych sietí. Stavebné materiály na výstavbu (štrk, kameň ...) budú zabezpečované z jestvujúcich prevádzok, bez potreby otvárania nových lomov, zemníkov či depónií. Prípadná potreba elektrickej energie počas výstavby bude zabezpečovaná z mobilných zdrojov. Voda na pitné účely bude na stavenisko dovážaná v menších baleniach.

Tabuľka č. 2: Celková bilancia jednotlivých hlavných materiálov stavby

objekt	materiál						
	štrkodrava <i>m³</i>	asfalt <i>m²</i>	dlažba z lomového kameňa <i>m²</i>	betón <i>m³</i>	výstuž <i>t</i>	výkop <i>m³</i>	zásyp <i>m³</i>
101-00	120	230					
201-00	100	510	520	480	50	150	130
920-00	1 500	280					
celkom:	1 720	1 020	520	480	50	150	130

Počas prevádzky nevznikajú požiadavky na energetické a surovinové zdroje, mimo bežných materiálov údržby (posypový materiál).

Dopravná a iná infraštruktúra:

Vzhľadom k tomu, že sa jedná o rekonštrukciu všetky napojenia na existujúce komunikácie zostávajú zachované. Mostný objekt je súčasťou cesty I/15 a je na ňu priamo napojený.

Prístup na stavenisko mosta 15-011a bude po trase jestvujúcej cesty I/15.

Výstavbou mostného objektu bude obmedzená premávka na ceste I/15. Doprava bude presmerovaná na dočasnú obchádzku s dočasným premostením Ondavy a bude riadená dočasným dopravným značením a svetelnou signalizáciou, ktorá bude zabezpečovať striedavý prejazd vozidiel v dopravných smeroch Nižná Olšava a Miňovce. Doprava bude jednosmerná, riadená dočasným dopravným značením. Dopravným značením bude obmedzená rýchlosť cestnej dopravy na 20 km/hod, výhradná zaťažiteľnosť na 30t a max. nápravové zaťaženie 11t.

Vjazdy a výjazdy zo staveniska budú udržiavané v náležitom stave a znečistenie sa bude okamžite odstraňovať. Využívanie iných komunikácií počas výstavby sa nevyžaduje.

Iné nároky na technickú infraštruktúru, ako sú uvedené v tejto štúdii, nie sú predpokladané.

Nároky na pracovné sily:

V súvislosti so zmenou NČ nevznikajú požiadavky na nové pracovné miesta počas jej prevádzky. Počas výstavby pracovníkov pre realizáciu predmetnej stavby vrátane vyvolaných investícií zabezpečí dodávateľ stavby podľa ním zvoleného postupu výstavby a použitých technológií.

Údaje o výstupoch:

Charakter NČ dáva predpoklad inicializácie minimálneho a rozsahom obmedzeného množstva stresových faktorov.

Hluk a znečistenie ovzdušia:

Počas výstavby dôjde k dočasnému zvýšeniu hlukovej záťaže a znečisteniu ovzdušia emisiami zo stavebných strojov. Tieto vplyvy sú lokalizované na najbližšie okolie staveniska. Ich pôsobenie nepovažujeme za významné, pričom uvedené vplyvy budú časovo obmedzené a budú pôsobiť mimo zastavaného územia obcí.

Počas prevádzky sa nepredpokladajú merateľné zmeny vo výstupoch z hľadiska hlukovej záťaže a emisií z dopravy na ceste I/15 oproti súčasnému stavu v danom území.

Vibrácie, žiarenie, teplo a zápach:

Počas prevádzky nedôjde k zmene oproti súčasnému stavu. Vibrácie budú vznikať na stavenisku počas výstavby, avšak ich intenzita bude minimálna a bude pôsobiť na malom priestore, mimo zastavaného územia obcí. Počas realizácie stavebných prác sa, okrem krátkodobých činností spojených s kladením asfaltových kobercov na vozovku, nepredpokladajú žiadne iné zdroje zápachu

Odpadové vody:

Počas realizácie NČ budú vznikať odpadové vody pri týchto technologických procesoch:

- umývanie stavebných mechanizmov a zariadení - nesmie byť realizované v toku Ondavy, resp. v dotyku s tokom.
- znečistené povrchové vody v prípade úniku ropných látok z mechanizmov, v dôsledku ich zlého technického stavu a nedostatočnej údržby.
- odpadové vody zo sociálnych zariadení nebudú vznikať – stavenisko bude vybavené mobilnými chemickými WC

Počas výstavby môže dôjsť k lokálnemu splachu rozrušenej zeminy do toku Ondavy a jeho zakaleniu, ktoré je porovnateľné so zakalením vody pri búrkach. Produkciu odpadových vôd a ich vplyv na vody je potrebné posudzovať na základe skutočností, že zemníky, skládky humusu a stavebné dvory budú realizované v súlade s platnými ekologickými požiadavkami na ochranu vôd.

Pri prevádzke cesty I/15 vrátane mostného objektu 15-011a, tak ako aj doteraz vznikajú odpadové vody z povrchového odtoku zo spevnených plôch, ktoré sú prostredníctvom priečných a pozdĺžnych sklonov odvádzané priamo na terén. Tento stav sa po rekonštrukcii cesty v danom úseku, vrátane prestavby mosta, nezmení.

Odpady:

Počas rekonštrukčných prác sa predpokladá vznik odpadov kategórie O – ostatné a N – nebezpečné v zmysle zákona o odpadoch č. 79/2015 Z. z. a vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov, jedná sa o odpady z demolačných, demontážnych, zemných a bežných stavebných prác.

Ostatné odpady „O“ budú vznikať najmä:

- pri búracích prácach - betón, bitúmenové zmesi, železo, oceľ,
- pri výrube drevín
- činnosťou stavebných pracovníkov – komunálny odpad.

Nebezpečné odpady „N“ budú vznikať

- obaly z náterových, tesniacich materiálov,, zvyšky nebezpečných látok, handry z čistenia,
- pri používaní a bežnej údržbe používaného strojného zariadenia - čistenie strojného zariadenia znečisteného ropnými látkami, v prípade havárie – napr. roztrhnutie nádrže nákladného automobilu, úkapy nebezpečných látok a iné.

Nakladanie s odpadmi sa bude vykonávať podľa zákona o dopadoch č. 79/2015 Z.z.. Odpady vznikajúce výstavbou sú zaradené podľa vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov. Pri realizácii stavby budú vznikať nasledovné odpady z demolačných, demontážnych a zemných prác:

Tabuľka č. 3: Odpady, ktoré budú vznikať počas realizácie stavby, zaradené v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z.z.:

Katalóg. číslo	Názov odpadu	Pôvod odpadu	Kategória Odpadu *	Predpokladané množstvo v tonách **	Spôsob nakladania ***
02 01 07	Odpady z lesného hospodárstva	Výrub drevín	O		R13
15 01 10	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	Obaly z použitých a izolačných materiálov	N		D15
15 02 02	Absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	Odpad z údržby stavebných strojov	N		D15
17 01 01	Betón	Búranie mosta - nosná konštrukcia, spodná stavba, krídla, rímasy	O	1 200	R13
17 02 01	Drevo	Odpad zo stavebného reziva - debnenia	O	0,5	R13
17 03 02	Bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01	Asfalty vybúrané z vozovky	O	150	R13
17 04 05	Železo a oceľ	Betonárska výstuž, zábradlie	O	10	R13
17 05 03	Zemina a kamenivo obsahujúce nebezpečné látky	V prípade znečistenia nebezpečnými látkami	N		D15
17 05 04	Zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03	Demolácia konštrukčných vrstiev vozovky	O		R13
17 05 05	Výkopová zemina obsahujúca nebezpečné látky	V prípade znečistenia nebezpečnými látkami	N		D15
17 05 06	Výkopová zemina iná ako v 17 05 05	Prípadný prebytok z výkopov	O	30	R13
20 01 01	Obaly z papiera a lepenky	Zariadenie staveniska – triedený zber	O		R13
20 01 02	Sklo				
20 01 39	Plasty				
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	Zariadenie staveniska	O		D15

Poznámka: * Kategória odpadu: O – ostatný odpad, N – nebezpečný odpad

** Predpokladané množstvo je uvádzané iba pri odpadoch kde bol možný výpočet množstva

*** Spôsob nakladania:

R13 – Skladovanie odpadov pred použitím niektorej z činností R1 až R12 (okrem dočasného uloženia pred zberom na mieste vzniku)

D15 – Skladovanie pred použitím niektorej z činností D1 až D14 (okrem dočasného uloženia pred zberom na mieste vzniku).

V mieste stavby budú sa bude s odpadmi narábať činnosťami R13 a D15 pred ich ďalším zhodnotením alebo zneškodnením prostredníctvom oprávneného subjektu. Ďalšie nakladanie s odpadmi bude zabezpečované oprávnenými osobami na zmluvnom základe.

Stavebný odpad využiteľný ako zdroj druhotných surovín bude odovzdaný výkupcom alebo spracovateľom týchto odpadov. Recyklovateľný stavebný odpad (betón, bitúmenové zmesi) neznečistený škodlivinami bude odovzdaný na recykláciu.

Použitie výkopovej zeminy na terénne úpravy okolia stavby je podmienené vydaním súhlasu podľa § 97 ods.1 písm. s) na povrchovú úpravu terénu.

Za uloženie prebytočnej zeminy zodpovedá pôvodca odpadov. Miesto uloženie prebytočnej zeminy v prípade ak nebude uložená na riadenú skládku odpadu bude určené tak, aby bolo v súlade s platnou legislatívou.

V mieste staveniska sa odporúča zriadiť na triedený zber využiteľných druhov odpadov (papier, sklo, plasty).

Najbližšia skládka odpadov sa nachádza vo vzdialenosti cca 15km v obci Chotča.

Po ukončení stavebných prác je zhotoviteľ povinný odstrániť všetky zvyšky stavebného materiálu. Počas realizácie stavebných prác je povinný priebežne odstraňovať vznikajúci odpad jeho odvozom na určenú riadenú skládku a nezriaďovať dlhodobejšie medziskládky odpadov v mieste výstavby.

Počas prevádzky nedôjde k zmene v tvorbe a nakladaní s odpadom oproti súčasnemu stavu. Prípadný odpad vznikajúci za premávky na pozemnej komunikácii bude odstraňovať organizácia, ktorá vykonáva údržbu cesty I/15

Vyvolané investície: V rámci predkladanej zmeny NČ – prestavby mosta I/15-011a, je ako vyvolaná investícia definovaná iba rekonštrukcia príľahlých úsekov cesty I/15.

III.3 Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárií vzhľadom na použité látky a technológie

Zástavba: V čase vypracovania projektovej dokumentácie neboli v danom území známe nové plánované investície iných investorov, ktoré by mali vplyv a časové väzby na plánovanú stavbu.

Vodné hospodárstvo: Zmena NČ – rekonštrukcia mosta v predkladanom rozsahu môže mať krátkodobý vplyv na prípadný priebeh povodní na dotknutom úseku rieky z dôvodu zníženia prietoku koryta v dôsledku zriadenia zjazdu pre demolačnú techniku, ktorý bude zasahovať do koryta rieky. Pre obdobie výstavby bude vypracovaný povodňový plán zabezpečovacích prác, ktorý bude odsúhlasený správcou toku.

Komunikácie: Prestavba mosta spolu s rekonštrukciou cestnej komunikácie bude prebiehať za plnej uzávery dotknutého úseku cesty I/15, počas ktorej bude premávka presmerovaná na dočasnú obchádzkovú komunikáciu vybudovanú súbežne s cestou I/15. Na obchádzkovej komunikácii bude jednosmerná premávka riadená svetelnou signalizáciou, čo spomalí dopravu v tomto úseku cesty. Krátkodobo bude doprava presmerovaná iba do jedného jazdného pruhu taktiež v čase napájania a rušenia obchádzkovej komunikácie na cestu I/15.

Inžinierske siete: NČ je v nepriamej kolízii s podzemným vedením Slovak Telekom a.s. (výstavba dočasnej obchádzkovej trasy a zjazdu do rieky nad vedením). V mieste kríženia bude zriadená ochrana vedenia jeho prekrytím cestnými panelmi. Funkčnosť vedenia nebude ovplyvnená.

Riziká havárií: Riziká počas výstavby, ako aj samotnej prevádzky súvisia s možným znečistením pôdy, povrchových vôd a následne aj horninového prostredia a podzemných vôd v dôsledku havarijného úniku ropných látok zo stavebných mechanizmov, resp. havárie vozidiel z bežnej premávky. Počas výstavby je tomuto riziku možné predchádzať len dôslednou kontrolou technického stavu mechanizmov. Počas prevádzky nie je možné zo strany navrhovateľa tieto riziká ovplyvniť.

Počas výstavby je zhotoviteľ povinný vypracovať a dodržiavať Havarijný plán pre prípad úniku ropných látok.

III.4 Druh požadovaného povolenia NČ podľa osobitných predpisov

- Stavebné povolenie podľa §16 ods. 1 zákona 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov, ktoré vydáva špecializovaný stavebný úrad – *Okresný úrad Prešov, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií.*
- Súhlas na úplnú uzávierku cesty I/15 podľa § 7 zákona 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách – *Okresný úrad Prešov, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií.*
- Súhlas na uskutočnenie stavby podľa §27 zákona 364/2004 o vodách – *Okresný úrad Stropkov, odbor starostlivosti o ŽP*
- Súhlas na výrub cestnej zelene podľa §14 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách - *Okresný úrad Stropkov, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií*
- Súhlas na výrub drevín rastúcich mimo lesa podľa §47 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny - *Okresný úrad Stropkov, odbor starostlivosti o ŽP*

- Súhlas na odstraňovanie stromov a krov v korytách vodných tokov, na pobrežných pozemkoch a v inundačných územiach podľa §23 ods. 1 písm. a) zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách – *Okresný úrad Stropkov, odbor starostlivosti o ŽP*
- Súhlas na vysádzanie stromov a krov v korytách tokov, na pobrežných pozemkoch a v inundačných územiach – § 23 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách
- Súhlas na zásah do prírodného biotopu európskeho významu Ls1.3 (*91EO) Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy podľa § 6 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny - *Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o ŽP*
- Súhlas na vykonávanie činnosti v území európskej sústavy chránených území - § 28 ods. 4 zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny - *Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o ŽP*
- Súhlas na zmenu stavu mokrade podľa § 6 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny - *Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o ŽP*
- Udelenie výnimky podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny na vjazd a státie motorových vozidiel za hranicami zastavaného územia na pozemku parcela KNC č. 978 v k.ú. Miňovce, ktorý sa nachádzajú v 2. stupni ochrany v území európskeho významu Horný tok Ondavy (SKUEV0939)
- Súhlas na využívanie odpadov (výkopovej zeminy) na spätné zasypávanie - §97 ods1 písm. s) zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch – *Okresný úrad Stropkov, odbor starostlivosti o ŽP*
- Podkladom pre vydanie vyššie uvedeného stavebného povolenia budú stanoviská príslušných orgánov štátnej správa, vrátane vyjadrenia orgánu štátnej správy posudzovania vplyvov na životné prostredie k predkladanému Oznámeniu o zmene NČ.

III.5 Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch zmeny NČ presahujúcich štátne hranice

Zmeny NČ predmetnej stavby, ktorá je umiestnená cca 30 km od najbližšej štátnej hranice a pôsobenie vplyvov je lokálneho charakteru, nebudú mať žiadne vplyvy presahujúce štátne hranice SR.

III.6 Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia vrátane zdravia ľudí

Vzhľadom na rozsah a charakter navrhovaných zmien (*prestavba mosta, rekonštrukcia cesty v dĺžke 119 m a zriadenie dočasnej obchádzkovej trasy v dĺžke 191 m*) sú informácie o súčasnom stave životného prostredia spracované primerane pre potreby základného posúdenia. Informácie o zložkách životného prostredia, pri ktorých je predpoklad žiadneho resp. minimálneho ovplyvnenia sú uvádzane iba v základných charakteristikách.

Geomorfologická a geologická charakteristika

Údaje zo *Záverečnej správy geologickej úlohy „I/15 okresná hranica VV/SP-Sitník (GEOKONTAKT s.r.o. Košice 2019)*

Z geomorfologického hľadiska (Mazúr, Lukniš, 1986) patrí skúmaného územie do subprovincie Vonkajšie Východné Karpaty, oblasti Nízke Beskydy, celku Ondavská vrchovina, na hranici podcelku Stropkovská brázda.

Územie je tvorené pahorkatinným až vrchovinovým reliéfom, prevláda mierne až ostro rezaný reliéf, ktorý je tvorený zlomovo vrásovými štruktúrami. Výrazným geomorfologickým prvkom územia je riečna niva Ondavy, na ktorej je vybudovaná vodná nádrž Domaša. Údolná niva Ondavy dosahuje šírku 800 až 1 000 m. Po okrajoch Ondavy sú miestami vyvinuté terasové stupne, ktoré tvoria prechod do okolitých pahorkatín a vrchovín.

Na geologickej stavbe záujmového územia, ktoré sa nachádza v nive Ondavy sa podieľajú:

- Pokryvné kvartérne sedimenty - fluviálne sedimenty: litofaciálne nečlenené nivné hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov.

F – rajón údolných riečnych náplavov

Do rajónu údolných riečnych tokov zaraďujeme holocénne náplavy rieky Ondava a jej prítokov. Rajón je zastúpený z povrchu terénu vrstvou náplavových hĺn, pod ktorými sa nachádza komplex štrkov. Celková mocnosť riečnych náplavov je 4 – 6 m.

Vrstva náplavových hĺn dosahuje mocnosť prevažne 2 – 3 m, miestami, hlavne pri okrajoch nivy, až 4 – 5 m, resp. v blízkosti tokov vrstva povodňových hĺn lokálne chýba. Vo vrstve náplavových hĺn je zastúpený hlavne íl s nízkou a strednou plasticitou (CL, CI; F6) a íl s vysokou plasticitou (CH; F8), prevažne tuhej a pevnej, menej mäkkej konzistencie. Častá je prítomnosť rozptýlenej prachovitej a piesčitej frakcie (ojedinele až íl piesčitý), ako aj vrstvičiek piesku s prímесou jemnozrnnej zeminy (S-F; S3), menej aj piesku ílovitého (SC; S5) prevažne do mocnosti 0,5 m, ojedinele až 1,0 m. Menej častá a veľmi nepravidelná je prímес valúnov do mocnosti 3 – 5 cm s obsahom prevažne do 10%, na báze vrstvy v piesčitých polohách miestami až 30%. Vo vrstve náplavových hĺn je častá prímес organických látok (0,5 – 3,5 %), ako aj zvyšky koreňov a konárov stromov - hnílokaly.

Pod vrstvou náplavových hĺn sa nachádza vrstva štrkov. Vrstva štrkov dosahuje mocnosť prevažne 2 – 3 m, v blízkosti väčších vodných tokov (Ondava) miestami až 5 m, pri okrajoch nivy miestami úplne chýba. Dominantne je zastúpený štrk s prímесou jemnozrnnej zeminy (G-F; G3), menej aj štrk ílovitý (GC; G5). Valúny sú dobre a stredne opracované, veľkosti prevažne 1 – 7 cm, menej 8 – 10 cm. Obsah piesčitej výplne kolíše v rozmedzí 20 – 40%.

Hladina podzemnej vody bola zistená prevažne v hĺbke 4,0 – 5,0 m vo vrstve štrkov. Hladina podzemnej vody má voľný charakter. Sezónne (intenzívne, dlhodobé zrážky, vysoká hladina v rieke) môžu byť zvodnené aj mocnejšie polohy pieskov vo vrstve náplavových hĺn aj bližšie k povrchu terénu – výskyt zamokrených miest.

Reliéf rajónu je rovinný, málo sklonitý. Z geodynamických javov sa na území rajónu uplatňuje najmä bočná erózia a podmáčanie územia pri vysokých vodných stavoch.

Pri výstavbe v území rajónu je potrebné počítať s vysokou hladinou podzemnej vody, s nízkou konzistenciou jemnozrných zemín povrchovej vrstvy, s nízkou a nestálou pevnosťou a s výskytom neúnosných organických sedimentov. Jemnozrné zeminy povrchovej vrstvy (F6, F8) sú pre použitie do násypu a podložia pozemnej komunikácie nevhodné až podmienené vhodné. Ide o zeminy objemovo nestále, vysoko až nebezpečne namrzavé.

- Horniny predkvartérneho podkladu:

Pod sedimentami kvartérneho pokryvu sa nachádzajú horniny predkvartérneho podkladu. Ide o horniny flyšového pásma (paleogén) charakterizované výskytom vrstiev ílovcov a pieskovcov v rôznom pomere. Podľa pomerného zastúpenia ílovcov a pieskovcov a výsledkov geologického prieskumu bol v záujmovom území vyčlenený rajón:

Sf – rajón flyšoidných hornín

Územie rajónu je charakterizované striedaním sa polôh ílovcov s polohami pieskovcov, prípadne zlepecov. Reliéf rajónu tvoria mierne až stredné svahy a ploché chrbty. Z geodynamických javov sa pomerne často vyskytujú svahové deformácie, intenzívna výmoľová erózia a pomerne malá odolnosť voči zvetrávaniu.

Akumulácie podzemnej vody sa viažu prevažne na pripovrchovú zónu zvetrania a na polohy porušených, rozvoľnených pieskovcov, prípadne zlepecov. Hladina podzemnej vody sa nachádza v premenlivej hĺbke, väčšinou 4 – 10 m a môže mať napätý charakter.

Paleogénne horniny vystupujú na povrch iba vo vrcholových častiach územia, prípadne na strmých svahoch. Vrchnú časť komplexu predkvartérneho podkladu tvorí zvetraná zóna, v ktorej nachádzame súdržné zeminy, často so zachovanou pôvodnou vrstevnatosťou. Zastúpený je íl so strednou a nízkou plasticitou (CI, CL; F6) a íl s vysokou plasticitou (CH; F8), pevnej konzistencie s polohami zvetraných, rozpadavých pieskovcov do mocnosti 1 – 2 cm.

Pri výstavbe v území rajónov predkvartérnych hornín je potrebné počítať s možnosťou vyvolania, resp. aktivizácie svahových pohybů. Pri odkrytí podloží hornín dochádza k ich pomerne rýchlemu zvetrávaniu, čo môže spôsobovať značné a nerovnomerné sadanie. V podloží komunikácií možno podložné horniny hodnotiť ako značne namrzavé.

Inžinierskogeologické pomery v mieste stavby:

V oblasti predmetnej mostnej konštrukcie bol zrealizovaný jadrový vrt VM-3 hĺbky 9,0 m a dynamická penetračná skúška DP-3 hĺbky 5,4 m. Podľa geologických sond sa do hĺbky 4,4 m nachádza cestný násyp rozdielného zloženia. Podľa penetračnej skúšky DP-3 je násyp pred mostnou konštrukciou vybudovaný prevažne z ílu s polohami štrku a piesku. Podľa jadrového vrtu

VM-3 zrealizovaného za mostnou konštrukciou je cestný násyp budovaný prevažne štrkovitými zeminami. Pod asfaltovou vrstvou hrúbky 0,15 m sa nachádza vrstva štrku s prímiesou jemnozrnnej zeminy s valúnami a úlomkami pr. 3 – 12 cm. Obsah piesčitej výplne je premenlivý, prevažne 20 – 35 %, z povrchu vrstvy len 10 %. Zeminy násypu sú nedostatočne zhutnené.

Pod cestným násypom sa nachádzajú fluválne sedimenty zastúpené štrkovým komplexom zasahujúcim do hĺbky 8,1 m. Zastúpený je prevažne štrk s prímiesou jemnozrnnej zeminy (G-F; G3), sivohnedý, hnedý, so stredne a dobre opracovanými valúnami pr. 1 – 10 cm.

Pod fluvialnými sedimentami boli vrtom VM-3 zistené horniny predkvarterného podložia zasahujúce až do konečnej hĺbky vrtu (9,0 m). Zastúpený je ílovec slabo spevnený (R5), sivý, ojediniele s polohami pieskovca mocnosti 1 – 2 cm v pomere 20 : 1.

Hladina podzemnej vody bola narazená v hĺbke 7,5 m vo vrstve fluvialných štrkov. V tej istej vrstve bola zistená podzemná voda aj v hĺbke 5,3 m vo forme slabého slzenia.

Z jadrového vrtu VM-3 bola odobratá vzorka podzemnej vody na hydrochemické zhodnotenie. Podľa vykonaných analýz je podzemná voda základného, nevýrazného vápenato-hydrogenuhlíčanového typu. Podzemná voda je neagresívna na betón a stredne (obsah, SO_4 , Cl a agresívneho CO_2) až veľmi vysoko (vodivosť) agresívna na oceľ.

Seizmicita:

Podľa mapy oblastí seizmického ohrozenia na území Slovenska in STN EN 1998-1/NA/Z2: 2012. Eurokód 8. Navrhovanie konštrukcií na seizmickú odolnosť. Časť 1: Všeobecné pravidlá, seizmické zaťaženia a pravidlá pre budovy. Národná príloha. Zmena 2 patrí skúmané územie a jeho širšie okolie do oblasti seizmického ohrozenia s hodnotou referenčného špičkového seizmického zrýchlenia $a_{gR} = 0,40 \text{ ms}^{-2}$, v okolí Vranova nad Topľou $a_{gR} = 0,63 \text{ m.s}^{-2}$.

Podľa STN EN 1998-1: 2005. Eurokód 8. Navrhovanie konštrukcií na seizmickú odolnosť. Časť 1: Všeobecné pravidlá, seizmické zaťaženia a pravidlá pre pozemné stavby zaradujeme podložie do kategórie A a B.

Ložiská nerastných surovín:

V rámci dotknutého územia nie sú evidované chránené ložiskové územia a dobývacie priestory nerastných surovín.

Najbližšie ložisko nerastných surovín sa nachádza v k.ú. Tisinec a je vzdialené od miesta realizácie zmeny NČ cca 8 km. Vyhradené ložisko a dobývací priestor tehliarskej suroviny (ID 264) v Tisinci nebude dotknuté. Momentálne sa jedná o ložisko so zastavenou ťažbou, alebo na ktorom sa nepredpokladá využívanie zásob. Zdroj: <http://apl.geology.sk/geofond/loziska2/>

Klimatické podmienky a ovzdušie

Územie okresu Stropkov patrí do viacerých klimatických okrskov (teplého, mierne teplého a mierne chladného). V rámci okresu prevládajú mierne teplé okrsky.

Katastrálne územie obce Miňovce sa nachádza v klimatickom okrsku T7- teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou, pričom sa priemerná ročná teplota pohybuje na úrovni 7,6 OC a priemerný ročný úhrn zrážok je približne na úrovni 700mm.

Hydrologické pomery

Povrchové vody

Z hydrologického hľadiska územie okresu Stropkov patrí do čiastkového povodia Bodrogu (číslo hydrologického povodia 4-30) a do povodia Ondavy po sútok s Topľou (číslo hydrologického povodia 4-30-08). Rieka Ondava je zmenou NČ priamo dotknutá. V k.ú. Miňovce sa do rieky Ondava v úseku pod riešeným mostom vlievajú aj dva pravostranné prítoky (Olšavka a bezmenný prítok) a jeden bezmenný ľavostranný prítok, ktorú sa vlieva do Ondavy v zastavanom území obce.

Rieka Ondava je nosným tokom záujmového územia. Vodné toky odvádzajúce vody z územia patria do dažďovo-snehového režimu s maximálnymi prietokmi v marci až do mája a minimálne prietoky sa tu evidujú v mesiacoch august až január s miernym podružným zvýšením vodnosti v októbri a v novembri.

V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, je rieka Ondava na danom úseku vyhlásená za vodárenský tok a zároveň za vodohospodársky významný tok.

Stav koryta Ondavy v dotknutom úseku:

Dotknutý úsek Ondavy má v tomto úseku prirodzené koryta s čiastočnou úpravou brehov (lomovým kameň osadený do betónového lôžka) v pôdorysnom priemete mosta. Kineta je v priamke na dne údolia, pričom je sprevádzaná pomerne bohatým sprievodným vegetačným porastom a to najmä v úseku nad mostom, kde brehové porasty dosahujú šírku od 30 do 70 m. V úseku pod mostom vrátane úseku výstavby dočasného premostenia, sú brehy koryta hlinité, pomerne strmé výskyt brehových porastov je obmedzený iba na svahy brehov a dosahuje obojstranne šírku iba do 10 m.

Vodné plochy – v území priamo dotknutom zmenou činnosti sa nevyskytujú prirodzené alebo umelé vodné plochy. Vodná nádrž Veľká Domaša, ktorá je vybudovaná na vodnom toku Ondava je od miesta realizácie zmeny NČ cca 4,2 km po toku.

Podzemné vody

Podľa hydrogeologickej regionalizácie Slovenskej republiky patrí povodie vodnej nádrže do hydrogeologického rájonu PQ 105 Paleogén povodia Ondavy po Kučín s čiastkovým rájonom Fluviálnych náplavov Ondavy a jej väčších prítokov.

Flyšové pásmo ako celok je z hľadiska vytvárania zásob podzemných vôd prostých málo významné. Prevala ílovcových polôh znemožňuje hlbší obeh a hromadenie podzemných vôd. Nositeľom podzemných vôd sú fluvialne štrky Ondavy, ktoré vyplňujú dno údolia v celej šírke ako súvislá zvodnená poloha uložená na paleogénnom podklade. Mocnosť štrkovej vrstvy je premenlivá a pohybuje sa v rozmedzí 1 - 5 m prevažne 2 - 3 m.

Obeh podzemných vôd je plytký, viazaný na pukliny pieskovcov a zlepcov. Odvodňované sú zväčša puklinovými a vrstevnými prameňmi s výdatnosťou do 1,0 l.s⁻¹.

V mieste rekonštrukcie mosta 15-011a bola pri prieskumnom vrte hladina podzemnej vody narazená v hĺbke 7,5 m vo vrstve fluviálnych štrkov. V tej istej vrstve bola zistená podzemná voda aj v hĺbke 5,3 m vo forme slabého slzenia.

Kvalita podzemných vôd v priamo dotknutej oblasti nebola skúmaná. Podľa údajov z Atlasu krajiny SR (<https://app.sazp.sk/atlassr/>) je ohrozenie zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami v dotknutom území veľké a znečistenie podzemných vôd (Cd) veľmi vysoké.

Chránené vodohospodárske oblasti - v zmysle zákona 305/2018 o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd, do riešeného územia nezasahujú.

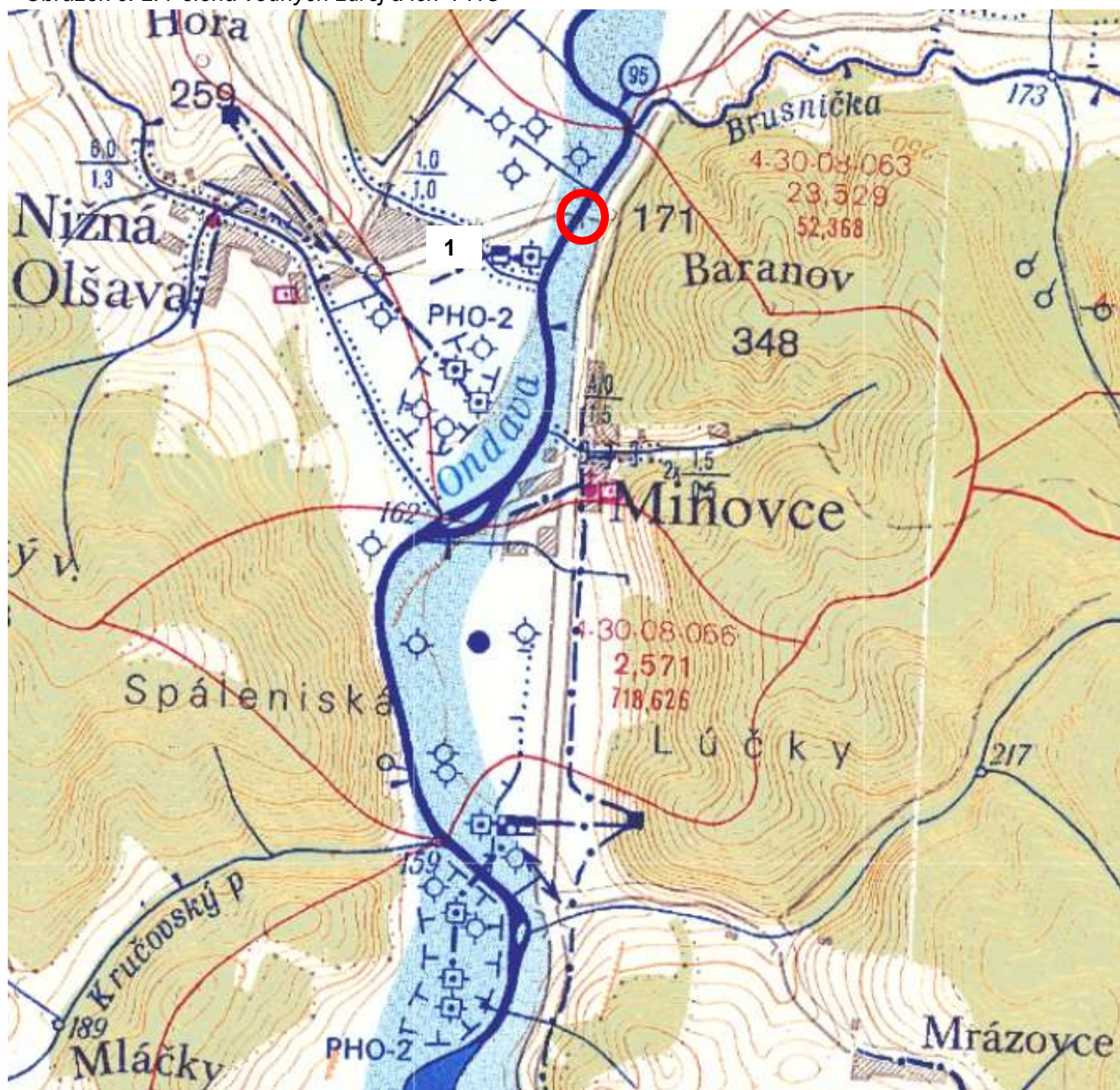
Vodné zdroje a PHO vodných zdrojov

- V katastrálnom území Miňovce nachádzajú tri vodné zdroje (*mimo územia ovplyvneného zmenou NČ*), ktoré sú zdrojom vody pre zásobovanie obyvateľov obce Miňovce, Turany nad Ondavou a Nová Kelča. Voda v týchto vodných zdrojoch je získavaná z jednej resp. viacerých vrtaných studní. Pre tieto vodné zdroje je vyhlásené PHO 2. stupňa.
- V k.ú. Nižná Olšava sa v alúviu Ondavy nachádza vodárenský zdroj „Nižná Olšava vrt RDV-1“ a slúži na zásobovanie pitnou vodou obyvateľov obce Nižná Olšava, zdroj má vyhlásené ochranné pásmo 1. stupňa (oplotené) a taktiež má vyhlásené aj PHO 2. stupňa. Zdroj je vzdialený od miesta realizácie stavebných prác 190 m v smere toku.
- Mimo vodárensky využívaných objektov sa v území nachádza viacero vybraných hydrogeologických a iných vrtov s evidovanými údajmi o podzemnej vode a jeden objekt základnej pozorovacej siete podzemných vôd (SHMÚ) – zdroj: https://mpt.svp.sk/svp_vmapportal.
- K.ú. Miňovce a k.ú. Nižná Olšava sa nachádzajú v ochrannom pásme 3. stupňa povrchového vodárenského zdroja Ondava-Kučín. Ochranné opatrenia pre toto pásmo sú zakotvené v rozhodnutí bývalého VS KNV OPLVH č. 498/81/82 zo dňa 25. 1. 1982 (Úžitková voda pre Chemko Strážske). V súčasnosti sa zo zdroja odoberá úžitková voda pre Bukocel Vranov a Chemko Strážske v množstve 300 l.s⁻¹, časť tejto vody je upravovaná aj pre pitné účely. V súčasnosti sa uvažuje o zrušení týchto ochranných pásiem.

Umiestnenie vodných zdrojov vo vzťahu k lokalite zmeny NČ je znázornené na obrázku č. 2.

Hydromelioračné zariadenia : sa v dotknutom území nenachádzajú .

Obrázok č. 2: Poloha vodných zdrojov a ich PHO

Zdroj: https://mpt.svp.sk/svp_vmapportal/?basemap=vhm&zoom=6&lat=49.130817&lng=21.660258

- umiestnenie zmeny NČ – most 15-011a
- vodárenský využívaný objekt podzemnej vody (vrt, studňa)
- vybraný hydrogeologický a iných vrtov s evidovanými údajmi o podzemnej vode
- objekt základnej pozorovacej siete podzemných vôd (SHMÚ) - v kvartérnych sedimentoch
- pásmo hygienickej ochrany vodných zdrojov (PHO – 1., 2., 3. stupňa)
- čerpacia stanica

1. Vodárenský zdroj Nižná Olšava vrt RDV-1

Pôdy

Navrhovaná zmena NČ sa dotýka pozemkov mimo zastavaného územia obcí. Dotknuté sú pozemky evidované a využívané ako:

- ostatná plocha a zastavané územie - jestvujúce teleso cesty I/15
- vodné plochy – koryto a brehy rieky Ondava
- orná pôda a trvalé trávne porasty – poľnohospodárske využívanie

Do poľnohospodárskych pozemkov zasahuje NČ v rámci dočasných záberov pre vybudovanie dočasnej obchádzky cesty I/15, zriadenie manipulačného zjazdu pre demoláciu a prestavbu mosta 15-011a a pre zriadenie dočasnej skládky humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy.

Z hľadiska kvality pôdy vyjadrenej kódom BPEJ označujeme pôdy dotknuté dočasným záberom kódom:

BPEJ 0615005, čo znamená, že ide o pôdy:

- klimatický región: pomerne teplý, mierne suchý, vrchovinový, kontinentálny
- hlavná pôdna jednotka: FM – fluvizeme (typ) stredne ťažké s ľahkým podorničím, v teplých klimatických regiónoch vysychavé
- svahovitosť a expozícia: rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie
- skeletovitosť a hĺbka pôdy: pôda bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6 m pod 10%), hlboké pôdy (60 a viac cm)
- zrnitosť pôdy: stredne ťažké pôdy – ľahšie (piesčitohlinité)

BPEJ 0669442, čo znamená, že ide o pôdy:

- klimatický región: pomerne teplý, mierne suchý, vrchovinový, kontinentálny
- hlavná pôdna jednotka: KMg – kambizeme pseudoglejové na flyši, stredne ťažké
- svahovitosť a expozícia: stredný svah
- skeletovitosť a hĺbka pôdy: stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom a podpovrchovom horizonte 25-50%), stredne hlboké pôdy (30 - 60 cm)
- zrnitosť pôdy: stredne ťažké pôdy (hlinité)

Z hľadiska kvality sú podľa kódu BPEJ tieto pôdy zaradené do 7 skupiny kvality v zmysle Prílohy č. 1 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy.

V zmysle prílohy č. 2 k citovanému nariadeniu vlády, pôdy s kódom BPEJ 0615005 patria medzi najkvalitnejšie (chránené) poľnohospodárske pôdy v k.ú. Nižná Oľšava.

Súčasná krajinná štruktúra a funkčné využitie územia

Súčasná krajinná štruktúra (SKŠ) predstavuje prepojený systém antropicko – biotických prvkov. Ich vzájomný pomer je toho času stabilizovaný. Prevýšenie antropického vplyvu nad biotickým má v posudzovanom území oveľa pomalší priebeh. Územie je prirodzene vyvážené.

Na posudzovanom území vyčleňujeme tieto jednotky súčasnej krajiny štruktúry:

- urbánna jednotka SKŠ: sídla-urbanizované plochy, doprava, poľnohospodárska výroba a i.
- poľnohospodárska jednotka SKŠ: orná pôda, intenzívne trvalé trávnaté porasty,
- prirodzená krajinná-ekologická jednotka SKŠ: prirodzené vodné toky, brehové porasty, lesy, lúky, rozptýlená stromová a krovitá zeleň, remízky a skupiny drevín

Z predbežného hodnotenia SKŠ a krajiny vyplývajú pre posudzované územie tieto závery:

- dominantnými prvkami na území sú: súvislé lesné porasty v lokalite Baranov, intenzívne využívaná poľnohospodárska pôda západne od rieky Ondava, lúky, brehové porasty rieky Ondava a teleso cesty I/15
- ako najstabilnejšie sa javia prirodzené krajinné prvky t.j. súvislé lesné porasty v lokalite Baranov a tok rieky Ondava s brehovými porastmi a to najmä v úseku nad mostom 15-011a
- pomerne stabilné sú málo narušené plochy lúk, pasienkov, vlhkomilných biotopov
- najmenej stabilné sú plochy ovplyvnené antropogénnou činnosťou, zastavané územie

Biota

Flóra :

Podľa fytogeografického (Futák 1973, 1984) spadá dotknuté územie do oblasti západokarpatskej flóry ((Carpathicum occidentale), obvodu východobeskydskej flóry (Beschidicum orientale), okresu Východné Beskydy, podokresu nízke Beskydy..

Potenciálnu vegetáciu riešeného územia tvoria (*Atlas krajiny, 2002*):

- jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov – alúvium Ondavy
- karpatsko dubovo – hrabové lesy – na svahoch

Reálna vegetácia a celkový stav biotopov je v okolí cesty I/15 čiastočne pozmenený. V údoliach vodných tokov mimo zastavaných území dominujú intenzívne využívané

poľnohospodárske pozemky s vysokým podielom orných pôd. Z pôvodného vegetačného krytu sa zachovali komplexy prirodzených podhorských lužných lesných spoločenstiev pozdĺž vodných tokov a potokov, z ktorých najvýznamnejšie sú spoločenstvá pozdĺž toku Ondavy.

Na plochách priamo dotknutých zmenou NČ môžeme podľa katalógu biotopov Slovenska (Stanová, Valachovič, 2002) vyčleniť tieto biotopy:

- lesné biotopy
- krovinové biotopy
- lúky a pasienky
- ruderalne biotopy

Popis biotopov vychádza z ich všeobecnej kategorizácie. Ich významnosť sme posudzovali na základe druhového zloženia, pôvodnosti, stability, revitalizačného potenciálu a charakteru zmien. Významnosť biotopov určujú kategórie: veľmi významný, významný a málo významný.

V rámci týchto skupín sú vyčlenené v posudzovanom území nasledujúce typy biotopov:

Lesné biotopy:

- Sprievodná vegetácia toku Ondavy: Brehové porasty - lužné vrbovo topoľové a jelšové lesy, ktoré sa pozdĺž toku Ondavy zachovali v rôznej šírke a štruktúre a sú významným ekostabilizačným prvkom v krajine. V úseku nad mostom 15-011a sú tieto porasty pomerne zachovalé a dosahujú šírku do 30 až 70 m po oboch stranách toku. V úseku od mosta po zástavbu obce Miňovce sa línia brehových porastov výrazne znižuje, ich výskyt je obmedzený iba na strmšie brehy rieky a dosahuje obojstranne šírku max 10 m, druhové zloženie je pozmenené.

Štruktúra porastov:

V úsekoch so a zachovalými porastmi (napr. nad mostom 15-011a, sútok s potokom Brusnička) dominujú hlavne vrby krehká a biela, menšie zastúpenie má jelša lepkavá i sivá. Tieto porasty sú viacvrstvové, často s bizarnými tvarmi starých vrb a dostatkom mŕtveho dreva. V miestach, kde je poschodie stromov rozvolnené, majú bohatšie zastúpenie kroviny ako lieska obyčajná, svíb krvavý, baza čierna, trnka, bršlen európsky, kalina obyčajná, krušina jelšová, ale zastúpený je aj javor poľný, vrba rakytová i nepôvodný agát biely, ktorý sa vyskytuje najmä na okrajoch porastov. V bylinnom podrade výrazne dominuje prhľava dvojdomá, ostružina ožinová, zastúpené sú i zádušník brečtanovitý, lastovičník väčší, kozonoha hostcová, reznáčka laločnatá, pýr plazivý, chmeľ obyčajný. Je možné predpokladať aj výskyt invázných a ďalších nepôvodných druhov rastlín. Vzhľadom na obdobie realizácie terénnych prieskumov vykonaných v mieste zmeny NČ (03/2023) nebolo možné presné zhodnotenie bylinného podradu, údaje sú uvádzané z dostupných materiálov, ako aj vlastných pozorovaní na iných úsekoch toku vo vegetačnom období.

V úsekoch, kde v alúviu Ondavy došlo k premene pôvodných spoločenstiev na poľnohospodársku pôdu alebo na zastavané územia obcí, sa zachovali brehové porasty iba na brehoch koryta rieky v obmedzenej šírke. V k.ú. Miňovce majú, aj tieto plošne obmedzené brehové porasty, pomerne zachovalú štruktúru: porast je viacvrstvový, stromy dosahujú vek do 60 rokov, čomu zodpovedá aj hrúbka kmeňov. V druhovom zložení drevín je vyrovnaný pomer vrb (*Salix*) a jelše lepkavej (*Alnus glutinosa*). V podrade prevláda bršlen európsky (*Euonymus europaeus*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), baza čierna (*Sambucus nigra*). Bylinný kryt je málo vyvinutý a prevláda ostružina ožinová.

Prevažná väčšina brehových porastov rieky Ondavy je zaradená do biotopu Ls1.3 (91E0*) Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy – prioritný biotop európskeho významu. V úseku dotknutom zmenou NČ je možné brehové porasty, aj napriek ich malej šírke, definovať ako súčasť tohto biotopu.

Celkovo je biotop sprievodnej vegetácie toku Ondava hodnotený ako veľmi významný biotop a dôležitý krajinnno-štruktúrny prvok.

Krovinové biotopy:

Mimo brehových porastov rieky Ondava sa krovinové porasty v dotknutom území nachádzajú iba na svahoch násypu cesty I/15. Jedná sa o nesúvislé skupiny kríkov druhu: svíb krvavý (*Swida sanguinea*), ruža šípová (*Rosa canina*), slivka trnková (*Prunus spinosa*). V týchto skupinách krovín sa taktiež objavuje nálet nepôvodného druhu agát biely (*Robinia pseudoacacia*) - stredne významný biotop

Lúky a pasienky:

- trvalé trávne porasty so zmenenou a pomerne chudobnou floristickou skladbou – málo významný biotop

Ruderálne biotopy:

- intenzívne obhospodarované polia – orné pôdy so segetálnou vegetáciou, málo významný biotop
- nitrofilná ruderálna vegetácia mimo sídiel – biotop na opustených a nevyužívaných plochách, riečnych terasách a na okrajoch komunikácií. V danom území má výrazné zastúpenie vratič obyčajný (*Tanacetum vulgare*), palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*), mrlík (*Chenopodium sp.*), žihľava dvojdomá (*Urtica dioica*) a iné., málo významný

Zastavané plochy:

- vozovka cesty I/15 a most 15-011a, bez rastlinných spoločenstiev – nevýznamný biotop

Fauna

Z hľadiska zoogeografického členenia terestrického biocyklu patrí územie Slovenska do oblasti palearktiskej, podoblasti Eurosibirskej, provincie stepi, listnatých lesov a stredoeurópskych pohorí. Celé územie okresu Stropkov sa radí k provincii listnatých lesov a jej podkarpatského úseku (Jedlička, Kalivodová, 2002, In Atlas krajiny Slovenskej republiky).

Limnický biocyklus Slovenska patrí do euromediteránnej zoogeografickej podoblasti. Riešené územie spadá do severopontického úseku pontokaspickej provincie potiského okresu, latorickej časti (Hensel, Krno, 2002, In Atlas krajiny Slovenskej republiky).

Súčasný druhový zloženie živočíchov posudzovaného územia je sformované do týchto základných typov zoocenóz:

Zoocenóza lesa a alúvia rieky Ondava

Brehové porasty rieky Ondava v úsekoch s väčšou plošnou výmerou a s mohutným vzrastom stromov a hustým podrastom vytvorili priestor podobný lesnému celku. Preto, okrem druhov typických pre brehové porasty riečného koryta, sa v danej časti územia vyskytujú aj typické lesné druhy. Z výsledkov terénneho prieskumu realizovaného pri spracovaní tohto Oznámenia o zmene NČ, ako aj z vlastných pozorovaní a poznatkov z iných úsekov Ondavy, je možné predpokladať v dotknutom území a jeho bližšom okolí výskyt týchto druhov: vydra riečna (*Lutra lutra*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), kuna lesná (*Martes martes*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*), plch lesný (*Dryomys nitedula*), sýkorka modrá (*Parus caeruleus*), sýkorka bieločelá (*Parus major*), sýkorka čiernohlavá (*Parus montanus*), žltá zelená (*Picus viridis*), d'ateľ malý (*Dendrocopos minor*), oriešok hnedý (*Troglodytes troglodytes*), trasochvost biely (*Motacilla alba*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), hýľ karmínový (*Carpodacus erythrinus*), kúdeľníčka lužná (*Remiz pendulinus*), d'ateľ malý (*Dendrocopos minor*), stehlík zelený (*Carduelis chloris*), vlha hájová (*Oriolus oriolus*), mlynárka dlhochvostá (*Aegithalos caudatus*), vodnár potočný (*Cinclus cinclus*), kalužiak riečny (*Actitis hypoleucos*), kulík riečny (*Charadrius dubius*), volavka biela (*Egretta alba*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), užovka hladká (*Natrix austriaca*) a volavka popolavá (*Ardea cinerea*) zalietavanie tohto druhu nad dotknutý úsek Ondavy, v k.ú. Miňovce v dotyku so zmenou NČ sa nachádza hniezdna kolónia volaviek. *Umiestnenie hniezdnej kolónie je totožné s genofondovou zoologickou lokalitou 5. Baranov znázornenej na obr. č. 3 str. 34.*

Ichtyofauna (ryby):

Vzhľadom na realizáciu zmeny NČ v území ÚEV Horný tok Ondavy kde predmetom ochrany sú niektoré druhy rýb európskeho významu, ako aj na priamy kontakt zmeny NČ s vodným tokom, sme sa podrobnejšie zamerali na výskyt rýb v danom úseku toku Ondavy.

Ako vstupné údaje na posúdenie druhového zloženia rýb sú použité údaje z ichtyologických prieskumov realizovaných na toku Ondavy na území okresu Stropkov:

1. Ichtyologický prieskum vykonaný 12.9.2019 v k.ú. Miňovce tesne nad obcou Miňovce cca v rkm 94,00 (Koščo)
2. Ichtyologický prieskum vykonaný 10.9.2020 pre potreby Primeraného posúdenia NATURA 2000 stavby „I/15 Stropkov preložka cesty“ v k.ú. Tisinec cca v rkm 103,2, (Ing. Stanislav Geci)

3. Ichtyologický prieskum vykonaný 12.10.2022 v rámci Monitoringu zložiek ŽP v etape pred výstavbou stavby „I/15 Stropkov preložka cesty“. Odlov bol vykonaný v k.ú. Stropkov 200 m nad ČOV Stropkov – Sitníky cca v rkm 99,80 (Ing. Stanislav Geci).

Pre posúdenie druhového zloženia rýb v úseku toku Ondavy priamo dotknutého realizáciou zmeny NČ sú prioritné výsledky z ichtyologického prieskumu realizovaného v k.ú. Miňovce v roku 2019. Údaje z ostatných prieskumov sú uvádzané na porovnanie.

1. Ichtyologický prieskum vykonaný 12.9.2019 v k.ú Miňovce:

V rámci ichtyologického prieskumu, ktorý vykonal p. Koščo boli v úseku Ondavy nad obcou Miňovce cca v rkm 94,000 t.j. 300-400 m pod mostom 15-011a odlovené tieto druhy rýb:

Tabuľka č.4: Zoznam a počet druhov rýb odlovených dňa 12.9.2019

Druh ryby	Počet (ks) nad 1 rok	Veková kateg. 0+ (ks) do 1 roka	Poznámka
Belička európska (<i>Alburnus alburnus</i>)	71	1	
Podustva severná (<i>Chondrostoma nasus</i>)	103	-	
Jalec hlavatý (<i>Leuciscus (squalius) cephalus</i>)	108	7	
Ostriež zelenkavý (<i>Perca fluviatilis</i>)	22	-	
Slíž severný (<i>Barbatula barbatula</i>)	16	-	
Mrena severná (<i>Barbus barbus</i>)	95	8	
Mrena škvrnitá (<i>Barbus peteniyi</i>) *	47*	1	natur. druh
Ploska pásavá (<i>Alburnoides bipunctatus</i>)	96	3	
Hrúz Vladykov (<i>Romanogobio vladykovi</i>)*	9*	2	natur.druh
Hrúz karpatský (<i>Gobio carpathicus</i>)	3	-	
Nosál sťahovavý (<i>Vimba vimba</i>)	12	-	
Boleň dravý (<i>Leuciscus aspius</i>)	1*	-	
Plotica červenooká (<i>Rutilus rutilus</i>)	26	-	
Píž vrchovský(<i>Sabanejewia balcanica</i>)*	3*	-	natur. druh
SPOLU:	428	192	

Poznámka:

- polotučne sú označené druhy európskeho významu

- **natur. druh** : druhy európskeho významu uvedené v prílohe č. 5 vyhlášky MŽP č. 170/2021 Z.z.

* iné používané názvy druhu podľa prílohy č. 5 vyhlášky MŽP č. 170/2021 Z.z.,

Barbus peteniyi (B. carpathicus, B. meridionalis) – mrena škvrnitá (karpatská, stredomorská)

Romanogobio vladykovi (Gobio albipinnatus) – hrúz bieloplutvý

Sabanejewia balcanica: Sabanejewia bulgarica – píž bulharský

Okrem údajov o druhoch rýb zistených v septembri 2019 v tomto úseku vodného toku Ondava, ktorý je zároveň rybárskym revírom č. 4-1680-1-1 Ondava č.4 sa tu lovia v rámci výkonu rybárskeho práva ďalšie druhy rýb: kapor rybničný, pleskáč vysoký, karas striebřistý, štika severná, zubáč veľkoustý, sumec veľký, úhor európsky, mieň sladkovodný, pstruh potočný, pstruh dúhový a ostatné druhy rýb.

Umelo zarybňované sú druhy: jalec hlavatý, podustva severná, mieň sladkovodný, pstruh potočný, pstruh dúhový.

2. Ichtyologický prieskum vykonaný 10.9.2020 pre potreby Primeraného posúdenia NATURA 2000 stavby „I/15 Stropkov preložka cesty“. Odlov bol vykonaný v k.ú. Tisinec cca v rkm 103,2, ichtyológom SRZ Ing. Stanislavom Gecim v mieste kríženia preložky cesty I/15 s ÚEV Horný tok Ondavy, odlov rýb v úseku vodného toku v dĺžke 200 m o priemernej šírke toku 13 m.

Tabuľka č. 5: Zoznam a počet druhov rýb odlovených dňa 10.9.2020

Druh ryby	Počet (ks) nad 1 rok	Veková kateg. 0+ (ks) do 1 roka	Poznámka
Belička európska (<i>Alburnus alburnus</i>)	10		
Hrúz Kesslerov (<i>Romanobio kesslerii</i>)	5		natur.druh
Hrúz škvrnitý (<i>Gobio gobio</i>)	5		
Jalec hlavatý (<i>Leuciscus cephalus</i>)	98	26	11ks >350mm
Jalec maloústý (<i>Leuciscus leuciscus</i>)	2		
Mrena severná (<i>Barbus barbus</i>)	21	4	
Mrena škvrnitá (<i>Barbus petenyi</i>) *	18	4	natur.druh
Nosál sťahovavý (<i>Vimba vimba</i>)	2		
Ostriež zelenkavý (<i>Perca fluviatilis</i>)	15	15	
Pleskáč vysoký (<i>Abramis brama</i>)	2		
Ploska pásavá (<i>Alburnoides bipunctatus</i>)	21	6	
Pĺž severný (<i>Cobitis taenia</i>) *	4		natur.druh
Pĺž vrchovský (<i>Sabanejewia balcanica</i>)*	7		natur.druh
Podustva severná (<i>Chondrostoma nasus</i>)	70	1	
Slíž severný (<i>Barbatula barbatula</i>)	10	2	
Štika severná (<i>Esox lucius</i>)	1		550mm
Spolu:	291	58	

* iné používané názvy druhu podľa prílohy č. 5 vyhlášky MŽP č. 170/2021 Z.z.,
Barbus petenyi (B. carpathicus, B. meridionalis) – mrena škvrnitá (karpatská, stredomorská)
Cobitis taenia (C. elongatoides, C. tanaitica) - pĺž severný (podunajský, krymský)

Druhovú zloženie rýb predstavuje 16 druhov, čo je o 4 druhy viac ako zistil Kirka a kol.(1980) na vodnom toku Ondava nad Stropkovom.

3. Ichtyologický prieskum vykonaný 12.10.2022 v rámci Monitoringu zložiek ŽP v etape pred výstavbou stavby „I/15 Stropkov preložka cesty“. Odlov bol vykonaný v k.ú. Stropkov 200 m nad ČOV Stropkov – Sitníky cca v rkm 99,80, ichtológom SRZ Ing. Stanislavom Gecim v mieste navrhovanej preložky rieky Ondavy. Prieskum bol realizovaný na 110 m dlhom úseku o priemernej šírke 12 m. Na úseku okrem plytkých pravobrežných a hlbších ľavobrežných úsekoch bol v jej strede tiahlejší perejný a plytší úsek. V hornom hlbokom úseku pod zbytkami brodu pri ľavom brehu sa vyskytovali ryby (jalec hlavatý, podustva severná) tvoriace väčšinu biomasy na skúmanom úseku. Jednalo sa o ryby obývajúce tento biotop buď trvale, alebo tam boli počas lovu natlačené elektrickým agregátom. Dno rieky na úseku bolo štrkovité, až štrkovito-piesčité.

Tabuľka č. 6: Zoznam a počet druhov rýb odlovených dňa 12.10.2022

Druh ryby	Počet (ks) nad 1 rok	Veková kateg. 0+ (ks) do 1 roka	Poznámka
Belička európska (<i>Alburnus alburnus</i>)	26	-	
Podustva severná (<i>Chondrostoma nasus</i>)	46	96	
Jalec hlavatý (<i>Leuciscus (Squalius) cephalus</i>)	79	5	
Ostriež zelenkavý (<i>Perca fluviatilis</i>)	7	39	
Slíž severný (<i>Barbatula barbatula</i>)	48	5	
Mrena severná (<i>Barbus barbus</i>)	10	37	
Mrena škvrnitá (<i>Barbus petenyi</i>) *	5	-	natur. druh
Ploska pásavá (<i>Alburnoides bipunctatus</i>)	193	10	
Hrúz škvrnitý (<i>Gobio gobio</i>)	4	-	
Hrúz Kesslerov (<i>Romanogobio kessleri</i>)	2	-	natur. druh
Nosál sťahovavý (<i>Vimba vimba</i>)	4	-	
Pleskáč zelenkavý (<i>Blicca bjoerkna</i>)	1	-	
Plotica červenooká (<i>Rutilus rutilus</i>)	3	-	
SPOLU:	428	192	

Druhovú zloženie rýb predstavuje 13 druhov.

Zhodnotenie zistených výsledkov z realizovaných prieskumov a vlastných pozorovaní toku vo vzťahu k úseku toku priamo dotknutom zmenou NČ:

Dotknutý úsek vodného toku Ondava (k.ú. *Miňovce, rkm 94,440*) sa nachádza približne 4,2 km m od horného okraja vzdutia vodnej plochy Veľká Domaša a do značnej miery je ovplyvňovaný obsádkou rýb žijúcich vo Veľkej Domaši. Preto bol pri prieskume (12.9.2019 v k.ú. *Miňovce v rkm 94,00*) zistený napríklad väčší výskyt plotice červenookej. Mimo tohto odlovu boli v tomto úseku rybármi a to najmä v dolných častiach tohto úseku Ondavy odlovované na rybársky prút druhy, ktoré vykonávajú neresové a potravné migrácie hore prúdom rieky z Veľkej Domaše aj z dolného úseku samotnej rieky a časť rýb na tomto úseku rieky aj celoročne zostáva. Je to badateľné najmä pri druhoch: kapor rybničný, pleskáč vysoký, zubáč veľkoúst, sumec veľký (2 ks) a úhor európsky (14 ks) odlovených v roku 2021. Jediný treskovitý druh ryby mieň sladkovodný, ktorý je na Ondave pôvodný druh sa loví na celom úseku toku až po mesto Stropkov. V roku 2022 sa na stropkovskom úseku Ondavy za sledované obdobie posledných troch rokov odlovilo zatiaľ najviac jedincov tohto druhu, a to 10 ks. Zároveň sa tento druh vysadzuje od roku 2020 v množstve 2000 ks/ročne.

Úsek vodného toku Ondava do vzdialenosti približne 60 m nad a pod mostom 15-011a sa vyznačuje z hľadiska možného výskytu jednotlivých druhov rýb určitými rozdielmi. V čase ohliadky (marec 2023) bol vodný stĺpec mierne zvýšený, brehy boli ešte vlhké po opadnutí jarných snehových vôd. Pri ľavom brehu sa nachádza nízka štrkovo-bahnistá lavica zasahujúca do prietochného profilu. Brehy sú piesčito-hlinité a nie je možná identifikácia, či je nimi prekrytý kamenný zához, alebo či bol v minulosti odplavený. Obojstranne sú brehy spevnené staršími drevinami pozostávajúcimi z vrby a jelše. Je preto predpoklad, že po zbytok roka (*okrem náhlych, krátkych letných búrok a ojedinelým trvalejších zrážok v jarných, letných a jesenných mesiacoch*) nebude koryto toku v plnom profile zaplnené vodou a dôjde k obnaženiu častí toku pri ľavom brehu po spodnejší úsek, kde je reliéf koryta už odlišný, ale užší pás s plytkou vodou bude naďalej zachovaný, ale v menšom rozsahu. Plytčiny nad a pod mostom pri ľavom brehu sú počas vegetačného obdobia biotopom pre plôdik rýb vyliahnutý v danom roku a môžu byť biotopom výskytu dospelých jedincov slíža severného a oboch druhov pľzov ukrytých v štrkovom, resp. piesčito-štrkovom podklade.

Hlavné prúdenie vody je sústredené k pravému brehu. Je tam vyšší vodný stĺpec, brehy sú miestami mierne podomleté a ponúkajú úkrytové biotopy pre niektorých kaprovitých reofilov, najmä jalca hlavatého, oboch druhov pstruha, úhora európskeho a pre mieňa sladkovodného.

Hlavnú prúdnicu toku obýva najmä podustva severná, mrena severná, mrena škvritá (karpatská) a jalec hlavatý.

Nad mostom do vzdialenosti cca 60-70 m je situácia identická, výška vodného stĺpca v strede toku dosahovala 0,80 – 1,00 m, t.j. bola tam menšia jama. Pri ľavom brehu sme zistili niekoľko stromov so zbytkami kamenného záhozu v dotyku so stromami. Zatiernenie vodnej hladiny v bezprostrednej blízkosti mosta dosahuje približne 40 %.

Nad obcou Miňovce je prúdivý, štrkovitý úsek, na ktorom sa časť rýb v jarnom a letnom období neresí a powyše smerom k mostu 15-011a boli identifikované dve hlbšie jamy, ktoré slúžia ako zimovisko pre ryby a v letnom období ako úkryt v čase zvýšených denných teplôt a úkryt pred rybožravými druhmi vtákov, najmä volavkou popolavou (*Ardea cinerea*), ktorá má v bezprostrednej blízkosti vodného toku hniezdnu kolóniu. Väčšia časť rýb, najmä podustva severná migruje nad druhý most M9494 (*nový most nad Ondavou vybudovaný v novej trase cesty I/15 po zosuve časti cesty I/15*) situovaný niekoľko stoviek metrov nad týmto mostom 15-11a.

Mimo odlovených druhov je v toku Ondavy zaznamenaný výskyt druhov európskeho významu: **korytko riečne (*Unio crassus*)**, **rak riečny (*Astacus astacus*)**. Pod mostom sme v marci 2023 našli jednu polovicu lastúry korytka riečného. Pokiaľ sa na tomto úseku vyskytujú lastúrniky, nebolo možné na sklonku zimného obdobia živé jedince objaviť. Pravdepodobne sú zazimované v hlbších, pomaly tečúcich úsekoch rieky. Ich výskyt v úseku toku priamo dotknutom zmenou NČ však nie je možné vylúčiť.

Ryby, ktoré neboli zistené v rámci prieskumu (12.9.2019 v k.ú. *Miňovce v rkm 94,00*) v porovnaní s dvoma predošlými profilmi sa môžu v inom úseku rieky vyskytovať. Prieskumy totiž zachytávajú krátke, zväčša 100 m dlhé úseky toku v istom čase a práve nezistený druh sa môže vyskytovať v inom blízkom biotope, kde prieskum nebol vykonaný.

Na základe výsledkov ichthyologických prieskumov, poznatkov o neresovej a potravinovej migrácii, ako aj poznatkov z posúdenia stavu koryta rieky Ondava je možné v úseku rieky

ovplyvnenom realizáciou zmeny NČ v rôznych obdobiach roka predpokladať výskyt týchto druhov rýb (*tučným písmom sú zvýraznené druhy európskeho významu*): belička európska (*Alburnus alburnus*); boleň dravý (*Leuciscus aspius*), hrúz karpatský (*Gobio carpathicus*), hrúz škvritý (*Gobio gobio*), jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), jalec maloústý (*Leuciscus leuciscus*), mrena severná (*Barbus barbus*), **mrena škvritá (*Barbus petenyi*)**, nosál sťahovavý (*Vimba vimba*), ostriež zelenkavý (*Perca fluviatilis*), pleskáč vysoký (*Abramis brama*), pleskáč zelenkavý (*Blicca bjoerkna*), ploska pásavá (*Alburnoides bipunctatus*), plotica červenooká (*Rutilus rutilus*), **pĺž vrchovský (*Sabanejewia balcanica*)**, **pĺž severný (*Cobitis taenia*)** * podustva severná (*Chondrostoma nasus*), slíž severný (*Barbatula barbatula*), štika severná (*Esox lucius*), zubáč veľkoústý (*Sander lucioperca*), sumec veľký (*Silurus glanis*), úhor európsky (*Anguilla anguilla*), mieň sladkovodý (*Lota lota*), pstruh potočný (*Salmo trutta morpha fario*), pstruh dúhový (*Oncorhynchus mykiss*)

Chránené územia a ochranné pásma

V území priamo dotknutom zmenou NČ, resp. v území možného pôsobenia vplyvov z tejto činnosti sa nachádzajú tieto chránené územia vyhlásené podľa zákona č. 543/2002 Z. z. :

Veľkoplošné chránené územia – bez výskytu. Najbližšie územie - CHKO Východné Karpaty je vzdialené cca 25 km vzdušnou čiarou východným smerom.

Maloplošné chránené územia - v území ovplyvnenom zmenou NČ sa nenachádzajú.

V štádiu prípravy je vyhlásenie chráneného územia Baranov zasahujúceho do k.ú. Miňovce a Breznica, ktorého predmetom má byť druhová ochrana živočíchov – územie mimo pôsobenia vplyvov z posudzovanej zmeny NČ.

Chránené stromy - v území ovplyvnenom zmenou NČ sa nenachádzajú

Chránené vtáacie územia (CHVU) - v území ovplyvnenom zmenou NČ sa nenachádzajú. Najbližšie územie – CHVU Laborecká vrchovina (SKCHVU011) je vzdialené cca 14,5 km vzdušnou čiarou východným smerom.

Územia európskeho významu (UEV) – Horný tok Ondavy (kód územia SKUEV0939)

Územie zaradené do národného zoznamu území európskeho významu (*Opatrenie MŽP zo 7. decembra 2017 č. 1/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu*).

Vymedzenie stupňa ochrany podľa parciel a k.ú.: 2 (*kompletný zoznam parciel je uvedený v citovanom opatrení MŽP SR*).

k.ú. Miňovce: parcely: 1206, 1207-časť, 1209-časť, 1211, 1220, 1227, 1349, 336/1-časť, **978-časť**, 979, 991-časť

k.ú. Nižná Olšava: parcely: 399-časť, 400/1-časť, 400/2-časť, 400/3-časť, 400/7-časť, 481/1-časť, 481/2

Odôvodnenie návrhu ochrany: Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (*91E0) a druhov európskeho významu kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), bobor vodný (*Castor fiber*), vydra riečna (*Lutra lutra*), korýtko riečne (*Unio crassus*), mrena stredomorská/škvritá (*Barbus meridionalis/petenyi*), pĺž severný (*Cobitis taenia*), pĺž vrchovský (*Sabanejewia balcanica*), mihul'a (*Eudontomyzon sp.*).

Popis územia: Územie európskeho významu Horný tok Ondavy začína pod obcou Nižný Orlík a končí pri moste cez rieku Ondava pri obci Lomné. Do územia neboli zahrnuté časti toku v meste Svidník a Stropkov, časť toku pri obci Stročin v mieste navrhovanej výstavby cesty R4, územie križenia s cestou I/15 v k.ú. Brusnica a Miňovce, takže územie je tvorené viacerými polygónmi. Rieka tu má vysokú prietočnosť a hydrogeologickú produktivitu. Z hľadiska typu režimu odtoku patrí Ondava a do oblasti vrchovinné-nížinnej s dažďovo-snehovým odtokom s kulmináciou riečnych odtokov v mesiaci marec, príp. apríl. Ondava je hlavnou vetvou riečného systému vytvárajúceho Bodrog v zbernej oblasti Tisy. Geomorfologicky navrhované územie Ondava patrí do celku Ondavská vrchovina a širšie okolie chráneného územia je budované vonkajším flyšom, kde magurská tektonická jednotka je zastúpená račianskou a v úseku nad Lomným bystrickou litofáciou. Táto jednotka sa stala zdrojom fluviálnych sedimentov (pieskoštrky a piesčité hliny), ktoré sa ukládali v doline rieky Ondava vo forme nízkych terasových stupňov. Tieto terasy sú pravidelne zaplavované pri jarných povodniach a ich prechod do dolinnej nivy je zvyčajne plynulý. Rieka Ondava je osou chráneného územia a sprevádzajú ju porasty jaseňovo - jelšových podhorských

lužných lesov, ktoré dopĺňajú vysokobylinné spoločenstvá typické pre vlhké lúky a brehové porasty deväťsilov. Územie predstavuje významný migračný biokoridor pri ťahových cestách vtákov a zároveň je významným hniezdiskom viacerých druhov avifauny. V území bol zaznamenaný výskyt mnohých živočíšnych druhov európskeho významu, z vtákov *Alcedo atthis*, *Ciconia ciconia*, *Ciconia nigra*, *Picus canus*, *Egretta alba*, *Ardea cinerea* a z cicavcov je významný výskyt vydry, zaznamenaná bola i prítomnosť bobra, z obojživelníkov *Bombina variegata*, z bezstavovcov *Unio crassus* a i. Významné je zastúpenie rýb, celkovo bolo v toku Ondavy zaznamenaných doposiaľ 9 druhov, z druhov európskeho významu, napr. *Eudontomyzon danfordi* - vyskytuje sa hlavne v nezregulovaných meandroch toku.

Posúdenie výskytu biotopov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV Horný tok Ondavy v území priamo ovplyvnenom zmenou NČ:

- (6430) Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpskeho stupňa – *bez výskytu v dotknutom území*
- Br5 (3270) Rieky s bahnatými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodium rubri* p.p. a *Bidentition* p.p. - biotopov európskeho významu - *bez výskytu v dotknutom území*
- **Ls1.3 (91E0*) Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy:**

Tento biotop zaberá všetky brehové porasty rieky Ondava dotknuté výstavbou. Časť týchto biotopov je súčasťou ÚEV Horný tok Ondavy (SKUEV0939). Hranice ÚEV Horný tok Ondavy nie sú totožné s hranicou výskytu biotopu *91EO, časť toku 26 m nad a 20 m pod mostom 15-011a (*merané od osi cesty I/15*) nebola do ÚEV Horný tok Ondavy zahrnutá.

Hranice biotopu *91EO na území ovplyvnenom zmenou NČ boli v teréne posúdené a geodeticky zamerané dňa 8.3.2023 spracovateľmi tohto oznámenia o zmene NČ. Do zameranej plochy biotopu *91EO boli v území priamo ovplyvnenom zmenou NČ zahrnuté všetky brehové porasty nachádzajúce sa na brehoch koryta rieky Ondava. Na základe zamerania biotopu *91EO bolo zistené, že v tomto úseku sa biotop nevyskytuje na celej ploche ÚEV vytýčenej podľa dostupných mapových podkladov (*hranica ÚEV Horný tok Ondavy podľa mapových podkladov kopíruje hranicu parcely KNC 987*). Na ľavom brehu je časť pozemkov ÚEV, ktoré sú v kontakte s poľnohospodárskou pôdou, v šírke 6-12 m porastená ruderálnou vegetáciou bez porastu drevín a nie je možné ich definovať ako biotop *91EO (*stav ÚEV v tomto úseku je znázornený v prílohe č. 5: Fotodokumentácia a v prílohe č. 4: Dočasné zábery, výrub drevín, ÚEV, *91EO*).

Popis stavu biotopu v mieste výstavby: Brehové porasty a sprievodná vegetácia Ondavy v úseku dočasných záberov zmeny NČ sú do značnej miery poznačené činnosťou človeka a to najmä intenzívnou poľnohospodárskou činnosťou. Výsledkom tejto činnosti je redukcia šírky porastov, ktorá je v dotknutom úseku obmedzená iba na svahy koryta rieky v šírke do 15 m. Porasty majú pomerne zachovalú štruktúru: porast je viacvrstvový, stromy dosahujú vek do 60 rokov, čomu zodpovedá aj hrúbka kmeňov. V stromovom poschodí sú zastúpené druhy: vrbá biele (Salix alba), vrbá krehká (Salix fragilis), a jelše lepkavej (Alnus glutinosa). V podraze prevláda bršlen európsky (Euonymus europaeus), svíb krvavý (Swida sanguinea), baza čierna (Sambucus nigra). Bylinný kryt je málo vyvinutý a dominuje v ňom prhlava dvojdomá, ostružina ožinová, ktoré sú rozšírené najmä na okraji plochy ÚEV v kontakte s poľnohospodárskou pôdou.

Aj napriek malej šírke brehových porastov v území priamo dotknutom zmenou NČ je tento biotop definovaný ako Ls1.3 (91E0*) Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy.

Zameranie hraníc biotopu *91EO v mieste realizácie zmeny NČ je znázornené v prílohe č.4: *Dočasné zábery, výrub drevín, ÚEV, *91EO*

Posúdenie výskytu druhov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany SKUEV0939 v území priamo ovplyvnenom zmenou NČ:

Na základe údajov uvedených v kapitole Biota – fauna (str. 25)

- **kunka žltobruchá (Bombina variegata)** – bez výskytu, v mieste dočasných záberov sa nenachádzajú lokality vhodné na rozmnožovanie a pobyt tohto druhu
- **bobor vodný (Castor fiber)** – bez výskytu. Počas prieskumu bol posúdený úsek vodného toku Ondavy v dĺžke cca 400 m pod a nad miestom realizácie zmeny NČ + územie zoologickej genofondovej plochy 6. *Dolný tok Brusničky*. Pobytové známky tohto druhu neboli v skúmanom úseku toku Ondavy, ako ani na území genofondovej plochy 6. *Dolný tok Brusničky* zaznamenané.
- **vydra riečna (Lutra lutra)**: na úseku toku priamo v mieste realizácie zmeny NČ neboli zaznamenané pobytové známky jej výskytu (trus, stopy). Stopy boli nájdené v úseku nad mostom 15-011a. Je však zrejmé, že vydra využíva celý dotknutý úsek Ondavy ako svoje lovné teritórium.

- **korýtko riečne** (*Unio crassus*): Výskyt druhu viazaný najmä na toky s piesčito-bahnitým dnom, resp dnom s jemným štrkom. Pod mostom 15-011a sme v marci 2023 našli jednu polovicu lastúry korýtko riečneho, čo však nepotvrďuje výskyt druhu v tomto úseku rieky, môže sa jednať iba o lastúru splavenú z úseku toku nad mostom. Pokiaľ sa na tomto úseku vyskytujú lastúrniki, nebolo možné na sklonku zimného obdobia živé jedince objaviť. Ak sa v danom úseku vyskytujú, tak boli pravdepodobne zazimované v hlbších, pomaly tečúcich úsekoch rieky. Ojedinelý výskyt tohto druhu v úseku toku priamo dotknutom zmenou NČ však nie je možné vylúčiť. Z uvedeného dôvodu sa odporúča postup demolácie mosta 15-011a postupným rozpojovaním a presunom pomocou žeriava (*alternatíva 2 demolácie*), kedy nedôjde k padaniu sute do koryta, čo by si následne vyžiadalo prečistenie koryta a teda aj likvidáciu prípadného výskytu tohto druhu. Zároveň sa neodporúča celoplošné prečistenie (úprava) dna koryta rieky pod mostom, ale iba jeho pomiestna úprava v dotyku s realizáciou stavebných zásahov (*likvidácia dočasného zjazdu, úprava opevnenia brehov koryta pod mostom*)
- **mrena škvrnitá** (*Barbus petenyi*): Výskyt druhu bol potvrdený pri ichtyologickom prieskume realizovanom 12.9.2019 v k.ú. Miňovce v úseku cca 300-400 m pod mostom 15-011a, ako aj pri prieskumoch v k.ú. Stropkov. Je zrejme, že tento druh obýva celý úsek horného toku Ondavy.
- **pľž severný** (*Cobitis taenia*): Obýva pomalšie tečúce a ťažné vodné toky v plytších častiach. Neresí sa od konca apríla do júna. Ikru ukladá na vodné rastliny. V rámci realizovaných ichtyologických prieskumov bol jeho výskyt potvrdený iba v profile Ondava – Tisinec, rkm 103,2. Jeho výskyt v mieste realizácie zmeny NČ je málo pravdepodobný.
- **pľž vrchovský** (*Sabanejewia balcanica*): Výskyt druhu bol potvrdený pri ichtyologickom prieskume realizovanom 12.9.2019 v k.ú. Miňovce v úseku cca 300-400 m pod mostom 15-011a, ako aj pri prieskume v och v profile Ondava – Tisinec, rkm 103,2. Je zrejme, že tento druh obýva na vhodných lokalitách celý úsek horného toku Ondavy. Výskyt tohto druhu v úseku toku priamo dotknutom zmenou NČ nie je možné vylúčiť.
- **mihul'a** (*Eudontomyzon sp.*): Hlavným biotopom výskytu sú úseky potokov a riek s dobre prekysličenou a čistou vodou a štrkovito-piesčitým dnom. Larvy sú zahrabané v jemnom sedimente z detritu, piesku a ílu. V rámci realizovaných ichtyologických prieskumov výskyt druhu na úsekoch toku Ondavy profiloch Tisinec, Stropkov a Miňovce nebol potvrdený.

Mimo druhov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV Horný tok Ondavy bol pri ichtyologických prieskumoch potvrdený aj výskyt druhu:

- **hrúz Kesslerov** (*Gobio kesslerii*): Výskyt druhu bol potvrdený pri ichtyologickom prieskume realizovanom v k.ú. Tisinec (rkm 103,2) a k.ú. Stropkov – Sitník (rkm 99,80). V spodných úsekoch Ondavy podľa dostupných údajov výskyt nebol potvrdený.
- **hrúz Vladykov** (*Romanogobio vladykovi*): Výskyt druhu bol potvrdený pri ichtyologickom prieskume realizovanom v k.ú. Miňovce (rkm 94,00) v plytšom úseku toku. Jeho výskyt v mieste realizácie zmeny NČ je vzhľadom na iný charakter toku málo pravdepodobný.

Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Kostru ÚSES tvoria biocentrá a biokoridory, významnými interakčnými prvkami sú genofondové lokality.

V riešenom území sú podľa návrhu RÚSES okresu Stropkov (08/2012) vymedzené tieto prvky územného systému ekologickej stability (*číselné označenie prvkov podľa RÚSES*):

Nadregionálne biocentrá (NRBc)

NRBc-2 Korunkov (k.ú. Breznica, Brusnica, Sitník, Kolbovce, Vojtovce, Korunková, Solník, Varechovce, Krišľovce, Jakušovce, Miňovce, Mrázovce, Tokajík)

Rozsiahly komplex lesných spoločenstiev s bukovým porastom

Nadregionálne biokoridory (NRBk)

NRBk-2 Ondava (k.ú. Sitník, Breznica, Miňovce, Lomné, Turany nad Ondavou)

Hodnotné územia rieky Ondavy a jej sprievodnej zelene tvorené ostatkami pôvodných lužných lesov v rôznej výmere, aluviálnymi lúkami a močiarimi, mŕtvymi ramenami a opustenými a nevyužívanými poľnohospodárskymi plochami.

Riešený úsek cesty I/15 vrátane mosta 15-011a priamo križuje nadregionálny biokoridor Ondava. V úseku nad mostom 15-011a sú brehové porasty, ako ja celkový stav biokoridoru

pomerne zachovalé a dosahujú šírku do 70 m po oboch stranách toku. V úseku od mosta 15-011a po zástavbu obce Miňovce sa línia zmenšuje a dosahuje obojstranne šírku max 10 m.

Regionálne biocentrá (RBc)

RBc-2 Čierťaž (k.ú. Vyšný Hrabovec, Turany nad Ondavou, Miňovce)

Lesný komplex (dubovo-hrabové porasty, bučiny), trvale trávne porasty s rozptýlenou zeleňou.

Regionálne biokoridory (RBk)

RBk-1 Hradisko (k.ú. Šandal, Vyšná Olšava, Nižná Olšava)

Brehové porasty, lúčne a pasienkové spoločenstva s rozptýlenou zeleňou a brezovými lesíkmi.

RBk-3 Brusnička (k.ú. Breznica, Brusnica, Kolbovce, Korunková, Potôčky, Veľkrop, Varechovce, Havaj)

Brehové porasty s vrúbou a jelšou, aluviálne ovsíkové lúky s rozptýlenou zeleňou

Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES) Obce Miňovce a Nižná Olšava nemajú spracované ÚPN obcí a ani MÚSES. Mimo prvkov ÚSES vymedzených na nadregionálnej a regionálnej úrovni sa v dotknutom území nenachádzajú iné krajinné štruktúry, ktoré by bolo možné definovať ako prvky ÚSES na miestnej úrovni.

Migračné koridory

Ondava – Lodomírka – územie predstavuje jednu vetvu severo-južnej migračnej cesty vodného vtáctva územím Slovenska a to Ondavskou dolinou v smere na Svidník a Duklianský priesmyk do Poľska – *označenie na mape obr. č. 4: totožné s NRBk-2*

Botanické genofondové lokality: vyčlenené na základe poznatkov o vegetácii flóry Slovenska a definované v RÚSES okresu Stropkov. Zmena navrhovanej činnosti zasahuje do botanickej genofondovej lokality:

1. **Ondava** (k. u. Turany nad Ondavou, Miňovce, Nižná Olšava, Breznica Stropkov, Tisinec, Duplín):
– *označenie na mape obr. č. 4: 2*

Rieka Ondava, ktorá pretína okres Stropkov v jeho juhozápadnej časti tvorí prirodzenú genofondovú plochu líniového tvaru vrátane miestami i plošne širších zostatkov pôvodného vrbovo-topoľového lužného lesa. Napriek tomu, že lužné lesy ako také boli vystavené silným antropogénnym vplyvom, popri toku Ondavy sa ešte zachovali hodnotne rôzne široké porasty vo forme brehovej a sprievodnej zelene toku. Podľa mapy potenciálnej vegetácie by tok Ondavy mali sprevádzať jaseňovo-jelšové lužné lesy podhorské, no podstatnú časť toku v okrese Stropkov sprevádzajú vrbové lužné lesy, v ktorých výrazne dominuje vrba biela (*Salix alba*) a vrba krehká (*Salix fragilis*), ktoré zasahujú až do najsevernejších častí okresu. Ďalšie druhy drevín, predovšetkým jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), čremcha vŕtacia (*Padus racemosa*), javor poľný (*Acer campestre*), javor horský (*A. pseudoplatanus*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*) a iné dopĺňajú druhovú skladbu drevín. Na viacerých miestach rieka meandruje a vytvára bočné ramena (pri Nižnej Olšave, Stropkove) alebo mŕtve ramena (pri Duplíne) a k spoločenstvám lužných lesov sa pridružujú spoločenstva trstín a ďalšie vlhkomilne vysokobylinné lemové spoločenstva a zvyšky spoločenstiev aluviálnych luk s výskytom vzácnnej žltušky lesklej (*Thalictrum lucidum*). Novo vytvárané štrkové lavice sú vhodným biotopom pre výskyt vzácnnej myrikovky nemeckej (*Myricaria germanica*) - ešte koncom 80. rokov 20. storočia bola udávaná z úseku medzi Tisincom a Stropkovom, no v poslednom desaťročí už jej výskyt nebol potvrdený. Rieka Ondava, podobne ako mnohé iné toky Slovenska, predstavuje zároveň koridor, ktorým sa šíria invázne druhy rastlín, napr. ježatec laločnatý (*Echinocystis lobata*), netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*), netýkavka málokvetá (*Impatiens parviflora*), zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) ai.

Zoologické genofondové lokality: vyčlenené na základe poznania stavu prírody územia okresu Stropkov a jej živočíšnej zložky a definované v RÚSES okresu Stropkov. Zmena navrhovanej činnosti zasahuje resp. je v kontakte s týmito zoologickými genofondovými lokalitami:

2. **Ondava** (k. u. Turany nad Ondavou, Miňovce, Nižná Olšava, Breznica Stropkov, Tisinec, Duplín):
Rieka Ondava, ktorá pretína okres Stropkov v jeho juhozápadnej časti tvorí prirodzenú genofondovú plochu líniového tvaru vrátane miestami i plošne širších zostatkov pôvodného vrbovo-topoľového lužného lesa. Z dôvodu, že rieka Ondava vrátane zostatkov lužných lesov, ostatnej pobrežnej vegetácie, aluviálnych luk, inundačných úsekov, zostatkov mŕtvych ramien a depresii vyvolaných činnosťou rieky, ale aj činnosťou človeka (živelnou ťažbou štrkov a pieskov

v alúviu) vytvára množstvo vhodných prírodných a poloprírodných stanovišť, resp. biotopov, je bohatá na živočíšne druhy, ktoré sú zdrojom genofondu a jeho zotrvania i šírenia do vhodných priestorov (napríklad do horného toku Ondavy, prítokov Ondavy, nepočtených vodných nádrží i do genofondovej plochy vodnej nádrže Veľká Domaša; tu je závislosť na vzájomnej výmene genetického materiálu obojstranná). Významnosť Ondavy je podčiarknutá aj skutočnosťou, že vody Ondavy, vrátane vodných nádrží Veľká Domaša a Mala Domaša, jej pobrežná vegetácia i vzdušný priestor nad koridorom Ondavy tvoria dôležitú migračnú trasu pre veľké množstvo aquatických, terestrických i pri vode žijúcich živočíšnych druhov. Mnohé druhy vtákov sú transmigranti, používajúce vzdušný i vodný koridor Ondavy pri jarňoch i jesenných ťahoch na sever, resp. juh. Ondava je prirodzenou genofondovou plochou množstva druhov mäkkýšov, mnohonôžok, stonožiek a pavúkov.

Z chrobákov sa na brehy viažu bystrušky – bystruška leskla (*Carabus absoletus*), bystruška nosatá (*Cychrus caraboides*), bystruška hnedá (*Cychrus attenuatus*) a chránená bystruška potočná (*Carabus variolosus*).

Biotopy Ondavy obsadzujú viaceré druhy motýľov (napr. mníška vrbová (*Leucoma salicis*), spriadač hluchavkový (*Arctia dominula*), piadivkovité a morovité motýle, vedľa nich žijú niektoré druhy muškovitých (*Simuliidae*), ovadovitých (*Tabanidae*) a pešticovitých (*Syrphidae*).

Vo vodách Ondavy sú zdrojom genofondu rak riečny (*Astacus astacus*), mihuľa potiská (*Eudontomyzon danfordii*), z rýb napríklad mrena severná (*Barbus barbus*), mrena škvrnitá (*Barbus peloponnesius*), podustva severná (*Chondrostoma nasus*), slíž severný (*Barbatula barbatula*), hrúz škvrnitý (*Gobio gobio*), jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), čerebl'a pestrá (*Phoxinus phoxinus*), ploska pásava (*Alburnoides bipunctatus*), plž vrchovský (*Sabanejewia balcanica*), kolok veľký (*Zingel zingel*) a i.

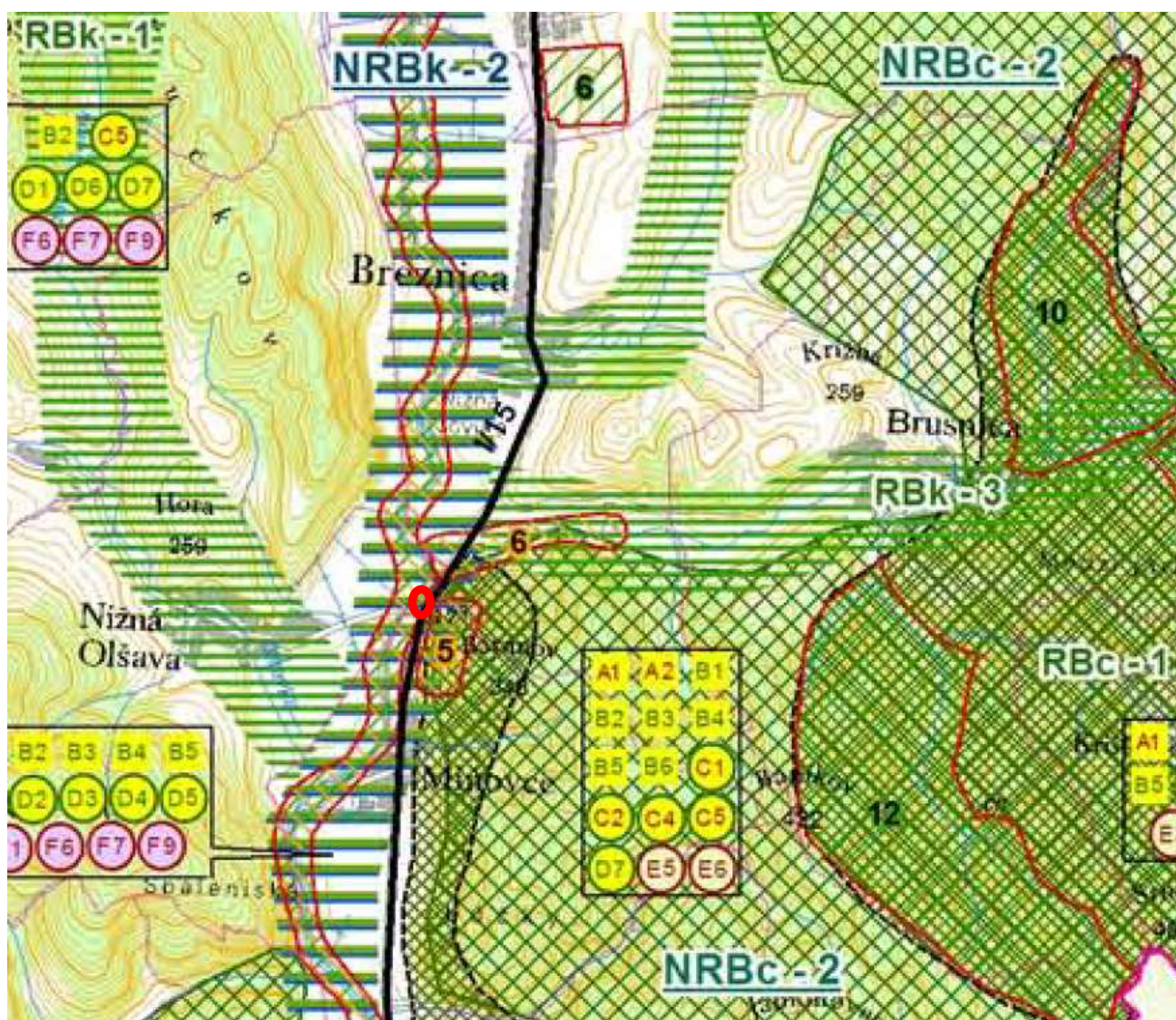
Z obojživelníkov Ondavy sú predmetom genofondu predovšetkým skokan hnedý (*Rana temporaria*), skokan rapotavý (*Rana ridibunda*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), ropucha zelena (*Bufo viridis*) a rosníčka zelena (*Hyla arborea*), z plazov užovka obojková (*Natrix natrix*), menej užovka fľakaná (*Natrix tessellata*) a užovka stromová (*Zamenys longissima*).

Lužné lesy Ondavy (t. z. drevinová vegetácia v sprievodnej vegetácii toku) a priamo aj vodný tok sú po klasických lesoch druhým prostredím najbohatším na avifaunu, ktorá sa tak stáva prirodzeným zdrojom genofondu druhov priamo naviazaných na prostredie rieky. Predovšetkým prostredie v okolí štrkových akumulácií (štrkových lavíc) obývajú kulík riečny (*Charadrius dubius*) – na štrkových akumuláciách hniezdi, kulík piesočný (*Charadrius hiaticula*) – zastavuje počas migrácie, trasochvost biely (*Motacilla alba*) a trasochvost horský (*Motacilla cinerea*) – hniezdia v dutinách stromov v blízkosti vodných tokov. V brehoch Ondavy v kolmých vyšších zerodovaných zárezoch zakladá hniezdne kolónie v dierach brehuľa hnedá (*Riparia riparia*), podobne, ale samotársky žije a hniezdi rybárik riečny (*Alcedo atthis*). V brehoch Ondavy hniezdi vodňar potočný (*Cinclus cinclus*), vo vyvratoch, medzi koreňmi stromov alebo v nahromadených haluzinách hniezdi oriešok hnedý (*Troglodytes troglodytes*), vo vysokých bylinných porastoch pozdĺž toku svrčiak riečny (*Locustella fluviatilis*). Drevinovú sprievodnú vegetáciu tokov v dobe pobytu, hniezdenia a výchovy mláďat využíva kudeľníčka lužná (*Remiz pendulinus*) – v týchto zemepisných šírkach zriedkavo, vlha hájová (*Oriolus oriolus*), červenák karmínový (*Carpodacus erythrinus*) – vo vrbínach. V ostatných rokoch v súvislosti s rozširovaním kormorána veľkého (*Phalacrocorax carbo*) pozdĺž riek severným smerom sa na stromoch v pobrežných porastoch Ondavy sporadicky tento druh zdržiava a je len otázkou krátkej doby, kedy v zimnom období bude vytvárať novoveská s desiatkami jedincov v skupine.

Zoocenózy Ondavy obýva ďalšia skupina genofondového zdroja - cicavce, špecificky naviazane na rieku. Z čeľade piskorovi tých je na Ondave rozšírená duloonica väčšia (*Neomys fodiens*), vedľa nej duloonica menšia (*Neomys anomalus*). Z netopierov sa v blízkosti vody vyskytujú netopier riasnatý (*Myotis nattereri*), netopier vodný (*Myotis daubentoni*). Typickým predstaviteľom čeľade lasicovitých je aj v podmienkach okresu Stropkov vydra riečna (*Lutra lutra*), obývajúca aj Ondavu. Mačka divá (*Felis silvestris*) nie je typickým predstaviteľom pri vode žijúcej šelmy, vyskytuje sa však v priestorovo rozľahlejších zostatkoch lužného lesa pri Ondave. Z myšovitých sa v pobrežných krovinách vyskytuje ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*), v zárastoch pri vode rastúcich bylín, trstín alebo vrbín myška drobná (*Micromys minutus*), z hrabošovitých sú na vodu naviazane hryzec vodný (*Arvicola terrestris*) a nepôvodná ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*). V ostatných 15 – 20 rokov začína byť typickým obyvateľom vodných tokov a vodných nádrží bobor európsky (*Castor fiber*), ktorý ako pôvodný obyvateľ

znova osídľuje severne a východne Slovensko, znovu osídľovanie vodných biotopov bobrom má výrazný progresívny charakter (Buday 2000 – 2012, nepubl.).

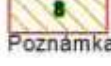
Obrázok č. 3: Umiestnenie prvkov ÚSES vo vzťahu k zmene NČ

Zdroj: https://www.minv.sk/?okresne-urady-klientske-centra&urad=58&sekcia=dokumenty-na-stiahnutie#popis_RÚSES_okresu_Stropkov_návrh_RÚSES

0 umiestnenie zmeny NČ – most 15-011a

Návrh kostry R-ÚSES

- biocentrum nadregionálneho významu (NRBc)
- biokoridor nadregionálneho významu (NRBk)
- biocentrum regionálneho významu (RBc)
- biokoridor regionálneho významu (RBk)
- genofondová lokalita s výskytom významných živočíšnych druhov
- genofondová lokalita s výskytom významných rastlinných druhov

Poznámka: Kódovanie jednotlivých prvkov R-ÚSES je totožné s číslovaním v textovej časti dokumentácie.

5. Baranov (k. u. Miňovce)

Genofondovú plochu Baranov vytvára časť bukového lesného porastu bezprostredne severne od obce Miňovce priamo nad cestnou komunikáciou I/15 (oproti križovatke do Nižnej Olšavy a Vyšnej Olšavy, resp. východne od kóty 348 Baranov). Lesný porast je tu zdrojom genofondu volavky popolavej (*Ardea cinerea*), ktorej dlhoročná populácia v bukovom poraste hniezdi. Hniezdna lokalita pravidelne každoročne obsahuje 60 – 70 aktívnych hniezd napriek skutočnosti, že tesne pod ňou vedie rušná cesta s intenzívnou premávkou. Pôvodne hniezdna lokalita bola umiestnená na boroviciach, rastúcich tesne pod kótou, dlhoročným pôsobením trusu volaviek na stromy zanikla a kolónia volaviek sa presunula do bukového porastu tesne nad cestu. Za zmienku stojí skutočnosť, že pred obsadením lokality na boroviciach kolónia volaviek sídlila v južnej časti lesného komplexu Kučkov nad pravým brehom Ondavy medzi Miňovcami a Breznicou.

6. Dolný tok Brusničky (k. u. Breznica)

Genofondovú plochu ako zdroj šírenia chráneného druhu bobra vodného (*Castor fiber*) vytvára sútok Ondavy s jej ľavostranným prítokom Brusničky a dolný tok Brusničky v dĺžke asi 400 m. Výrazne pobytové znaky činnosti bobra (ohryzy, zvalňané stromy, chodníky, priehrada, brloh a i.) tu boli zistené v roku 2010, jeho pobyt sa tu preukázne ustálil.

Pri terénnom prieskume realizovanom počas spracovania tohto Oznámenia o zmene NČ (8.3.2023) neboli na sútoku Ondavy a Brusničky, ako ani na dolnom toku Brusničky v dĺžke cca 400 m od cesty I/15, zistené žiadne pobytové známky výskytu bobra. V území sa nachádzajú iba niekoľko rokov staré znaky po ohryze.

K roku 2012 v okrese Stropkov (rok spracovania RÚSES okresu Stropkov) bolo evidovaných 7 lokalít relatívne stáleho výskytu bobra (vrátane Brusničky). Rozšírenie bobra sa na území okresu Stropkov od roku 2012 výrazne zvýšilo.

V dolnom toku Brusničky sa vyskytuje aj stabilná a vitálna populácia ďalšieho chráneného druhu korytko rybničné (*Unio crassus*).

Sídla a obyvateľstvo

Za dotknutých obyvateľov, možno označiť obyvateľov obce Miňovce a Nižná Olšava, do ktorých katastrálnych území zmena NČ priamo zasahuje a všetkých účastníkov cestnej dopravy na ceste I/15 v rámci cieľovej a tranzitnej prepravy.

Zastavané územia dotknutých obcí nebudú stavebnou činnosťou priamo dotknuté.

Základné charakteristiky dotknutých obcí:

Obec:	Prvá písomná zmienka	Rozloha k.ú.	Počet obyvateľov (31.12.2021)	Nadmorská výška m n.m.
Miňovce	1430	600 ha	336	168
Nižná Olšava	1382	1 140 ha	424	191

Vybavenie obcí:

Obec:	Vodovod	Kanalizácia	Plynofikácia
Miňovce	áno	nie	áno
Nižná Olšava	áno 90%	nie	áno

Zdravotný stav obyvateľstva

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov: sociálna situácia, životospráva, úroveň zdravotnej starostlivosti a vplyvy životného prostredia.

Podrobné skúmanie zdravotného stavu obyvateľstva v súvislosti s posudzovanou zmenou NČ nie je nevyhnutné, nakoľko nedochádza k dlhodobým zmenám v pôsobení vplyvov oproti súčasnému stavu.

Základné ukazovatele zdravotného stavu obyvateľstva (stredná dĺžka života, celková úmrtnosť, štruktúra príčin smrti a počet ochorení) sa na území okresu Stropkov nevymykajú z celoslovenského trendu. Najčastejšími ochoreniami a príčinami smrti sú kardiovaskulárne a nádorové ochorenia.

Rekreácia a cestovný ruch

Na území dotknutých obcí sa nachádzajú futbalové ihriská a kultúrne domy, ktoré tvoria súčasť infraštruktúry určenej na šport, relax a rozvoj kultúry na miestnej úrovni. V obci Nižná Olšava bolo v rokoch 2019-2020 vybudované nové kultúrno-športové centrum miestneho významu.

V oboch obciach je v PHSR konštatovaný nedostatočný rozvoj turistických aktivít v okolí obce a nedostatočné využívanie krajinných daností pre rozvoj turizmu a agroturizmu.

Rekreačné a športové zariadenia na regionálnej úrovni sa v dotknutom území nenachádzajú.

Najbližšie zázemie poldennej, víkendovej i dlhodobej rekreácie obyvateľov je sústredené pri vodnej nádrži Veľká Domaša.

Kultúrne pamiatky a archeologické lokality

Na území priamo dotknutom zmenou NČ (jestvujúce cestné teleso a územia do vzdialenosti 100 m od mosta) nie sú známe žiadne archeologické lokality a nenachádzajú sa v ňom žiadne kultúrne a historické pamiatky.

V rámci katastrálneho územia dotknutých obcí sa podľa údajov Registra nehnuteľných NKP (<https://www.pamiatky.sk/po/>) v zastavanom území obce nachádzajú tieto pamiatkové objekty:

č. ÚZPF	Unif. názov NKP	Zaužívaný názov NKP	Číslo parcely	Prevládajúci sloh	Doba vzniku
k.ú. Miňovce					
10382/1	Kostol	Chrám Zosnutia Presvetej Bohorodičky	1 (stred obce)	klasicizmus	1936-1938
k.ú. Nižná Olšava					
10385/1	Božia muka	Božia muka	325 (Pri ceste z N. Olšavy)		2.pol 19. st.
10386/1	Kostol	Kostol narodenia Panny Márie	1 (stred obce)		

V území dotknutom zmenou NČ nie sú evidované archeologické a paleontologické lokality, nemožno však vylúčiť, že pri stavebných a s nimi spojenými výkopovými prácami môže dôjsť k narušeniu doteraz nezistenej a teda neevidovanej lokality.

Poľnohospodárstvo

V území priamo ovplyvnenom zmenou NČ sa nachádzajú poľnohospodárske pozemky využívané ako orná pôda (k.ú. Nižná Olšava) a ako trvalé trávne porasty (k.ú. Miňovce).

Dotknuté poľnohospodárske pozemky v k.ú. Miňovce (parcely KNC č. 1347) sú v užívaní EKO PD Nižná Olšava s.r.o. a pozemky v k.ú. Nižná Olšava (parcely KNC č. 403/1) sú v užívaní Poľnohospodárskeho družstva Tokajík Nižná Olšava)

IV. VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE OBYVATEĽSTVA VRÁTANE KUMULATÍVNYCH A SYNERGICKÝCH

IV.1 Vplyvy na životné prostredie

Na základe získaných údajov zdokumentovaných v tejto štúdii, ako aj skúseností s výstavbou a prevádzkou obdobných zariadení, boli následne identifikované a vyhodnotené očakávané vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia.

Vplyvy počas prevádzky hodnotíme iba vo vzťahu k prípadným zmenám pôsobenia vplyvov vyvolaným zmenou NČ oproti súčasnému stavu.

Vzhľadom na charakter NČ nehodnotíme v tejto štúdii vplyvy po ukončení prevádzky, nakoľko prevádzka cesty I/15 nie je časovo obmedzená.

Pri identifikácii pôsobenia vplyvov zmeny NČ uvádzame aj hodnotenie významnosti vplyvov na ŽP. Pre hodnotenie významnosti pôsobenia vplyvov na ŽP bola zvolená päťstupňová škála s nasledujúcimi charakteristikami, uplatňovanými rovnako pre negatívne ako aj pozitívne vplyvy:

nie je vplyv (navrhovaná činnosť žiadnym spôsobom neovplyvní zložku životného prostredia, obyvateľstvo alebo využiteľnosť zeme, kultúrne a historické hodnoty územia, a pod.)

nevýznamný - zanedbateľný vplyv (ide prevažne o vplyv s charakterom rizika, náhody alebo so zanedbateľným príspevkom alebo dočasným pôsobením)

málo významný vplyv (vplyv, ktorého pôsobenie je z kvantitatívneho hľadiska minimálne, lokálny vplyv alebo pôsobiaci na málo zraniteľnú zložku životného prostredia, príp. nie je vnímateľný alebo je subjektívny, tiež vplyv s charakterom rizika pre viac zraniteľnú zložku životného prostredia alebo inak špecifické územie, dočasný vplyv so širším plošným záberom alebo priamym ovplyvnením obyvateľstva)

významný vplyv (má dosah na širšie okolie, alebo pôsobí na viac zraniteľnú zložku životného prostredia, príp. jeho vnímateľnosť alebo plošný záber sú vysoké, tiež dočasný vplyv s celoplošným pôsobením)

veľmi významný vplyv (má regionálny dosah, alebo pôsobí na najzraniteľnejšie zložky životného prostredia, ovplyvňuje ekologickú únosnosť, príp. nie je v súlade s príslušnou legislatívou alebo inými normami, ovplyvňuje predmet ochrany v chránených územiach, trvalý a nevratný vplyv)

Vplyvy na horninové prostredie:

Počas výstavby:

- *Zemné práce pri výstavbe dočasnej obchádzky cesty I/15:* Výkopy pre založenie násypov do hĺbky 0,2 m. Výstavba násypu výšky do 2,2 m. Vzhľadom na geologické pomery a minimálny zásah do horninového podlažia, sa negatívne ovplyvnenie horninového prostredia neočakáva.
nie je vplyv
- *Výstavba dočasného premostenia:* plošné uloženie na vybudovanom cestnom násype dočasnej obchádzky.
nie je vplyv
- *Zriadenie dočasného násypového telesa zjazdu dĺžky 78 m pre búraciu a manipulačnú techniku:* Výkopy pre založenie násypov do hĺbky 0,2 m. Výstavba násypu výšky do 4,2 m. Vzhľadom na geologické pomery a minimálny zásah do horninového podlažia, sa významnejšie negatívne ovplyvnenie horninového prostredia neočakáva.
negatívny nevýznamný vplyv
- *Možné negatívne ovplyvnenie horninového prostredia súvisí iba s rizikom prípadnej havárie (úniku ropných látok zo stavebných mechanizmov).* Toto riziko je možné eliminovať pravidelnou kontrolou stavu mechanizmov a dodržiavaním všeobecne platných technologických a organizačných opatrení. Významnosť vplyvu v prípade havarijnej situácie nie je možné predvídať.
negatívny nevýznamný vplyv (charakter rizika)

Počas prevádzky: bez vplyvu na horninové prostredie a reliéf a to najmä v porovnaní so súčasným stavom.

Celkovo je možné pôsobenie na horninové prostredie hodnotiť ako negatívne, zanedbateľné, na úrovni rizika.

Vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu:

Počas výstavby:

Ovplyvnenie povrchových vôd súvisí s ich otvorenosťou, dochádza tu k priamemu vnikaniu kontaminantov do tokov. Rozhodujúcim momentom sú kontakty tokov so stavebnými úkonmi. Okrem charakteru stavebného zásahu významnú úlohu zohrávajú aj hydrologické parametre tokov. U tokov s vyššími prietokmi a prirodzeným korytom sa lepšie prejavujú samočistiace procesy.

K znečisteniu toku rieky Ondava zákalotvornými a inými látkami dôjde:

- *pri zemných prácach v tesnej blízkosti toku* (zriadenie časti násypu dočasnej obchádzky, vybudovanie dočasného násypového telesa zjazdu pre búraciu a manipulačnú techniku) dôjde k znečisteniu toku rieky Ondava zákalotvornými látkami. Toto znečistenie bude pôsobiť iba krátkodobo.
negatívny málo významný vplyv
- *pri prácach v koryte toku súvisiacimi s demoláciou nosnej konštrukcie mosta:*
V prípade, že bude použitá pôvodne navrhnutá technológií búrania, ktorá predpokladá demoláciu stredného poľa dĺžky 36 m búraním do koryta Ondavy, s pozíciou demolačného zariadenia na ploche zjazdu do koryta, bude koryto mimo zákalotvorných látok dočasne znečistené taktiež stavebným odpadom (betón, príp. ostatky asfaltových zmesí a izolačných materiálov z odstránených vrstiev vozovky). Zároveň pri následnom odstraňovaní vybúraných materiálov z koryta dôjde k ďalšiemu priamemu zásahu stavebných strojov do koryta a znečisteniu vôd zákalotvornými látkami.
negatívny významný vplyv
- V prípade použitia alternatívneho spôsobu demolácie nosnej konštrukcie mosta, ktorá pozostáva zo zariadenia dvoch podporných veží osadených na okraji koryta toku a následnej postupnej

demontáže stredného poľa mosta pomocou žeriava, bude výrazne obmedzené znečistenie koryta rieky stavebným odpadom. Znečistenie toku zákalotvornými látkami počas osadenia podporných veží bude iba krátkodobé. V prípade použitia tejto alternatívy demolácie stredného poľa mosta bude celkové znečistenie koryta toku Ondavy a povrchových vôd výrazne menšie.

negatívny málo významný vplyv

- Zmena NČ v predkladanom rozsahu môže mať krátkodobý vplyv na prípadný priebeh povodní na dotknutom úseku rieky z dôvodu mierneho zníženia prietoku koryta v dôsledku zriadenia zjazdu pre demolačnú techniku, ktorý bude v dĺžke 5 m zasahovať do riečiska. Podrobné posúdenie pôsobenia tohto vplyvu vrátane návrhu opatrení bude obsahovať povodňový plán zabezpečovacích prác vypracovaný pre obdobie výstavby, ktorý bude odsúhlasený správcom toku.

negatívny málo významný vplyv

Ovplyvnenie vodných zdrojov a pásiem hygienickej ochrany vodných zdrojov :

- vodný zdroj „Nižná Olšava vrt RDV-1“ (PHO 1. stupňa) je vzdialený od miesta realizácie stavebných prác 200 m v smere toku a cca 50 m od toku Ondavy. Odber vody je realizovaný z fluviálnych štrkov Ondavy. Umiestnenie zdroja vo vzťahu k NČ je znázornené na obr. č. 2, str. 22 tejto dokumentácie. V súvislosti s bežnou realizáciou stavebných prác podľa predloženej dokumentácie sa nepredpokladá ohrozenie kvality vody. Výdatnosť tohto vodného zdroja nebude ovplyvnená - všetky zemné práce budú realizované nad úrovňou hladiny podzemnej vody. K možnému ovplyvneniu kvality podzemných vôd môže dôjsť iba v prípade vzniku havarijnej situácie súvisiacej s únikom väčšieho množstva ropných látok do prostredia. *Vplyv iba na úrovni možného rizika.*
- ostatné vodné zdroje v území: sú umiestnené mimo oblasti možného pôsobenia vplyvov posudzovanej zmeny NČ. Ich ohrozenie aj v prípade vzniku havarijnej situácie je nepravdepodobné. *nie je vplyv*
- PHO vodných zdrojov: nebudú zmenou NČ dotknuté *nie je vplyv*
- PHO 3. stupňa povrchového vodárenského zdroja Ondava-Kučín: *nie je vplyv*

Pramene pitnej vody, minerálne pramene, geotermálne vrty a vodohospodársky chránené oblasti sa v predmetnej oblasti nenachádzajú. *nie je vplyv*

Posúdenie či zemnou NČ môže dôjsť k nesplneniu environmentálnych cieľov podľa § 16 ods. 6 písm. b) zákona č. 364/2004 Z.z.: Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie vydal dňa 24.1.2023 záväzné stanovisko pod č.j. OU-PO-OSZP2-2023/002152-003, v ktorom konštatuje „Z predloženej žiadosti a PD vyplýva, že navrhovanou činnosťou nedôjde k nesplneniu environmentálnych cieľov podľa ustanovenia § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona. Povaha činnosti si nevyžaduje jej posúdenie odborným stanoviskom poverenej osoby – Výskumným ústavom vodného hospodárstva, Bratislava (ďalej len „VÚVH“) a pred povolením činnosti sa nevyžaduje výnimka v zmysle § 16 ods. 10 vodného zákona. Podľa ustanovenia § 16a ods. 6 vodného zákona je žiadateľ oprávnený podať návrh na začatie konania o povolení činnosti, ak zo záväzného stanoviska vyplýva, že sa nevyžaduje výnimka.“

Počas prevádzky: zmeny NČ nedôjde k zmenám v pôsobení vplyvov v porovnaní so súčasným stavom.

Riziko výraznejšieho znečistenia povrchových a podzemných vôd počas výstavby, ako aj prevádzky súvisy so vznikom havarijných situácií (*nedodržanie technologických postupov, zlý technický stav používaných mechanizmov, poruchy a havárie stavebných mechanizmov, havárie vozidiel počas prevádzky cesty*). Jedná sa o bezprostredný vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd s pomerne krátkym trvaním, avšak s možnými značnými následkami. Tieto stavy nie je možné predvídať.

Vplyvy na ovzdušie

Počas výstavby

Je predpoklad, že realizáciou NČ, dôjde počas výstavby k dočasnému zvýšeniu znečistenia ovzdušia emisiami zo stavebných strojov v riešenom území. Tieto vplyvy sú lokalizované na najbližšie okolie staveniska a nepovažujeme ich za významné, pričom uvedené vplyvy budú časovo obmedzené na obdobie výstavby a budú pôsobiť mimo zastavaných území obcí.

negatívny nevýznamný vplyv

Počas prevádzky:

V súvislosti s realizáciou zmeny NČ nevznikne v danom území žiadny nový zdroj znečisťovania ovzdušia. Pomery v území budú rovnaké ako pred zmenou NČ.

Vplyvy na hlukové pomery v území

Počas výstavby dôjde k zvýšeniu hlukovej záťaže zo stavebných mechanizmov a z pohybu nákladnej dopravy smerujúcej na stavenisko alebo z neho. Hluk v okolí zemných strojov v prevádzke dosahuje pomerne vysoké hladiny. Hluk od týchto strojov je dočasný a má výrazne premenný, prerušovaný charakter – závisí od druhu vykonávanej činnosti a od momentálne realizovanej technológie (bagrovanie, sypanie štrku, zhutňovanie, nakladanie atď.). Bežné je aj spolupôsobenie jednotlivých zdrojov hluku pri súčasnej práci niekoľkých strojov a zariadení, ktoré budú pôsobiť kumulatívne z jestvujúcim hlukom z dopravy na ceste (dočasnej preložke cesty I/15). Tieto vplyvy sú lokalizované na najbližšie okolie staveniska a nepovažujeme ich za významné, pričom uvedené vplyvy budú časovo obmedzené na obdobie výstavby a budú pôsobiť mimo zastavaných území obcí. Stavenisko je vzdialené od zástavby obce Miňovce 500 m a od zástavby obce Nižná Olšava 800 m.

negatívny nevýznamný vplyv

Počas prevádzky:

V súvislosti s zmeny NČ sa hlukové pomery v území nezmenia.

Vplyvy na pôdu

Trvalé zábery pôdy: zmena NČ si mimo jestvujúceho cestného telesa, nevyžaduje nové trvalé zábery pôdy.

nie je vplyv

Dočasné zábery pôdy: Nároky na dočasné zábery pozemkov súvisia s výstavbou dočasnej obchádzky cesty I/15, vytvorenia manipulačného priestoru pre demoláciu a prestavbu mosta 15-011a vrátane telesa zjazdu pre demoláciu a žeriavovej dráhy pre výstavbu mosta, dočasnej skládky skrývky humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy.

V rámci dočasných záberov bude dotknutá poľnohospodárska pôda na celkovej výmere 2 468 m², z toho orná pôda 945 m² a ttp 1523 m². Jedná sa o použitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky zámer na čas kratší ako jeden rok vrátane uvedenia poľnohospodárskej pôdy do pôvodného stavu. Na poľnohospodárskych pozemkoch bude vykonaná skrývka humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy v objeme cca 420 m³ (hrúbka skrývky 15-20 cm). Pozemky dočasných záberov budú po ukončení prác uvedené do pôvodného stavu podľa „Návrhu vrátenia poľnohospodárskej pôdy do pôvodného stavu“ spracovaného oprávnenou osobou.

negatívny, málo významný, dočasný vplyv

Dočasné zábery pozemkov evidovaných ako vodná plocha: stavebnými aktivitami bude dotknutá iba časť pozemkov mimo samotného koryta (vodnej plochy) toku Ondava. V prípade, že bude použitá technológia demolácie mosta pomocou žeriava umiestneného koryta je vplyv na vodné plochy hodnotený ako:

negatívny, málo významný, dočasný vplyv

Plochy evidované ako vodná plocha budú uvedené do pôvodného stavu podľa požiadaviek správcu toku.

Ostatné pozemky (jestvujúce teleso cesty I/15 budú upravené v súlade s projektom stavby.

Vplyvy na biotu

V tejto kapitole hodnotíme iba vplyvy súvisiace s obdobím výstavby – rekonštrukcie mosta 15-011a, nakoľko pôsobenie vplyvov počas prevádzky bude rovnaké ako pri súčasnom stave.

Predpoklad pôsobenia negatívnych vplyvov s dlhodobým následkom súvisí najmä s realizácie zemných prác v rozsahu dočasných záberov, kde dôjde k odstráneniu súčasného pôdneho krytu, likvidácii rastlinných spoločenstiev a pôdných organizmov. Vzhľadom na charakter stav dotknutých spoločenstiev (*druhovo chudobné ttp, nitrofilná ruderálna vegetácia a orné pôdy*), ako aj skutočnosť, že tieto vplyvy budú pôsobiť iba na malý okruh živočíchov (pôdna fauna) hodnotíme tieto vplyvy ako *negatívne dlhodobé, málo významné*, s postupným návratom obdobných spoločenstiev na plochy dočasných záberov.

• Výrub drevín:

Výrub drevín sa vyžaduje v súvislosti s vybudovaním dočasného násypového telesa zjazdu pre búráciu a manipulačnú techniku na ľavom brehu rieky a s vybudovaním dočasnej obchádzky cesty I/15 vrátane dočasného mosta.

V závislosti od umiestnenia stromov vo vzťahu k stavebným objektom je navrhovaný rôzny spôsob výrubu resp. orezu stromov.

- Brehové porasty rieky Ondava (k.ú. Miňovce, parcela KNC č. 978)

V súvislosti s vybudovaním dočasného násypového telesa zjazdu pre búráciu a manipulačnú techniku (žeriav) je nutný kompletný výrub stromov nachádzajúcich sa v trase zjazdu, resp. orezanie časti koruny stromov nachádzajúcich sa na okraji zjazdu. Orezané budú iba časti korún stromov, ktoré bude brániť pohybu stavebnej techniky. Rozsah výrubov:

IČD	Slovenské meno	Obvod kmeňa v cm vo výške 130 cm	spôsob zásahu	umiestnenie v ÚEV
5	jelša lepkavá	98	orez	nie
6	vrbá krehká	235	orez	nie
7	vrbá krehká	127	výrub	nie
8	vrbá krehká	120	výrub	nie
9	jelša lepkavá	112	výrub	nie

IČD: identifikačné číslo dreviny podľa Inventarizácie drevín (Zamborský D. 2023)

V súvislosti s vybudovaním dočasnej obchádzky cesty I/15 je nutné odstránenie stromov, resp. častí kmeňov brániacich osadeniu dočasného mosta. Vzhľadom na to, že stromy sa nachádzajú vo svahu koryta rieky a mostná konštrukcia bude osadená na násype dočasnej obchádzky, ktorý sa nachádza mimo výskytu stromov, nie je nutný kompletný výrub stromov. Spod mostnej konštrukcie bude v mieste výskytu stromov osadený vo výške 1,7-2,0 m nad terénom. V mieste pod mostnou konštrukciou sa navrhuje odstránenie kmeňov stromov vo výške 130 až 150 cm nad terénom. Tento spôsob výrubu, a to najmä u vrúb, umožní rast nových výmladkov z ponechanej časti kmeňa a de facto záchranu stromu, ktorá je na danom mieste dôležitá najmä z dôvodu zabezpečenia stability bahnitých brehov rieky. Aj keď zmladenie jelše lepkavej u starších jedincov nie je tak vitálne ako u vrúb, odporúča sa nechať na danom mieste vyššie kmene po výrube z dôvodu, že istá pravdepodobnosť zmladenia predsa je a aj v prípade, že nedôjde k zmladeniu a kmene postupne odumrú, je výskyt „mŕtveho“ dreva v biotope žiaduci.

IČD*	Slovenské meno	Obvod kmeňa v cm vo výške 130cm	miera poškodenia	spôsob zásahu	umiestnenie v ÚEV
A) Stromy					
1.	jelša lepkavá	188		výrub v:150*	áno
2	vrbá krehká	135		výrub v:150*	áno
3	jelša lepkavá	58		výrub v:150*	áno
4	jelša lepkavá	61		výrub v:150*	áno
10	vrbá biela	110	70%	výrub v:150*	áno
11	jelša lepkavá	160		výrub v:150*	áno
12	vrbá biela	100	70%	výrub v:150*	áno
13.	jelša lepkavá	91		výrub v:150*	áno
14.	jelša lepkavá	80		výrub v:150*	áno
15.	vrbá biela	135	70%	výrub v:150*	áno

Poznámka: výrub v:150* - rez kmeňa 130-150 cm nad zemou, v závislosti od výšky mostnej konštrukcie nad terénom

Krovie v brehových porastoch bude iba orezané vo výške 130 cm nad zemou, bez výrubu.

- Cestná zeleň:

Výrub drevín (krov) na svahoch násypu cesty I/15 v mieste napojenia dočasnej obchádzky a dočasného zjazdu na cestu I/15. Celkovo dôjde k výrube 146 m² krovitých porastov v druhovom zložení: slivka trnková (*Prunus spinosa*), baza čierna (*Sambucus nigra*), ruža šíповá

(*Rosa canina*), bršlen európsky (*Euonymus europaeus*). Na svahoch cestného telesa sa mimo kríkov vyskytuje aj nálet agáta bieleho s obvodom kmeňa do 25 cm.

Celkovo je vplyv súvisiaci s výrubom drevín hodnotený ako: *vplyv negatívny dlhodobý málo významný* a to najmä vo vzťahu k rozsahu výrubu v rámci celkovej výmery brehových porastov rieky Ondava v danej oblasti, ako aj vzhľadom na navrhovaný spôsob výrubu a navrhovanú náhradnú obnovu porastov.

• **Zásah do biotopu európskeho významu: Ls 1.3 (*91EO) jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy**

Tento biotop zaberá všetky brehové porasty pozdĺž rieky Ondava dotknuté výstavbou. Časť týchto biotopov je súčasťou ÚEV - Horný tok Ondavy (SKUEV0939). Hranice územia európskeho významu Horný tok Ondavy nie sú totožné s hranicou výskytu biotopu *91EO. Podkladom pre určenie plošného rozsahu záberov biotopu sú podklady z geometrických plánov pre trvalé a dočasné zábery a zameranie hraníc biotopu v terénne dňa 8.3.2023.

Plošné vyhodnotenie záberov biotopu Ls1.3 (*91EO): k.ú. Miňovce, parcela KNC č. 978

- Trvalý záber (zničenie) 0 m²
- Dočasný záber (poškodenie) 209 m²

Dôvod dočasného záberu (poškodenia) biotopu Ls1.3 (*91EO)	Výmera poškodenia	
	celkom	z toho v SKUEV0939
Dočasný zjazd pre demoláciu a výstavbu mosta 15-11a (SO 201-00)	74 m ²	3 m ²
Dočasné premostenie (SO 920-00)	135 m ²	135 m ²
Celkom:	209 m ²	138 m ²

K zásahu do tohto biotopu dôjde na plochách dočasných záberov z rovnakých dôvodov ako pri výrube brehových porastov rieky Ondava, ktoré sú tvoria tento biotop.

Vzhľadom na to, že pri zmene NČ nedochádza k trvalým záberom pôdy, táto činnosť nebude mať na biotop likvidačný vplyv.

Pri dočasných záberoch dôjde:

- V mieste vybudovania dočasného násypového telesa zjazdu pre búracu a manipulačnú techniku k dlhodobému narušeniu charakteru biotopu (úplný výrub drevín, odstránenie pôvodného vegetačného krytu), avšak je predpoklad jeho postupnej obnovy v rámci prirodzeného vývoja územia a náhradnej výsadby drevín na tejto ploche. Vzhľadom na narušený stav biotopu tesne pod mostom 15-011a hodnotíme tento vplyv ako:

negatívny, dlhodobý, málo významný vplyv

- V mieste dočasných záberov pod mostnou konštrukciou dočasného premostenia bude negatívny vplyv na biotop menej závažný a jeho obnova bude rýchlejšia. Budovanie zemného násypu trasy dočasnej obchádzky bude mimo plochy biotopu *91EO. V rámci zásahu do biotopu dôjde k výrubu drevín- zníženiu výšky stromov a krov na výšku 130-150 cm nad zemou, bez realizácie zemných prác, ktoré by narušili jestvujúci pôdny kryt. Aj napriek neúplnému odstráneniu kmeňov stromov, bude návrat do pôvodného stavu biotopu dlhodobý. Na urýchlenie návratu sa navrhuje výsadba pôvodných druhov drevín na mieste výrubu.

negatívny, dlhodobý, nevýznamný vplyv

Na zmiernenie a kompenzáciu zásahov do biotopu Ls1.3. (*91EO) a zároveň aj ÚEV Horný tok Ondavy sa navrhuje realizácia revitalizačných opatrení v tomto rozsahu:

Výmera revitalizovanej plochy: parcela KNC 978930 m².

- Dočasný zjazd pre demoláciu a výstavbu mosta 15-011a: po ukončení výstavby bude teleso dočasného zjazdu odstránené vrátane podkladových vrstiev. Terén bude upravený do profilu okolitého terénu. Následne budú plochy osiate vhodnou travinno-bylinnou zmesou druhového zloženia: lipnica ročná, lipnica lúčna, reznáčka laločnatá, psiarka lúčna, kostrava lúčna, ďatelina plazivá, ďatelina hybridná a vykonaná výsadba drevín, tak ako je uvedené nižšie

- Dočasné premostenie: po odstránení konštrukcie dočasného premostenia bude terén vypratáný od prípadného znečistenia (stavebný odpad, komunálny odpad), ošetrí sa prípadné poškodenia ponechaných stromov a krov, doplní sa výsadba drevín tak ako je uvedené nižšie.
- Na časti parcely KNC 978, na ľavom brehu rieky Ondava, ktorá je v súčasnosti bez porastov drevín, ako aj v mieste dočasných záberov na oboch brehoch, budú po odsúhlasení správcom nehnuteľnosti (*Slovenský vodohospodársky podnik š.p., OZ Košice*) realizované revitalizačné opatrenia (výsadba drevín), ktoré by mali prispieť k postupnému vytvoreniu biotopu *91EO na ploche 930 m², z tejto plochy je 600 m² súčasťou ÚEV Horný tok Ondavy.
Druhovú zloženie výsadba drevín: jelša lepkavá (90 ks), jaseň štíhly (80 ks), javor horský (20), čremcha obyčajná (20), čerešňa vtáčia (10ks).
Parametre sadeníc a spôsob výsadby: obvod kmeňa 12-14 cm, koreňový bal. Spon výsadby: voľný, miešanie druhov. Odstup výsadby od hranice parciel KNC 978 a KN1347 min. 2 m a odstup od priemetu mostnej konštrukcie mosta 15-011a min. 4 m.
Celkovo je možné navrhované revitalizačné opatrenia hodnotiť ako : vplyv pozitívny, trvalý, málo významný vplyv, ktorý v dostatočnej miere kompenzuje zásah do biotopu.

- **Vplyv na hniezdnu lokalitu volavky popolavej:** ktorá je v rámci RÚSES okresu Stropkov definovaná ako **zoologická genofondová lokalita Baranov**. Hniezdnu lokalitu vytvára časť bukového lesného porastu bezprostredne severne od obce Miňovce priamo nad cestnou komunikáciou I/15 (oproti križovatke do Nižnej Olšavy a Vyšnej Olšavy, resp. východne od kóty 348 Baranov). Najbližšie hniezda sa nachádzajú vo vzdialenosti cca 100 m od miesta rekonštrukcie mosta a cca 30 m od samotnej cesty I/15. Táto hniezdna lokalita je dlhodobá a pravidelne v kontakte s pôsobením hluku a ďalších negatívnych pôsobení z dopravy po ceste I/15. Napriek tomuto pôsobeniu vplyvov dopravy, hniezdna lokalita pravidelne každoročne obsahuje 60 – 70 aktívnych hniezd (*zdroj RÚSES okresu Stropkov*). Počas realizácie stavebných prác zmeny NČ dôjde v území ku kumulácii vplyvu z dopravy s vplyvmi zo stavebných prác (*hluk, prašnosť, vibrácie*). Pôsobenie negatívnych vplyvov zo stavebných prác bude najvýraznejšie v etape demolácie novej konštrukcie mosta (*nárazové pôsobenie hluku vyššej intenzity súvisiace najmä s rozpiľovaním železných a železobetónových konštrukcií mosta*), bude však pôsobiť iba krátkodobo. Vzhľadom na hniezdny cyklus (*marec – september/október*) bude významnosť pôsobenia vplyvov závisieť najmä od termínu realizácie stavebných prác, najmä demolácií. V prípade, že tieto budú realizované mimo hniezdného obdobia (*október – február*) nie je predpoklad ovplyvnenia hniezdenia volavky v tejto lokalite. Taktiež sa nepredpokladá, že dôjde k opusteniu hniezd, ak sa práce začnú realizovať v priebehu hniezdného obdobia – volavky sú v danej lokalite zvyknuté na hluk z dopravy a je pravdepodobné, že kvôli pôsobeniu nového hluku zo stavebných činností neopustia hniezda po nakladení vajíčok, resp. po vyliahnutí mláďat. Najrizikovejšie obdobie pre narušenie hniezdnej kolónie je realizácia hlavných stavebných prác v období zahniezdovania – február/marec. Vzhľadom na predpokladaný harmonogram stavebných prác – začiatok výstavby jún/júl 2023 nie je predpoklad, že dôjde k opusteniu tejto hniezdnej kolónie.
Bez predpokladaného vplyvu

- **Vplyvy na ichtyofaunu:**

K priamemu zásahu do biotopu rýb (vodného prostredia) dôjde pri výstavbe a odstraňovaní dočasného zjazdu pre stavebnú techniku. Zjazd zasahuje do toku v dĺžke 5 a šírke 6 m. Nepriamy zásah vyvolajú stavebné aktivity vykonávané v blízkosti toku.

Ďalší priamy vstup do riečiska závisí od zvolenej technológie demolácie mosta:

Alternatíva 1: V prípade demolácie podľa alternatívy č. 1 budú po zriadení dočasného zjazdu do toku spúšťané a následne odstraňované časti mosta. Po ukončení demolácie musí byť koryto v celom profile prečistené.

Alternatíva 2: Po zriadení dočasného zjazdu budú na okraji koryta (riečiska) osadené dve podporné veže. Po ich osadení sa do koryta toku viac vstupovať nebude, práce budú realizované z vybudovaného dočasného zjazdu.

Stavebné aktivity realizované v toku a jeho blízkosti spôsobia dočasné zakalenie toku a otrasy, ktoré sa prenesú do vodného prostredia a dočasne budú vyrušovať celú ichtyofaunu. Zakalenie toku, pohyb mechanizmov a vibrácie vyvolajú dočasné teritoriálne zmeny v správaní (presun do pokojnejších vôd), ktoré však nebudú mať trvalý a významný vplyv na uvedené druhy v rámci ich celkového výskytu v ÚEV.

Pri stavebných aktivitách realizovaných priamo v toku (*zasypávanie časti toku pri výstavbe zjazdu a následne vybagrovanie materiálu z toku pri rušení zjazdu*) môže dôjsť k úhynu rýb a to najmä mladých jedincov vo vekovej kategórii do 1 roka (plôdik rýb), ktoré sa zdržiavajú na okrajoch riečiska, resp. sa ukrývajú pod kameňmi alebo v štrkovo- bahnitých nánosoch dna pĺž, slíž), t.j. majú takzvané „teritoriálne“ správanie.

Na zmiernenie rizika úhynu rýb je potrebné tesne pred zásahom do koryta (*zasypanie časti koryta pre zriadenie dočasného zjazdu a následne pri jeho odstraňovaní*) realizovať odlov rýb elektrickým agregátom v úseku 50 m pod a 50 m nad mostným objektom a to najmä so zameraním na plytčiny kde sa môže vyskytovať niektoré druhy rýb napr. pĺže a plôdik rýb do veku jedného roka.

Významnosť vplyvu:

Zriadenie zjazdu do toku: vzhľadom na charakter toku v mieste zriadenia dočasného zjazdu a rozsah zásahu do toku sa nepredpokladá sa počas prípravných a stavebných prác významný vplyv na populáciu druhov rýb vzhľadom na možnosť migrácie druhov v biotope -*vplyv negatívny dočasný zanedbateľný pri uplatnení navrhovaných opatrení týkajúcich sa plašenia resp. odlovu rýb v mieste zásahu*

Demolácia nosnej konštrukcie mosta: významnosť vplyvu závisí od zvoleného postupu demolácie:

- *Alternatíva 1* – búranie konštrukcie do toku: *vplyv negatívny, krátkodobý významný*
- *Alternatíva 2* - postupné rozoberanie konštrukcie a jej premiestnenie na breh pomocou u žeriava: *vplyvu negatívny krátkodobý nevýznamný*

• **Vyhodnotenie vplyvov na ostatnú faunu:**

Významnú časť fauny dotknutého úseku toku Ondavy tvorí avifauna. Avifauna nie je zaradená medzi predmety ochrany ÚEV, je však chránená podľa zákona o ochrane prírody a krajiny a niektorých nadväzujúcich právnych predpisov (všetky druhy voľne žijúcich vtákov sú chránené), okrem toho vtáctvo tvorí významnú zložku prírodného fenoménu rieky Ondavy.

Vplyvy na evidovanú hniezdnu lokalitu volavky popolavej sú hodnotené samostatne.

Rekonštrukcia mosta bude počas realizácie prác negatívne vplyvať na avifaunu (zdrojom bude predovšetkým hluk zo stavebnej a dopravnej techniky). Menšie druhy, najmä spevavce nebudú výrazne podliehať vplyvom, dočasne sa presunú do blízkych kľudnejších zón tangovaného územia. Väčšie druhy dočasne opustia biotop rieky v dotknutom úseku. Je však nutné podotknúť, že dotknuté územie je už teraz výrazne ovplyvnené hlukom z dopravy po ceste I/15 a v území sa vyskytujúce druhy, si na tento hluk zvykli. Významnosť vplyvu na vtáky hniezdiace v okolí mosta 15-011a bude porovnateľná s vplyvmi uvádzanými pri druhu volavka popolavá.

Počas prevádzky nedôjde k zmene v pôsobení vplyvov.

Počas výstavby dôjde k vyrušovaniu (*hluk zo stavebných mechanizmov*) zvierat žijúcich v blízkosti dotknutého úseku cesty. Vzhľadom na to, že tieto negatívne procesy budú priestorovo obmedzené na malé územie a budú realizované v území pravidelne zaťažovanom hlukom z dopravy po ceste I/15, nie je predpoklad, že realizácia stavby vyvolá trvalé zmeny v teritoriálnom resp. migračnom chovaní zvierat.

Celkovo je vplyv na ostatnú faunu hodnotený ako: negatívny, dočasný nevýznamný.

Vplyvy na chránené územia, krajinnú štruktúru, scenériu a prvky ÚSES:

• **Vplyvy na chránené územia:**

Zmena NČ zasahuje do **územia európskeho významu Horný tok Ondavy (SKUEV0939)**, na ktorom je vyhlásený 2. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z.

Iné chránené územia a ich ochranné pásma definovaných podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody nie sú dotknuté.

ÚEV Horný tok Ondavy sa vo vzťahu k zmene NČ považuje za územie priamo dotknuté z nasledujúcich dôvodov:

- územne je priamo dotknuté výstavbou dočasnej obchádzky cesty I/15 vrátane dočasného premostenia toku Ondavy v rozsahu záberov:

Vyhodnotenie záberov ÚEV Horný tok Ondavy: k.ú. Miňovce, parcela KNC č. 978

- Trvalý záber (zničenie) 0 m²
- Dočasný záber (poškodenie) 418 m²

Dôvod dočasného záberu (poškodenia)	Výmera zásahu v ÚEV
Dočasný zjazd pre demoláciu a výstavbu mosta 15-11a (SO 201-00)	30 m ²
Dočasné premostenie (SO 920-00)	388 m ²
Celkom:	418 m ²

V rámci dočasných záberov zmena NČ priamo ovplyvňuje biotopy ÚEV a to zásahom do brehov koryta rieky pri výstavbe násypu telesa dočasnej obchádzky čo spôsobí dočasné narušenie brehových porastov a sprievodnej vegetácie toku. V ÚEV sa s priamym zásahom do koryta toku v mieste so stálym prietokom vody nepočíta.

Brehové porasty rieky Ondavy v mieste dočasných záberov v ÚEV sú definované ako biotop európskeho významu *91EO, ktorý bude zasiahnutý aj v území mimo ÚEV. V rámci ÚEV bol tento biotop v teréne zameraný na výmere 138 m². K výrubu drevín – priamemu zásahu do biotopu dôjde v mieste pod konštrukciou dočasného premostenia, teleso násypu do biotopu *91EO nezasahuje. Vzhľadom na výšku násypu dočasnej obchádzky (cca 1,7 m nad súčasným terénom) sa navrhuje v mieste výstavby dočasného premostenia iba zrezanie kmeňov stromov na výšku cca 150 cm, bez ich kompletneho vyrubania, čo podstatne zníži negatívne vplyvy súvisiace s výrubom. Podrobný rozsah a spôsob výrubov je uvedený v kapitole IV. *Vplyvy na ŽP – Výrub drevín (str. 39).*

Na zmiernenie a kompenzáciu zásahov do biotopu *LS1.3. (*91EO) a zároveň aj ÚEV Horný tok Ondavy sa navrhuje realizácia revitalizačných opatrení opísaných v kapitole IV. *Vplyvy na ŽP – Zásah do biotopu európskeho významu kód NATURA 2000: *91EO (str. 41).*

Vyhodnotenie vplyvov na predmet ochrany ÚEV Horný tok Ondavy:

Aj keď časť vodného toku Ondava v mieste mosta 15-011a v dĺžke cca 46 m je vyňatá z územia ÚEV Horný tok Ondava, nie je možné posudzovať pôsobenie vplyvov zo stavebných prác vykonávaných na tomto úseku toku (demolácia a rekonštrukcia časti mosta 15-011a) samostatne, nakoľko tieto práce budú ovplyvňovať druhy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV tak, ako by boli realizované priamo v ÚEV. Z uvedeného dôvodu sú vplyvy vyhodnotené za stavbu ako komplet bez rozdielu či je činnosť vykonávaná priamo v území ÚEV a lebo mimo neho.

Pre posúdenie možného pôsobenia vplyvov na tieto druhy sme primerane použili poznatky a závery z Primerané posúdenie projektu „I/15 Stropkov preložka cesty“ vplyv na predmet ochrany územia európskeho významu (SKUEV0939) Horný tok Ondavy (BUDAY,M., ZAMBORSKÝ,D., 2021) a Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti "I/15 Stropkov preložka cesty" (ZAMBORSKÝ,D., 2021).

Možnosť ovplyvnenia druhov, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV Horný tok a ostatných zistených druhov európskeho významu v úseku realizácie zmeny NČ

Názov druhu	Možnosť ovplyvnenia	Typ vplyvu	Stručné odôvodnenie
Vydra riečna (<i>Lutra lutra</i>)	áno	Priamy dočasný	zásah do biotopu druhu – lovného teritória vytvorením dočasnej bariéry (hluk z techniky) počas rekonštrukcie mosta
Korýtko riečne (<i>Unio crassus</i>)	áno	Priamy Nepriamy	Priamy vplyv: likvidácia dospelých jedincov pri prácach v koryte toku. V dotknutom úseku nebol výskyt dospelých jedincov potvrdený, nie je možné ho však vylúčiť. V dôsledku zásahu do koryta môžu tuhé znečisťujúce látky (zakalenie) ovplyvniť populácie druhu v nižšie položených časti ÚEV
Mrena škvrnitá/stredomorská (<i>Barbus petenyi / meridionalis</i>)	áno	nepriamy	V dotyku s ÚEV dôjde k vstupu do toku pri výstavbe a odstraňovaní dočasného zjazdu pre stavebnú techniku. Ďalší vstup do koryta závisí od zvolenej technológie demolácie mosta:
Píľz severný (<i>Cobitis taenia</i>)	nie	nepriamy	Alternatíva 1: V prípade demolácie podľa alternatívy č. 1 budú po zriadení dočasného zjazdu do toku spúšťané a následne odstraňované časti mosta. Po ukončení demolácie musí byť koryto v celom profile prečistené.

Píľ vrchovský (<i>Sabanejewia balcanica</i>)	áno	nepriamy	Alternatíva 2: Po zriadení dočasného zjazdu budú na okraji koryta (riečiska) osadené dve podporné veže. Po ich osadení sa do koryta toku viac vstupovať nebude, práce budú realizované z vybudovaného dočasného zjazdu. Stavebné aktivity realizované v toku a jeho blízkosti spôsobia dočasné zakalenie toku a otrasy, ktoré sa prenesú do vodného prostredia a dočasne budú vyrušovať celú ichtyofaunu. Zakalenie toku, pohyb mechanizmov a vibrácie vyvolajú dočasné teritoriálne zmeny v správaní (presun do pokojnejších vôd), ktoré však nebudú mať trvalý a významný vplyv na uvedené druhy v rámci ich celkového výskytu v ÚEV. Vzhľadom k spôsobu života druhov píľ vrchovský a píľ severný, ktoré využívajú na úkryt kamene alebo nánosy dna, môže dôjsť pri zásahoch do koryta k priamej likvidácii jedincov Významnosť vplyvu: Nepredpokladá sa počas prípravných a stavebných prác významný vplyv na populáciu druhov, resp. jedince druhu, vzhľadom na možnosť migrácie druhov v biotope. Významnosť vplyvu možno označiť hodnotou 0, -1, t.j. bez vplyvu až mierny negatívny vplyv vzhľadom k dočasnému obmedzeniu jeho prirodzeného pobytového a potravného teritória. V prípade demolácie mosta podľa alternatívy 1 bude pôsobenie vplyvu významnejšie. Na zmiernenie rizika úhynu jedincov druhu píľ vrchovský a píľ severný, ako aj ostatných druhov rýb, je potrebné tesne pred zásahom do koryta (zasypanie časti koryta pre zriadenie dočasného zjazdu a následne pri jeho odstraňovaní) zabezpečiť záchranný odlov rýb
Mihuľa (<i>Eudontomyzon spp.</i>)	nie	žiadny	v úseku nebol potvrdený výskyt lariev a dospelých jedincov, charakter vodného toku bez dostatočných nánosov s detritom vhodných ako pobytový a potravný biotop pre druh
Kunka žltobruchá (<i>Bombina variegata</i>)	nie	žiadny	v mieste dočasných záberov sa nenachádzajú lokality (trvalejšie zamokrené plochy a terénne depresie) vhodné na rozmnožovanie a pobyt tohto druhu

➤ **Mrena škvrnitá (*Barbus petenyi*);** Mrena stredomorská - *Barbus meridionalis*)

Ekologické nároky: Obýva tečúce vodné toky v podhorskej zóne. Staršie jedince sa zdržiavajú v prúdnych, ťažných častiach vodného toku, mladé jedince na okrajoch v pomalších častiach a zálivoch. Neresí sa od mája do začiatku augusta v prúdnych častiach vodného toku nad tvrdým štrkovým dnom.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Veľkosť populácie druhu v SR: 580 000 ks - odhad.

Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých ÚEV v SR: neznáma.

Veľkosť populácie druhu v dotknutom ÚEV: min.10 000 – max.50 000 ks, odhad, kvalita údajov dobrá

Počet ovplyvnených jedincov: 0 - 48 ks (iba v kategórii možného rizika, bez predpokladu priameho ovplyvnenia, pri dodržaní plašenia – odlovu rýb pred vstupom do riečiska) .

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom ÚEV: 0,48-0,09%

Strata biotopu druhu v dotknutom ÚEV: trvalo ... 0 ha. Dočasne ... 34 m².

Pravdepodobné vplyvy: Predpoklad plašenia druhu pri demolácii časti mosta 15-011a a následnej rekonštrukcii mosta. V dôsledku pohybu mechanizmov v toku a jeho blízkosti dôjde k zákalom vody, narušeniu dna koryta rieky, vzniku hlučného a vibráciám zo stavebnej činnosti čo vyvolá migráciu druhu na miesta, ktoré nebudú ovplyvnené. Lokalita vhodná na neresenie druhu bola identifikovaná

tesne nad obcou Miňovce vo vzdialenosti cca 350 m od mieste realizácie prác, nepredpokladá sa jej ovplyvnenie.

Významnosť vplyvov: Pri dodržaní navrhovaných opatrení sa nepredpokladá počas prípravných a stavebných prác významný vplyv na populáciu druhu, resp. jedince druhu, vzhľadom na možnosť migrácie druhu v biotope. Významnosť vplyvu možno označiť hodnotou 0, -1, t.z. bez vplyvu až mierny negatívny vplyv vzhľadom k dočasnému obmedzeniu jeho prirodzeného pobytového a potravného teritória.

➤ **Píľ severný (*Cobitis taenia*)**

Ekologické nároky: Obýva pomalšie tečúce a ťažné vodné toky v plytších častiach. Neresí sa od konca apríla do júna. Ikru ukladá na vodné rastliny.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Veľkosť populácie druhu v SR: cca 320 000 ks odhad

Veľkosť populácie druhu v dotknutom ÚEV: min. 4 – max.100 ks, odhad, kvalita údajov slabá

Počet ovplyvnených jedincov: 0 - ? ks (iba v kategórii možného rizika, bez predpokladu priameho ovplyvnenia, pri dodržaní navrhovaných opatrení – odlov rýb pred zásahom do riečiska a pri demolácii nosnej konštrukcie mosta podľa alternatívy 2). Pri prieskume v k.ú. Miňovce (Koščo, 2019) bol zistený druh píľ vrchovský. Podmienky pre život má zrovnateľné s píľom severným, preto nie je možné vylúčiť výskyt tohto druhu.

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom ÚEV: 0-?%, v lokalite nebol exaktne potvrdený výskyt druhu. Aj v prípade jeho výskytu, pri dodržaní navrhnutých opatrení 0% **Strata biotopu druhu v dotknutom ÚEV:** trvalo ... 0 ha. Dočasne ... 34 m².

Pravdepodobné vplyvy: Zásah do biotopu prípadného výskytu druhu počas zriadenia dočasného zjazdu v riečisku. Predpoklad plašenia druhu pri demolácii časti mosta 15-011a a následnej rekonštrukcii mosta. V dôsledku pohybu mechanizmov v toku a jeho blízkosti dôjde k zákalom vody, narušeniu dna koryta rieky, vzniku hluku a vibráciám zo stavebnej činnosti čo vyvolá migráciu druhu na miesta, ktoré nebudú ovplyvnené. V úseku toku priamo dotknutom zmenou NČ nebolo vytýpaná lokalita vhodná na neresenie druhu. V prípade výskytu neresiska v úseku toku nepriamo ovplyvnenom realizáciou prác môže dôjsť k jeho dočasnému opusteniu alebo presunu na iné vhodné miesto proti alebo po prúde vodného toku.

Vzhľadom k spôsobu života, keď využíva na úkryt kamene alebo nánosy dna, je potrebné pri zásahu do koryta, zabezpečiť jeho záchranný odlov elektrickým agregátom v úseku 50 m pod a 50 m nad mostným objektom a to najmä so zameraním na plytčiny, aby nedošlo k prípadným úhynom.

Významnosť vplyvov: Počas prípravných a stavebných prác sa predpokladá menší vplyv na populáciu druhu, resp. jedince druhu v biotope. Významnosť vplyvu možno označiť hodnotou 0, -1, t.z. bez vplyvu až mierny negatívny vplyv vzhľadom k nepotvrdenému výskytu druhu, ale s prihliadnutím na dočasné narušenie biotopu jeho možného výskytu. V prípade demolácie nosnej konštrukcie podľa alternatívy 1 (búranie do koryta rieky), pri ktorej dôjde k závažnejším zásahom do riečiska, môže dôjsť v dôsledku pohybu mechanizmov vo vodnom toku, k usmrteniu jedincov a hodnota významnosti vplyvu sa môže v prípade výskytu druhu, zvýšiť na -2, t.z. významný negatívny vplyv.

➤ **Píľ vrchovský (*Sabanejewia balcanica*)**

Ekologické nároky: Obýva tečúce a ťažné vodné toky až do hĺbky 1,5 m. Neres apríla - máj. Ikru ukladá na piesčité nánosy alebo jemný štrk.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Veľkosť populácie druhu v SR: cca 10 000 ks.

Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých ÚEV v SR: neznáma.

Veľkosť populácie druhu v dotknutom ÚEV: min.200 – max.500 ks, odhad, kvalita údajov dobrá.

Počet ovplyvnených jedincov: 0 - 3 ks (iba v kategórii možného rizika, bez predpokladu priameho ovplyvnenia, pri dodržaní navrhovaných opatrení – odlov rýb pred zásahom do riečiska a pri demolácii nosnej konštrukcie mosta podľa alternatívy 2). Pri prieskume v k.ú. Miňovce (Košč, 2019) bol zistený v profile tesne nad obcou Miňovce výskyt 3 ks tohto druhu.

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom ÚEV: 0% - 3%, pri dodržaní navrhnutých opatrení 0%, lokalita výskytu pri ichtyologickom prieskume bola mimo lokality navrhovanej rekonštrukcie mosta

Strata biotopu druhu v dotknutom ÚEV: trvalo ... 0 ha. Dočasne ... 34 m².

Pravdepodobné vplyvy: Zásah do biotopu prípadného výskytu druhu počas zriadenia dočasného zjazdu v riečisku. Predpoklad plašenia druhu pri demolácii časti mosta 15-011a a následnej rekonštrukcii mosta. V dôsledku pohybu mechanizmov v toku a jeho blízkosti dôjde k zákalom vody, narušeniu dna koryta rieky, vzniku hluku a vibráciám zo stavebnej činnosti čo vyvolá migráciu druhu na miesta, ktoré nebudú ovplyvnené. V úseku toku priamo dotknutom zmenou NČ nebolo vytýpovaná lokalita vhodná na neresenie druhu. V prípade výskytu neresiska v úseku toku nepriamo ovplyvnenom realizáciou prác môže dôjsť k jeho dočasnému opusteniu alebo presunu na iné vhodné miesto proti alebo po prúde vodného toku.

Vzhľadom k spôsobu života, keď využíva na úkryt kamene alebo nánosy dna, je potrebné pri zásahu do koryta, zabezpečiť jeho záchranný odlov elektrickým agregátom v úseku 50 m pod a 50 m nad mostným objektom a to najmä so zameraním na plytčiny, aby nedošlo k prípadným úhynom.

Významnosť vplyvov: Počas prípravných a stavebných prác sa predpokladá menší vplyv na populáciu druhu, resp. jedince druhu v biotope. Významnosť vplyvu možno označiť hodnotou 0, -1, t.j. bez vplyvu až mierny negatívny vplyv vzhľadom k nepotvrdenému výskytu druhu, ale s prihliadnutím na dočasné narušenie biotopu jeho možného výskytu. V prípade demolácie nosnej konštrukcie podľa alternatívy 1 (búranie do koryta rieky), pri ktorej dôjde k závažnejším zásahom do riečiska, môže dôjsť v dôsledku pohybu mechanizmov vo vodnom toku, k usmrteniu jedincov a hodnota významnosti vplyvu sa môže v prípade výskytu druhu, zvýšiť na -2, t.j. významný negatívny vplyv.

➤ **Mihuľa (*Eudontomyzon spp.*)**

Ekologické nároky: Obýva tečúce vodné toky v podhorskej zóne s prekysličenou a čistou vodou so štrkovitopiesčitým dnom. Neresí sa v apríli až júni na štrkových laviciach v prúdivých úsekoch. Po neresení dospelce hynú, larvy prežívajú 3,5 – 4,5 roka v riečnych sedimentoch z piesku, ílu a detritu. Po uvedenej dobe metamorfujú na dospelé jedince, ktoré žijú paraziticky na iných druhoch rýb 17 až 21 mesiacov do doby neresu.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Veľkosť populácie druhu v SR: 3 000 – 6 000 ks - odhad.

Veľkosť populácie druhu v dotknutom ÚEV: 10 – 200 ks.

Počet ovplyvnených jedincov: 0 ks. Výskyt nebol zistený pri žiadnom z posudzovaných prieskumov.

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom ÚEV: 0%

Strata biotopu druhu v dotknutom ÚEV: 0 ha.

Pravdepodobné vplyvy: Na lokalite nebol tento druh potvrdený.

➤ **Kunka žltobruchá (*Bombina variegata*)** – druh európskeho významu.

Ekologické nároky: Druh s dennou aj večernou aktivitou, s veľkou migračnou schopnosťou, neviazaný len na vodu. Rozmnožovanie je viazané na menšie stojaté vody (s hĺbkou maximálne do cca 30 – 40 cm), periodické mláky a zatopené jamy. Má širokú amplitúdu lovného prostredia, loví drobné bezstavovce na vodnej hladine, pod vodou i na suchej zemi. Pári sa v mesiacoch apríl až august, vajíčka kladie jednotlivito, alebo v obmedzených malých dávkach (2 – 25 vajíčok) 2 – 3 krát v roku v priebehu rozmnožovania. Zimuje od októbra do marca v bahne vôd alebo sa zahrabáva v zemi.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Veľkosť populácie druhu v SR: 1 480 000 (odhad)

Veľkosť populácie druhu v dotknutom ÚEV: Neznáma.

Počet ovplyvnených jedincov: 0, v mieste dočasných záberov sa nenachádzajú lokality (trvalejšie zamokrené plochy a terénne depresie) vhodné na rozmnožovanie a pobyt tohto druhu.

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom ÚEV: 0

Strata biotopu druhu v dotknutom ÚEV: 0.

Pravdepodobné vplyvy: Na lokalite nebol tento druh potvrdený.

➤ **Bobor vodný (*Castor fiber*)** – druh európskeho významu.

Ekologické nároky: Osídľuje predovšetkým stredné a dolné toky a vodné nádrže s brehovými porastami mäkkých drevín (najmä vrbý a topole), výnimkou však nie sú aj horné časti tokov, aj bez sprievodnej drevinovej vegetácie, ak je dostatok na konzum vhodnej bylinnej vegetácie.

Žije v trvalých rodinných zväzkoch, rodinu tvorí obyčajne 5 – 6 členov, bobria rodina na vodnom toku obýva teritórium v dĺžke najmenej 1 km. V brehoch tokov hľbí priestranné nory, v krajine s menším vodným tokom buduje z konárov, blata a aj kameňov priehradu a hrádze za účelom vzdutia vodnej hladiny a usmernenia toku a tiež tzv. hrady, ktoré využíva na pobyt. Pre identifikáciu jeho prítomnosti okrem typických ohryzov a povalených stromov, priehrad, hrádží a hradov, slúži aj výskyt vychodených chodníkov a skĺzaviek (tie s obľubou potom využíva aj vydra).

Pári sa v januári až marci, gravidita trvá 103 – 108 dní, priemerne 3 – 5 mláďat, niekedy aj viacej (až 7). Mláďatá vyhľadávajú nové teritórium po dvoch rokoch pobytu v pôvodnom rodinnom zväzku.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Veľkosť populácie druhu v SR: 900 (odhad)

Veľkosť populácie druhu v dotknutom ÚEV: Neznáma

Počet ovplyvnených jedincov: 0, pobytové známky druhu neboli počas prieskumov (marec 2023) zistené v úseku toku Ondavy 400 m nad a pod miestom realizácie zmeny NČ.

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom ÚEV: 0

Strata biotopu druhu v dotknutom ÚEV: 0.

Pravdepodobné vplyvy: Na lokalite nebol tento druh potvrdený.

➤ **Vydra riečna (*Lutra lutra*)** – druh európskeho významu.

Ekologické nároky: Obýva tečúce aj stojaté vody. Nory buduje v tesnom kontakte s tokom (alebo so stojatými vodami) v strmých brehoch alebo pod koreňmi stromov, vždy však s vchodom umiestneným pod hladinou. Aktivita jedincov je sústredená do šera alebo noci. Okrem obdobia párenia žijú vydry samotársky. Hlavnú zložku potravy vydry tvoria menšie ryby, loví aj raky, žaby, drobné hlodavce, vtáky a podľa vlastných poznatkov autora zoologickej časti tohto primeraného posúdenia vykráda aj nory bobra požieraním mláďat. Vydra sa pári od februára do leta, gravidita trvá 61 – 71 dní, v dvoch až troch vrhoch za sezónu sa rodí 1 – 5 mláďat v jednom vrhu.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Veľkosť populácie druhu v SR: Vyskytuje sa po celom území Slovenska (okrem juhozápadného a juhovýchodného Slovenska), veľkosť populácie druhu v SR sa odhaduje na 700 jedincov.

Veľkosť populácie druhu v dotknutom ÚEV: Neznáma

Počet ovplyvnených jedincov: V dotknutom úseku toku sa predpokladá nepriame ovplyvnenie jedného jedinca druhu. Dotknutú časť toku Ondavy (v širšom kontexte) vydra preloňuje. O jej výskyte svedčia stopy v bahne pod mostom na ceste I/15, ktorý premoštuje tok Brusnička.

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom ÚEV: Neudáva sa, pretože nie je známa veľkosť populácie v ÚEV.

Strata biotopu druhu v dotknutom ÚEV: 0 ha

Pravdepodobné vplyvy: Priame vplyvy na jedinca preloviujúceho nedefinovaný väčší úsek Ondavy sa nepredpokladajú. Nepriame vplyvy sa predpokladajú počas stavebných prác. Počas bežnej prevádzky na ceste I/15 v dotknutom úseku budú na druh pôsobiť rovnaké vplyvy ako doteraz.

Významnosť vplyvov: Počas realizácie prác, ktoré budú v nočnom čase prerušené, významnosť vplyvu možno označiť hodnotou -1, t.j. mierny negatívny vplyv. Počas prevádzky cesty I/15 - pôsobenie vplyvov nezmenené v porovnaní so súčasným stavom.

➤ **Korýtko riečne (*Unio crassus*)** – druh európskeho významu.

Ekologické nároky: Žije vo veľkých riekach a potokoch, vyhľadáva úseky s piesčito-bahnitým dnom. Samička korýtka riečného vypúšťa do vody veľké množstvo glochídií (lariev), tie parazitujú na žiabrách niektorých druhov rýb.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Veľkosť populácie druhu v SR: 90 000 (odhad).

Veľkosť populácie druhu v dotknutom ÚEV: Neznáma.

Počet ovplyvnených jedincov: 0 - ? Pod mostom I/15 sme v marci 2023 našli jednu polovicu lastúry korýtka riečného, čo však nepotvrďuje výskyt druhu v tomto úseku rieky, môže sa jednať iba o lastúru splavenú z úseku toku nad mostom. V dolnom toku Brusničky sa vyskytuje stabilná a vitálna populácia tohto druhu (zdroj: *RÚSES okresu Stropkov*). Pokiaľ sa na dotknutom úseku Ondavy vyskytuje tento druh lastúrníky, nebolo možné na sklonku zimného obdobia živé jedince objaviť. Ak sa v danom úseku vyskytujú, tak boli pravdepodobne zazimované v hlbších, pomaly

tečúcich úsekoch rieky. Ojedinelý výskyt tohto druhu v úseku toku priamo dotknutom zmenou NČ nie je možné vylúčiť a to aj s prihliadnutím na to, že pri ľavom brehu toku v mieste realizácie stavby sa nachádza nízka štrkovo-bahnistá lavica zasahujúca do prietochného profilu. Je možný dočasný a krátkodobý výskyt glochídií v prudiacej vode dotknutého úseku v čase ich vypúšťania z tela samičiek (z úsekov nad dotknutým úsekom), výskyt sa bežnými metódami fyzicky nedá vyhodnotiť, vrátane možných vplyvov na glochídie.

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom ÚEV: Neudáva sa, pretože nie je známa veľkosť populácie v ÚEV a taktiež nie je potvrdený výskyt v mieste realizácie zmeny NČ.

Pravdepodobné vplyvy: V prípade výskytu druhu na ľavej strane koryta môže dôjsť k likvidácii dospelých jedincov pri prácach v koryte toku. V dotknutom úseku nebol výskyt dospelých jedincov potvrdený, nie je možné ho však vylúčiť. Pre elimináciu možnej likvidácie dospelých jedincov tohto druhu sa odporúča pred začiatkom zásahu do riečiska pri zriaďovaní dočasného zjazdu preskúmať ľavej časti koryta a presun prípadne nájdených jedincov. Tento prieskum (odlov) časovo koordinovať s navrhovaným odlovom (plašením) rýb.

V dôsledku zásahu do koryta môžu tuhé znečisťujúce látky ovplyvniť populácie druhu v nižšie položených časti ÚEV. Podmienkou pre zachovanie populácie korytka riečného v úsekoch Ondavy pod lokalitou premostenia je absolútne dodržanie všeobecnej podmienky neznečistenia toku tuhými znečisťujúcimi látkami, ale najmä v prípade používania stavebnej techniky ropnými produktmi (pohonné látky a oleje).

Významnosť vplyvov: Významnosť vplyvu y možno označiť hodnotou 0, t.j. nulový (nijaký) vplyv, v prípade výskytu druhu v dotknutom území -1, t.j. mierny negatívny vplyv, v prípade havarijného znečistenia vôd ropnými produktmi významnosť vplyvu stúpne na hodnotu -2, t.j. významný negatívny vplyv.

➤ **Lk5 (6430) Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa – biotop európskeho významu**

Fytocenológia: Biotop tvoria spoločenstvá, ktoré sa radia do zväzu *Caltion*, pozváz *Filipendulenion*.

Štruktúra a ekológia: Kvetnaté vysokobylinné spoločenstvá s prevahou širokolistých bylín na celoročne vlhkých až mokrých stanovištiach v alúviách vodných tokov, v terénnych depresiách a na svahových prameniskách. V jarných mesiacoch môžu byť krátkodobo zaplavené. Vodný režim a živnosť pôd ovplyvňujú mohutný vzrast a vysoký zápoj porastov.

Rozšírenie na Slovensku: Od nížin až do horského stupňa roztrúsene na celom Slovensku, mimo teplých a suchých oblastí.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Biotop Lk5 (6430) nebol v mieste realizácie zmeny NČ mapovaný a nevyskytuje sa ani v alúviu riešeného úseku Ondavy (v jej alúviu po pravej je orná pôda a po ľavej strane intenzívne ttp).

➤ **Br5 (3270) Rieky s bahňatými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidentition* p.p. – biotop európskeho významu**

Fytocenológia: Biotop tvoria spoločenstvá, ktoré sa radia čiastočne do zväzov *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidentition* p.p.

Štruktúra a ekológia: Biotop tvoria spoločenstvá jednoročných rastlín na stanovištiach so zvýšeným obsahom živín. Optimum vývoja majú v neskorom lete. Vyrývajú sa na obnažených bahňatých a piesočnatých brehoch tečúcich vôd, najmä v zátokách prirodzene meandrujúcich riek, potokov a ostrovov, kde pôsobí spätný tlak, alebo na miestach vzdialenejších od riečiska, kde nie je silný prúd vody. V závislosti od dĺžky obnaženia brehov sa nemusia vyvíjať každý rok. Stratégia rastlín v tomto biotope predpokladá schopnosť rýchlo vyklíčiť, akonáhle poklesne hladina vody. Pokiaľ sa podarí rastlinám vytvoriť semená, je pripravená ich dostatočná zásoba v pôde aj na viac rokov dopredu. Naplavené sedimenty sú pravidelne obohacované živinami a majú rôznu hrúbku (15 a viac cm) a veľkosť. Porasty kopírujú veľkosť sedimentov, väčšinou sú však líniové a maloplošné.

Rozšírenie na Slovensku: Biotop možno očakávať v dolných a stredných tokoch väčších riek.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Biotop Br5 (3270) nebol v mieste realizácie zmeny NČ mapovaný.

➤ **Ls1.3 (91E0*) Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy** – biotop európskeho významu.

Fytocenológia: Biotop tvoria spoločenstvá, ktoré sa radia do zväzu *Alnion incanae*, podzväz *Alnenion glutinoso-incanae*.

Štruktúra a ekológia: Biotop Ls1.3 zahŕňa prirodzené lesy vyskytujúce sa bezprostredne pri tokoch v údolných nivách potokov a menších riek ovplyvňovaných povrchovými záplavami alebo podmäčkanými prúdiacou podzemnou vodou. Porasty sú spravidla viacposchodové, krovinové poschodie je veľmi bohaté. V bylinnej synúzii sa charakteristicky uplatňujú nitrofilné a hygrofilné druhy.

Rozšírenie na Slovensku: Biotop lemuje brehy riek a potokov v podhorských polohách, kde výškovo nadväzuje na vrbovo-topoľové lužné lesy nížin a pahorkatín. Vyskytuje sa v mnohých orografických celkoch Slovenska, vrátane Ondavskej vrchoviny.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Výmera biotopu na území SR: výmera biotopu v alpskom biogeografickom regióne, v ktorom sa riešené územie nachádza, je 42 km².

Výskyt biotopu v ÚEV Horný tok Ondavy: 60,2085 ha

(zdroj: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=SKUEV0939&release=10>)

Záber (zničenie) biotopu v ÚEV Horný tok Ondavy: celkový zásah do biotopu v rámci ÚEV bude na ploche

- trvalý záber (zničenie) 0 ha
- dočasný záber (poškodenie) 0,0138 ha čo je 0,023 % z plochy biotopu v ÚEV

Vplyv na ÚEV Horný tok Ondavy: Zásah do biotopu v ÚEV predstavuje iba časť zásahu do tohto biotopu v rámci zmeny NČ. Celkovo dôjde k poškodeniu biotopu na výmere 0,0209 ha. Rozsah zásahov do biotopu a vyhodnotenie vplyvov je uvedené pri celkovom vyhodnotení vplyvu na tento biotop (str. 41).

Zasiadnutá výmera biotopu v rámci ÚEV zahŕňa porasty v dobrom priaznivom stave, ktoré sa však zachovali iba v malej šírke. Záber biotopu bude síce predstavovať zásah do časti zachovalého a hodnotného biotopu, ale vzhľadom na plochu záberu bude záber a jeho dočasný charakter predstavovať iba mierne negatívny vplyv a to aj s prihliadnutím na odporúčany spôsob výrubov stromov v dotknutom území (pozri str. 40).

ÚEV v dotknutom území zahŕňa aj plochy s výskytom menej hodnotných biotopov (ruďerálne porasty na okraji poľnohospodárskej pôdy), na ktorých je pri vhodných opatreniach možné prispieť k rozšíreniu biotopu *91EO.

Na zmiernenie a kompenzáciu zásahov do biotopu *LS1.3. (*91EO) a zároveň aj ÚEV Horný tok Ondavy sa navrhuje realizácia revitalizačných opatrení v tomto rozsahu uvedenom pri vyhodnotení zásahu do tohto biotopu (pozri str. 41). V rámci vlastného územia ÚEV bude za zlepšenia resp. za účelom vytvorenia biotopu *91EO revitalizovaná plocha na výmere 0,05 ha čo je o 362 m² viac ako predstavuje plocha poškodenia tohto biotopu v ÚEV.

Významnosť vplyvov: Významnosť vplyvu y možno označiť -1, t.z. mierny negatívny vplyv, dočasný.

Celkové vyhodnotenie vplyvu na ÚEV Horný tok Ondavy

Integrita ÚEV Horný tok Ondavy v projektovanom úseku bude čiastočne územne narušená, nepriaznivé vplyvy však budú pôsobiť iba na malom území a budú dočasné dočasne.

Na základe vykonaného posúdenia možno konštatovať, že zmena NČ nebude mať významný nepriaznivý vplyv na integritu územia sústavy Natura 2000.

Z hľadiska cieľov ochrany územia európskeho významu Horný tok Ondavy ako celku nemá projekt významný nepriaznivý vplyv ani na integritu územia a ani na predmety ochrany.

V rámci hodnotenia vplyvov na predmety ochrany ÚEV bola významnosť vplyvu hodnotená hodnotou 0, t.z. nulový (nijaký) vplyv, príp. -1, t.z. mierny negatívny vplyv.

Významné pôsobenie vplyvov na predmety ochrany je možné predpokladať iba pri vzniku havarijnej situácie väčšieho rozsahu (znečistenie toku ropnými produktami zo stavebných strojov).

Navrhnuté zmierňujúce a revitalizačné opatrenia je potrebné zahrnúť do projektovej dokumentácie stavby a do súhlasov na realizáciu stavby.

- **Vplyvy na krajinnú štruktúru a scenériu krajiny**

Realizácia zmeny NČ vyvolá dočasné zmeny v štruktúre a scenérii krajiny súvisiace najmä s výstavbou dočasnej obchádzky cesty I/15. Dôjde k dočasnej premene poľnohospodárskej pôdy na výmere 2 468 m² na cestné teleso dočasnej obchádzky resp. teleso dočasného zjazdu do pod most 15-011a a k narušeniu línie brehových porastov ich čiastočným výrubom.

Po ukončení rekonštrukcie mosta budú pozemky uvedené do pôvodného stavu a línia brehových porastov bude obnovená výsadbou nových drevín, pričom v rámci revitalizácie biotopu *91EO a ÚEV Horný tok Ondavy dôjde k plošnému rozšíreniu brehových porastov v tomto území.

Vplyv negatívny, dočasný nevýznamný

Zväčšenie výmery brehových porastov v rámci revitalizácie biotopu *91EO a ÚEV Horný tok Ondavy

Vplyv pozitívny, trvalý, nevýznamný

- **Vplyvy na ÚSES**

Zmena NČ bude realizovaná priamo v území NRBk-2 Ondava: Počas realizácie stavebných prác dôjde v území ku kumulácii vplyvu z dopravy s vplyvmi zo stavebných prác (hluk, prašnosť, vibrácie). Pôsobenie negatívnych vplyvov zo stavebných prác bude najvýraznejšie v etape demolácie nosnej konštrukcie mosta (nárazové pôsobenie hluku vyššej intenzity), bude však pôsobiť iba krátkodobo. V dôsledku pôsobenia týchto vplyvov dôjde k dočasnému a čiastočnému narušeniu integrity biokoridoru, nepriaznivé vplyvy však budú pôsobiť iba na malom území. Nakoľko nedôjde k vytváraniu významnejšej bariéry v toku Ondavy, nepredpokladá sa narušenie migrácie vodných živočíchov. Taktiež tieto priestorovo obmedzené práce nebudú mať vplyv na migračnú cestu vodného vtáctva územím Slovenska a to Ondavskou dolinou v smere na Svidník a Duklianský priesmyk do Poľska.

Vplyv negatívny, dočasný nevýznamný

Zmena NČ bude zároveň realizovaná v kontakte s zoologickou genofondovou lokalitou 5. Baranov, ktorá je zdrojom genofundu volavky popolavej (*Ardea cinerea*), ktorej dlhoročná populácia hniezdi v bukovom poraste tesne nad cestou I/15. Predpokladané vplyvy na túto hniezdnu lokalitu sú vyhodnotené v kapitole: *Vplyvy na biotu - Vplyv na hniezdnu lokalitu volavky popolavej (str. 42)* a sú hodnotené ako:

Bez predpokladaného vplyvu

Ostatné územia ÚSES nachádzajúce sa v okolí realizácie zmeny NČ nebudú vplyvmi z tejto činnosti dotknuté.

Bez vplyvu

Vplyvy na dopravu:

Počas výstavby

Realizácia zmeny NČ bude mať počas obdobia výstavby priamy vplyv na plynulosť premávky na ceste I. triedy č. 15 v smere Vranov nad Topľou – Stropkov – Svidník – Poľsko.

Už v súčasnosti je plynulosť dopravy na tomto znížená, nakoľko pre zlý stavebnotechnický stav mosta 15-011a je doprava presmerovaná do jedného jazdného pruhu.

Po presmerovaní dopravy na dočasnú obchádzku, ktorej súčasťou bude dočasné premostenie s jednosmernou premávkou a obmedzenou rýchlosťou jazdy sa očakáva oproti súčasnému stavu ďalšie čiastočné spomalenie dopravy. Zároveň dôjde k vylúčeniu dopravy nad 30 t.

Vplyv negatívny, dočasný nevýznamný

V prípade, ak nedôjde k urýchlenej rekonštrukcii mosta, ktorého stav sa neustále zhoršuje, hrozí úplne vylúčenie dopravy po moste a presmerovanie dopravy na obchádzkové trasy dosahujúce dĺžku niekoľko desiatok kilometrov.

Vplyv negatívny, dočasný významný

Počas prevádzky

Odstránenie havarijného stavu mosta, dlhodobé zabezpečenie bezpečnosti ba plynulosti cestnej premávky a zlepšenie dopravnotechnických parametrov komunikácie

Vplyv pozitívny, dlhodobý, významný

Vplyv na obyvateľstvo, sídla, priemyselnú výrobu a nevýrobné činnosti:

Počas výstavby:

Je predpoklad, že počas výstavby dôjde k dočasnému zvýšeniu hlukovej záťaže a miernemu znečisteniu ovzdušia emisiami zo stavebných strojov a stavebnej činnosti v stavbu dotknutom území. Tieto vplyvy sú lokalizované na stavenisko, mimo zástavby obcí a neovplyvnia obytné prostredie v okolí stavby.

Priamo budú dotknutí ľudia, ktorí sa denne a alebo nepravidelne pohybujú po ceste I/15 v danom úseku a to miernym zhoršením komfortu pri jazde vyvolaným ďalším spomalením dopravy, ktorá je však v tomto úseku výrazne obmedzená už teraz.

Celkovo je možné vplyvy na obyvateľstvo počas výstavby hodnotiť ako *negatívne, dočasné, zanedbateľné*.

Ovplyvnenie priemyselnej výroby a nevýrobných činností sa nepredpokladá.

Počas prevádzky: NČ nemá oproti súčasnému stavu, vplyv na obyvateľov a rozvoj sídiel, resp. po ukončení rekonštrukcie mosta sa premávka v tomto úseku vráti k plynulej obojsmernej premávke.

Vplyv pozitívny, dlhodobý, málo významný

Vplyvy na kultúrno- historické pamiatky a archeologické náleziská

č. ÚZPF	Zaužívaný názov NKP	Umiestenie	Pôsobenie vplyvov zmeny NČ
10382/1	Chrám Zosnutia Presvetej Bohorodičky	(stred obce)	<i>Bez vplyvu</i>
10386/1	Kostol narodenia Panny Márie	(stred obce)	<i>Bez vplyvu</i>
10385/1	Božia muka	pri ceste III/3574, vzdialená od zmeny NČ 270 m,	<i>Bez vplyvu</i>

Poľnohospodárstvo

Počas výstavby: V rámci realizácie zmeny NČ dôjde k dočasným záberom ornej pôdy na celkovej výmere 2 468 m², z toho orná pôda 945 m² a ttp 1523 m². Jedná sa o použitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodársky zámer na čas kratší ako jeden rok vrátane uvedenia poľnohospodárskej pôdy do pôvodného stavu. V rámci realizácie zmeny NČ nedôjde k rozdrobeniu poľnohospodárskych pozemkov ani k sťaženiu prístupu na nich.

Pozemky dočasných záberov budú po ukončení prác uvedené do pôvodného stavu podľa „Návrhu vrátenia poľnohospodárskej pôdy do pôvodného stavu“ spracovaného oprávnenou osobou.

Vplyv negatívny, dočasný málo významný

Počas prevádzky: Bez vplyvu – v porovnaní so súčasným stavom.

Lesné hospodárstvo – bez vplyvu

Rekreácia a cestovný ruch – bez vplyvu.

Hodnotenie zdravotných rizík

Počas výstavby:

V tomto období sa predpokladá zvýšenie nepriaznivých krátkodobých vplyvov súvisiacich s výstavbou. Zintenzívni sa najmä:

- hladina hluku a exhalátov zo stavebných strojov a ako aj z dopravy v dôsledku jej spomalenia
- úroveň prašnosti v mieste stavby - mimo obytného prostredia

Nakoľko tieto vplyvy budú pôsobiť iba krátkodobo a mimo obytného prostredia obcí, nepredpokladá sa, že v dôsledku ich pôsobenia môže dôjsť k zhoršeniu zdravotného stavu obyvateľov dotknutej oblasti. Zároveň v oblasti nie sú realizované iné činnosti, výstupy z ktorých by mohli v kombinácii s výstupmi zo zmeny NČ kumulatívne a synergicky negatívne pôsobiť na zdravotný stav obyvateľov v danej oblasti.

bez vplyvu

Počas prevádzky:

Očakávané pôsobenie vplyvov predkladanej zmeny navrhovanej činnosti vo vzťahu k možným zdravotným rizikám je rovnaké ako pri pôvodnom riešení. *Bez vplyvu oproti súčasnému stavu.*

Zhrnutie očakávaného pôsobenia vplyvov:

V nasledujúcej tabuľke uvádzame charakteristiku očakávaných vplyvov zmeny NČ. Významnosť vplyvu predstavuje porovnanie vplyvu navrhovanej zmeny s vplyvom identifikovaným pri nulovom stave (*stav ak sa navrhovaná zmena nebude realizovať*).

Zložka životného prostredia	Charakteristika vplyvu	Významnosť vplyvu
horninové prostredie	Zemné práce pri výstavbe dočasnej obchádzky a dočasného zjazdu dĺžky 78 m pre demoláciu a výstavbu nosnej konštrukcie mosta 15-011a	- nevýznamný
podzemné vody	Bez priamych vplyvov. Možné ovplyvnenie iba v prípade vzniku havarijnej situácie	iba na úrovni možného rizika
povrchové vody	Znečistenie toku Ondavy zákalotvornými látkami pri zemných prácach v koryte a na brehoch toku Ondavy. V prípade demolácie nosnej konštrukcie mosta podľa alternatívy 2 (použitie žeriavu, bez búrania do koryta) bude vplyv	- málo významný
vodné zdroje, PHO, pramene, CHVÚ	- priamy zásah príp. sekundárne ovplyvnenie - možné ovplyvnenie kvality vody v prípade vzniku havarijnej situácie väčšieho rozsahu	bez vplyvu iba na úrovni možného rizika
ovzdušie	lokálne zaťaženie emisiami, prachom vozidlami výstavby	- nevýznamný
hlukové pomery	lokálne zaťaženie hlukom zo stavebných mechanizmov počas výstavby	- nevýznamný
pôda a poľnohospodárstvo	- trvalé zábery pôdy - dočasné zábery poľnohospodárskej pôdy	bez vplyvu - málo významný
biota	- likvidácia rastlinných spoločenstiev (<i>druhovo chudobné ttp, nitrofilná ruderalna vegetácia a orné pôdy</i>), - výrub drevín - zásah do biotopu *91EO (dočasný -poškodenie) - revitalizácia biotopu *91EO (trvalá) - vplyv na hniezdnu lokalitu volavky popolavej - vplyv na ryby bude pôsobiť rozdielne podľa spôsobu demolácie nosnej konštrukcie mosta alternatíva 1 (búranie do koryta) alternatíva 2 (presun žeriavom mimo koryta) - vplyvy na ostatnú faunu	- málo významný - málo významný + málo významný bez vplyvu - významný - nevýznamný - nevýznamný
chránené územia (CHÚ) ÚEV Horný tok Ondavy	- záber biotopu trvalý dočasný (418 m ² , z toho iba 138 m ² biotop *91EO) - revitalizácia ÚEV (500 m ²) - vplyvy na druhy a biotopy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV	bez vplyvu - málo významný + málo významný - nevýznamný resp. bez vplyvu
Ostatné CHÚ	sa nachádzajú mimo pôsobenia vplyvov NČ	bez vplyvu
ÚSES NRBk-2 Ondava Genof. lokalita Baranov Ostatné prvky ÚSES	- dočasné narušenie integrity na malom území - vplyv na hniezdenie volavky popolavej - sa nachádzajú mimo pôsobenia vplyvov NČ	- nevýznamný bez vplyvu bez vplyvu
štruktúra scenéria krajiny	- trvalé zmeny v štruktúre a scenérii krajiny - dočasné zmeny v štruktúre a scenérii krajiny	+ nevýznamný - nevýznamný
doprava	- obmedzenie dopravy počas výstavby - odstránenie havarijného stavu mosta,	- nevýznamný + významný
obyvateľstvo, sídla,	- ovplyvnenie obytných zón obcí - územný rozvoj obce - vplyv na zdravotný stav obyvateľov	bez vplyvu bez vplyvu bez vplyvu

Pôsobenie vplyvu: - negatívny + pozitívny vplyv

Hodnotenie významnosti vplyvov platí pri dodržaní navrhovaných opatrení.

IV.2. Návrh opatrení na elimináciu a zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti

Mimo predpísanej osnovy Oznámenia o zmene navrhovanej činnosti určenej v prílohe 8a zákona č. 24/2006 Z.z uvádzame aj sumarizáciu opatrení navrhnutých v dokumentácii na elimináciu a zmiernenie pôsobenia očakávaných vplyvov s posudzovanej zmeny NČ.

Neuvádzame všeobecne platné opatrenia vyplývajúce z platných právnych predpisov a technologických postupov pre realizáciu stavebných a montážnych prác.

1. Zpracovať návrh revitalizačných opatrení na plochách dočasných záberov biotopu európskeho významu *91EO a územia európskeho významu SKUEV0939 do projektu stavby.
2. Dodržať hranice dočasných záberov v rámci územia ÚEV Horný tok Ondavy a biotopu 91EO*. Pred začatím prác v teréne viditeľne a pevne vytýčiť plochy dočasných záberov, vrátane záberov biotopov a počas celej doby výstavby ich striktne dodržiavať. Zamedziť akýmkoľvek aktivitám, súvisiacim s výstavbou, mimo týchto plôch (pohyb mechanizmov, umiestňovanie skládok materiálu alebo výkopovej zeminy ...).
3. Na obmedzenie pôsobenia negatívnych vplyvov na vodnú faunu realizovať demoláciu stredného poľa nosnej konštrukcie mosta podľa alternatívneho návrhu, t.j. pomocou žeriavu, bez spúšťania sute do koryta rieky.
4. Zemné práce súvisiace so zásahom do vodného toku Ondavy vykonávať mimo obdobia neresu prioritných druhov rýb t.z. mimo obdobia apríl-júl a mimo obdobia neresu mieňa sladkovodného t.j. od konca decembra do začiatku februára
5. Eliminovať riziko úniku cementovej malty do vodného prostredia kvôli minimalizácii lokálneho úhynu rýb a korytka riečného.
6. Tesne pred začiatkom prác súvisiacich so zásahom do vodného toku (zriadenie dočasného zjazdu do koryta a následne odstránenie dočasného zjazdu z koryta), je potrebné realizovať záchranný odlov rýb elektrickým agregátom v úseku 50 m pod a 50 m nad mostným objektom a to najmä so zameraním na plytčiny kde sa môže vyskytovať niektoré prioritné druhy prýb napr. pĺže a plôdiky rýb do veku jedného roka. V rámci odlovu preskúmať aj dno korytu v mieste jeho dočasného zasypania za účelom zistenia výskytu korytka riečného. Odlovené ryby ako aj príp. nájdené jedince korytka riečného preniesť na inú vhodnú lokalitu. Toto opatrenie realizovať po dohode s MO SRZ Stropkov.
7. Prečistenie koryta Ondavy po ukončení výstavby realizovať iba v nevyhnutnom rozsahu, odstránenie príp. ostatkov stavebných materiálov z demolácii – nie plošné prečistenie koryta. Obmedziť pohyb stavebných mechanizmov v riečisku. Pred zásahom do riečiska vykonať odlov rýb podľa bodu 6.
8. Za účelom minimalizácie negatívnych vplyvov, odporúčame zriadenie odborného environmentálneho dozoru na dodržiavanie navrhnutých opatrení a ich správnej aplikácie, ako aj koordinácie uplatňovania opatrení so ŠOP SR, počas celej doby výstavby a to najmä v dotyku s riekou Ondava. Ako súčasť činnosti environmentálneho dozoru navrhujeme mimo bežnej náplne aj zabezpečenie záchranného odlovu rýb a v prípade výrubu drevín vo vegetačnom období aj zabezpečenie kontroly dotknutých stromov za účelom zistenia prípadného hniezdenia vtáctva s prenosom nájdených hniezd na najbližší strom. Z dôvodu zabezpečenia objektívnosti činnosti dozoru sa odporúča tento dozor zriadiť mimo subdodávateľskej štruktúry dodávateľa stavby.

ZÁVER

Zmena NČ nebude, oproti súčasnému stavu, predstavovať významnejší nepriaznivý vplyv na životné prostredie a obyvateľstvo počas výstavby ako ani počas prevádzky.

Počas prevádzky sa očakáva pozitívny vplyv súvisiaci s odstránením havarijného stavu mosta a revitalizáciou časti ÚEV Horný tok Ondavy.

V. VŠEOBECNE ZROZUMITELNÉ ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE

V.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

Názov: Slovenská správa ciest Bratislava
 Investičná výstavba a správa ciest Košice
 IČO: 00 33 28
 Sídlo spoločnosti : Kasárenské námestie č. 4, 040 01 Košice

V.2 NÁZOV ZMENY NČ

I/15-011a Miňovce, most cez rieku Ondava M251

V.3 UMIESTNENIE ZMENY NČ

Kraj : Prešovský
 Okres : Stropkov
 Obec (k.ú.) : Miňovce (Miňovce), Nižná Olšava (Nižná Olšava)
 Parcela KN-C č. : k.ú. Miňovce: 976; 977; 978; 1352; 1348; 357/1; 1347
 k.ú. Nižná Olšava: 476/1; 403/1

V.4 STRUČNÝ OPIS ZMENY NČ

Prestavba mosta č. I/15-011a je zameraná na obnovenie a zlepšenie prevádzkových parametrov komunikácií v tomto úseku a odstránenie havarijného stavu mosta.

Pre mostný objekt bola spracovaná diagnostika mosta v októbri 2021 združením pre diagnostiku mostov CONSTRUMAT s.r.o., INSET s.r.o. s nasledovnými závermi: „**Mostný objekt je zatriedený do stavu „VI“, čo zodpovedá veľmi zlému stavebno-technickému stavu**“.

Od diagnostiky mosta došlo k ďalšiemu zhoršeniu stavebnotechnického stavu mosta, čo si vyžiadalo obmedzenie premávky na moste a to jej presmerovaním do jednosmernej premávky riadenej svetelnou signalizáciou. Pri ďalšom zhoršení stavu mosta hrozí vyhlásenie havarijnej situácie a kompletne uzatvorenie premávky na moste.

Predmetná stavba je členená na časti stavby (objekty) nasledovne:

101-00 Úprava cesty I/15
 201-00 Most 15-011a
 920-00 Dočasná obchádzka

Predpokladaný termín realizácie stavebných prác: 10/2023 -10/2024

101-00 Úprava cesty I/15

Úprava cesty I/15 je navrhnutá v nevyhnutnom rozsahu smerového, výškového a šírkového napojenia zrekonštruovaného mostného objektu na jestvujúci stav, čo znamená, že zasahuje 25 m pred mostom a 30 m za mostom. Celková dĺžka úpravy cesty I/15 vrátane mostného objektu SO 201-00 je 118,6 m.

Porovnanie pôvodného riešenia a zmien navrhovaného riešenia:

• smerové vedenie	bez zmeny
• výškové vedenie	v mieste napojenia na most zvýšenie o 0,3 m
• šírkové usporiadanie	rozšírenie komunikácie z 6,5 na 7,5 m
• odvodnenie vozovky	bez zmeny

201-00 Most 15-011a

Mostný objekt premostuje neupravený vodohospodársky významný vodný tok Ondava, ID 4-30-08-387 v rkm 94,440. Prietok toku Q100 je v mieste navrhovaného premostenia 625 m³/s.

Základné údaje o moste s uvedením parametrov pred a po rekonštrukcii :

Charakteristika mosta

a/ most na pozemnej komunikácii	(bez zmeny)
b/ -	(bez zmeny)
c/ most nad riekou	(bez zmeny)
d/ s tromi otvormi	(bez zmeny)
e/ jednopodlažný	(bez zmeny)
f/ s hornou mostovkou	(bez zmeny)
g/ nepohyblivý	(bez zmeny)
h/ trvalý	(bez zmeny)
i/ v priamej, v stúpaní	(bez zmeny)
j/ šikmý	(bez zmeny)
k/ s normovanou zaťažiteľnosťou	(bez zmeny)
l/ masívny	(bez zmeny)
m/ plnostenný	(bez zmeny)
n/ trémový	(bez zmeny)
o/ otvorene usporiadaný	(bez zmeny)
p/ s neobmedzenou voľnou výškou	(bez zmeny)
Dĺžka premostenia :	59,93 m (bez zmeny)
Dĺžka mosta :	pred rekonštrukciou 62,51 m
	po rekonštrukcii 69,19 m
Šikmosť mosta :	ľavá; 78,44 g (bez zmeny)
Šírka vozovky medzi obrubami :	pred rekonštrukciou 6,50 m
	po rekonštrukcii 7,50 m
Šírka chodníka :	pred rekonštrukciou 1,25 m (obojstranný)
	po rekonštrukcii 0,75 m (obojstranný služobný chodník)
Šírka mosta medzi zábradliami :	pred rekonštrukciou 9,00 m
	po rekonštrukcii 10,00 m
Šírka mosta :	pred rekonštrukciou 9,50 m
	po rekonštrukcii 10,50 m
Výška mosta :	pred rekonštrukciou 7,98 m (nad dnom potoka)
	po rekonštrukcii 8,35 m (nad dnom potoka)
Stavebná výška :	pred rekonštrukciou 1,67 m
	po rekonštrukcii 2,04 m
Plocha mosta :	pred rekonštrukciou 569 m ² (59,93x9,50)
	po rekonštrukcii 629 m ² (59,93x10,50)

Úpravy v okolí mosta: Koryto rieky Ondava pod mostom sa vyčistí od prípadných stavebných ostatkov. Vybuduje sa nové opevnenie brehov z dlažby z lomového kameňa hrúbky 250 mm do betónového lôžka. Opevnenie sa vybuduje pod mostom na ploche presahujúcej 0,5 m pôdorys mosta. Začiatok a koniec spevnenia bude zabezpečený stabilizačným prahom 0,6x0,8 m. Pre prístup pod most sú navrhnuté obslužné schody z prefabrikovaných betónových stupňov ukladaných do podkladného betónu. V línii pod osou odvodnenia mosta sa pre kumuláciu vody z odvodňovačov vybudujú v dlažbe z lomového kameňa žľaby, ktoré budú vyústené do toku.

Zvláštne zariadenie na moste: Na mostnom objekte bude vyznačený rok výstavby mosta.

Na moste sa po rekonštrukcii nanovo osadí zariadenie SHMU

920-00 Dočasná obchádzka

Účelom objektu je dočasne zabezpečiť dopravu na ceste I/15 v smere Stropkov – Vranov nad Topľou. Dočasná obchádzka je navrhnutá ako jednoruhová a jednosmerná komunikácia. Celková dĺžka obchádzky bude 191 m. Po pravej strane je navrhnutý dočasný obslužný chodník šírky 1,0 m. Dočasný chodník bude plynulo prepojený s obslužnou lávkou pre chodcov na navrhnutom dočasnom premostení.

Súčasťou dočasnej obchádzky je aj **dočasné premostenie**: Navrhovaný dočasný mostný objekt je navrhnutý na prietok Q5 rieky Ondava (na základe údajov SHMÚ Bratislava, Regionálne stredisko Košice, jún 2021, je prietok Q5 v mieste navrhovaného premostenia 172 m³/s).

Objekt dočasného premostenia bude pozostávať z jednej nosnej oceľovej konštrukcie „Ťažká mostová súprava“. Jedná sa priehradovú rozoberateľnú konštrukciu so spodnou mostovkou. Most bude jednoložový s celkovou dĺžkou 48 m. Zosilnenie horných a spodných pásov hlavných nosníkov je navrhnuté v dĺžke 36,0 m. Most bude jednopruhový s voľnou šírkou medzi obrubníkmi 4,0m. Mostovka bude tvorená drevenými mostinami. Nosná konštrukcia bude uložená na ložiskách, ktoré budú osadené na cestných paneloch. Pre zabezpečenie bezpečného pohybu osôb bude na mostovke oddelený priestor pre pešiu dopravu (cca 1,0 m).

Montáž mostnej konštrukcie bude prebiehať na ľavom brehu v smere toku rieky postupne po úsekoch dĺžky 3,0m, ktoré budú po dokončení postupne vysúvané na druhý breh. Pre zabezpečenie stability pri vysúvaní bude na čele zhotovený výsuvný nadstavec dĺžky 30,5m.

Navrhovaný postup a technológia výstavby

Pred začiatkom prác sa v oblasti vytýči a overí skutočná poloha všetkých sietí a zariadení za účasti ich správcov. Výstavba mostného objektu 201-00 sa bude realizovať s vylúčením dopravy. Doprava bude prevádzkaná po dočasnej obchádzke (SO 920-00). Výstavba bude pozostávať z týchto prác:

- vybudovanie násypu dočasnej obchádzky (SO 920-00).
- vybudovanie dočasného premostenia (SO 920-00).
- presmerovanie dopravy na dočasnú obchádzku
- dočasné preloženie zariadenia SHMU na dočasnú polohu
- odstránenie jestvujúcej nosnej konštrukcie:
- odstránenie jestvujúceho mostného zvršku
- vybudovanie zjazdu do koryta Ondavy – pri opore č. 4 na výtokovej strane mosta a následne plochy pre umiestnenie žeriavu. S ohľadom na polohu mosta v susedstve chráneného územia zjazd bude vybudovaný s minimalizáciou zásahu do koryta a vodnej plochy toku.
- demolácia stredného poľa dĺžky 36 m sa navrhuje alternatívne:
 - 1.postupným búraním do koryta Ondavy, s pozíciou demolačného zariadenia na ploche zjazdu do koryta vybudovaného pri opore č. 4, (pozri: *príloha č. 3 → 201-00_02 Výkres búracích prác Alternatíva 1*)
 - 2.demolácia tohto poľa pomocou žeriavu, bez spúšťania sute do koryta rieky. Tento postup demolácie si vyžiada:
 - zriadenie plochy pre žeriav na zjazde do koryta Ondavy vybudovanom pri opore č. 4
 - v koryte toku Ondava sa zriadi dve podperné veže
 - nosníky sa v miestach delenia vypodložia tak, aby po rozdelení bola každá časť nosníka podopretá a zabezpečená
 - nosníky budú vzájomne oddelené v priečnom smere
 - jednotlivý oddelený nosník bude rozdelený v pozdĺžnom smere na časti
 - uvoľnené časti nosníka budú postupne žeriavom premiestnené na plochu mimo mosta (pozri: *príloha č. 3 → 201-00_181 Výkres búracích prác Alternatíva 2 a 201-00-181 TS postup búrania Alternatíva 2*)
- priebežné nakladanie a odvoz vybúraného materiálu z koryta Ondavy v prípade demolácie podľa alternatívy č. 1
- demolácia krajných polí – postupné uvoľnenie nosníkov krajných polí dĺžky 13 m v priečnom reze, vodným lúčom z povrchu NK
- demontáž krajných polí dĺžky 13 m – prekladanie nosníkov žeriavom na vozovku mimo mosta
- priebežné nakladanie a odvoz vybúraného materiálu
- odstránenie jestvujúcich úložných prahov na podperách a oporách
- realizácia sanácie spodnej stavby – sanácia betónových povrchov podpier a opôr, vybudovanie úložných prahov opôr a podpier,
- osadenie ložísk
- vybudovanie novej nosnej konštrukcie
- dovoz nosníkov dĺžky 13 m pre pole č. 1
- osadenie nosníkov dĺžky 13 m do krajného poľa č. 1 pomocou žeriavu v pozícii za oporou č. 1
- dovoz nosníkov dĺžky 13 m pre pole č. 3

- osadenie nosníkov dĺžky 13 m do krajného poľa č. 3 pomocou žeriavu v pozícii za oporou č. 4
- betónáž spriahajúcej dosky v poli č. 3
- dovoz a dodatočné predpínanie lamiel nosníkov dĺžky 36 m, predpokladá sa úložná plocha pre lamely nosníkov s využitím poľa č. 3
- úprava plochy zjazdu do koryta pre potreby osadenia žeriavu
- ukladanie nosníkov stredného poľa dĺžky 36 m pomocou žeriavu z pripravenej plochy
- demontáž žeriavu
- odstránenie zjazdu z koryta rieky
- dobudovanie priečnikov a spriahajúcej dosky na celom moste
- vybudovanie prechodových dosiek, dobudovanie hornej časti mostných krídel
- zhotovenie hydroizolácie mostovky
- vybudovanie ríms
- zriadenie ochrany izolácie (je nevyhnutné zriadiť bezprostredne po zriadení izolácie, aby sa predišlo poškodeniu izolácie) a obrúsnej vrstvy
- vybudovanie príľahlých úsekov úpravy cesty I/15, objekt 101-00
- osadenie bezpečnostných zariadení
- presmerovanie dopravy na zrekonštruovaný úsek cesty I/15
- osadenie zariadenia SHMU na zrekonštruovaný most
- odstránenie dočasnej obchádzky s dočasným premostením
- vybudovanie opevnenia brehov koryta toku, vybudovanie schodísk a opevnenia svahov

Stavebné dvory:

Umiestnenie stavebného dvora sa po odklonení premávky na dočasnú obchádzku navrhuje na úseku cesty I/15, ktorý bude počas rekonštrukcie mosta uzatvorený. Ako stavebný dvor je možné využiť taktiež úsek cesty I/15, ktorý bol uzatvorený z dôvodu zosuvu svahu nad pôvodnou cestou.

Mimo stavebných dvorov vzniká požiadavka na dočasné umiestnenie skrývky ornice z plôch dočasných záberov poľnohospodárskej pôdy. Vzhľadom na rozmiestnenie objektov sa odporúča umiestnenie dočasnej depónie v priestore medzi cestou I/15 a trasou dočasnej obchádzky na pravom brehu rieky Ondava.

Inžinierske siete:

Na stavenisku resp. v jeho blízkosti sa nachádza jestvujúce vedenie STL plynovodu, trasa podzemného telekomunikačného vedenia Slovak Telekom (počas trvania dočasnej obchádzky sa nad vedeniami zriadi ochrana panelmi) a zariadenie SHMÚ (na moste).

V.5 ÚDAJE O PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE OBYVATEĽSTVA

Požiadavky na vstupy zmeny NČ

Zábery pôdy:

Trvalý záber pozemkov0,00.

Dočasné zábery pozemkov 5 100 m², z toho poľnohospodárska pôda 2 645 m².

Spotreba vody, energetické a surovinové zdroje:

objekt	materiál						
	štrkodrva m ³	asfalt m ²	dlažba z lomového kameňa m ²	betón m ³	výstuž t	výkop m ³	zásyp m ³
101-00	120	230					
201-00	100	510	520	480	50	150	130
920-00	1 500	280					
celkom:	1 720	1 020	520	480	50	150	130

Údaje o výstupoch zmeny NČ

Zmeny NČ iniciujú iba zanedbateľné množstvo výstupov počas výstavby súvisiacich s dočasným a územné obmedzený zvýšením hlukovej a emisnej záťaže zo stavebných mechanizmov a so vznikom odpadov z demolácie mosta a bežných stavebných procesov.

V období počas prevádzky je pôsobenie vplyvov totožné so súčasným stavom.

Hodnotenie zdravotných rizík

Podľa charakteru zmeny NČ, jej umiestnenia a dostupných údajov sa nepredpokladajú v súvislosti so zmenou NČ zmeny v zdravotnom stave obyvateľstva.

Vyhodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Zmena NČ nepredstavuje počas jej prevádzky žiaden nárast, resp. zmenu pôsobenia vplyvov na životné prostredie. Zmena NČ prinesie pozitívne zmeny súvisiace s odstránením havarijného stavu mosta, dlhodobým zabezpečením bezpečnosti cestnej premávky a zlepšením dopravnotechnických parametrov komunikácie.

Pôsobenie negatívnych vplyvov na životné prostredie sa očakáva iba v období výstavby, tieto vplyvy budú pôsobiť iba na niektoré zložky prostredia, krátkodobo, na malom území. Negatívne vplyvy počas výstavby súvisia s odstránením pôdneho krytu na plochách dočasných záberov, a dočasným zvýšením hluku a prašnosti zo stavebných prác na malom území.

V rámci vplyvov na biotu a krajinu dôjde k:

- výrubom brehových porastov rieky Ondava (13 stromov), ktoré sú definované ako biotop európskeho významu Ls 1.3 (*91EO) jaseňovo-jelšové podhorské.

Plošné vyhodnotenie záberov biotopu Ls1.3 (*91EO): k.ú. Miňovce, parcela KNC č. 978

- Trvalý záber (zničenie) 0 m²
- Dočasný záber (poškodenie) 209 m²

Dôvod dočasného záberu (poškodenia) biotopu Ls1.3 (*91EO)	Výmera poškodenia	
	celkom	z toho v SKUEV0939
Dočasný zjazd pre demoláciu a výstavbu mosta 15-11a	74 m ²	3 m ²
Dočasné premostenie (SO 920-00)	135 m ²	135 m ²
Celkom:	209 m ²	138 m ²

- K priamemu zásahu do biotopu rýb (vodného prostredia) dôjde pri výstavbe a odstraňovaní dočasného zjazdu pre stavebnú techniku. Zjazd zasahuje do toku v dĺžke 5 a šírke 6 m. Nepriamy zásah vyvolajú stavebné aktivity vykonávané v blízkosti toku.
- K zásahu do **územia európskeho významu Horný tok Ondavy (SKUEV0939)**, na ktorom je vyhlásený 2. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z.

Plošné vyhodnotenie záberov ÚEV Horný tok Ondavy: k.ú. Miňovce, parcela KNC č. 978

- Trvalý záber (zničenie) 0 m²
- Dočasný záber (poškodenie) 418 m²

Celkové vyhodnotenie vplyvu na ÚEV Horný tok Ondavy

Integrita ÚEV Horný tok Ondavy v projektovanom úseku bude čiastočne územne narušená, nepriaznivé vplyvy však budú pôsobiť iba na malom území a budú dočasné. Na základe vykonaného posúdenia možno konštatovať, že zmena NČ nebude mať významný nepriaznivý vplyv na integritu území sústavy Natura 2000. Z hľadiska cieľov ochrany územia európskeho významu Horný tok Ondavy ako celku nemá projekt významný nepriaznivý vplyv ani na integritu územia a ani na predmety ochrany. V rámci hodnotenia vplyvov na predmety ochrany ÚEV bola významnosť vplyvu hodnotená hodnotou 0, t.j. nulový (nijaký) vplyv, príp. -1, t.j. mierny negatívny vplyv. Významné pôsobenie vplyvov na predmety ochrany je možné predpokladať iba pri vzniku havarijnej situácie väčšieho rozsahu (znečistenie toku ropnými produktami zo stavebných strojov).

Ako kompenzácia za zásah do biotopu *91EO a ÚEV Horný tok Ondavy budú na časti parcely KNC 978, na ľavom brehu rieky Ondava, ktorá je v súčasnosti bez porastov drevín, ako aj v mieste dočasných záberov na oboch brehoch Ondavy realizované revitalizačné opatrenia (výsadba drevín), ktoré by mali prispieť k postupnému vytvoreniu biotopu *91EO na ploche 930 m², z tejto plochy je 600 m² súčasťou ÚEV Horný tok Ondavy.

Zhrnutie očakávaného pôsobenia vplyvov:

Zložka životného prostredia	Charakteristika vplyvu	Významnosť vplyvu
horninové prostredie	Zemné práce pri výstavbe dočasnej obchádzky a dočasného zjazdu dĺžky 78 m pre demoláciu a výstavbu nosnej konštrukcie mosta 15-011a	- nevýznamný
podzemné vody	Bez priamych vplyvov. Možné ovplyvnenie iba v prípade vzniku havarijnej situácie	iba na úrovni možného rizika
povrchové vody	Znečistenie toku Ondavy zákalotvornými látkami pri zemných prácach v koryte a na brehoch toku Ondavy. V prípade demolácie nosnej konštrukcie mosta podľa alternatívy 2 (použitie žeriavu, bez búrania do koryta) bude vplyv	- málo významný
vodné zdroje, PHO, pramene, CHVÚ	- priamy zásah príp. sekundárne ovplyvnenie - možné ovplyvnenie kvality vody v prípade vzniku havarijnej situácie väčšieho rozsahu	bez vplyvu iba na úrovni možného rizika
ovzdušie	lokálne zaťaženie emisiami, prachom vozidlami výstavby	- nevýznamný
hlukové pomery	lokálne zaťaženie hlukom zo stavebných mechanizmov počas výstavby	- nevýznamný
pôda a poľnohospodárstvo	- trvalé zábery pôdy - dočasné zábery poľnohospodárskej pôdy	bez vplyvu - málo významný
biota	- likvidácia rastlinných spoločenstiev (<i>druhovo chudobné ttp, nitrofilná ruderalna vegetácia a orné pôdy</i>), - výrub drevín - zásah do biotopu *91EO (dočasný -poškodenie) - revitalizácia biotopu *91EO (trvalá) - vplyv na hniezdnu lokalitu volavky popolavej - vplyv na ryby bude pôsobiť rozdielne podľa spôsobu demolácie nosnej konštrukcie mosta alternatíva 1 (búranie do koryta) alternatíva 2 (presun žeriavom mimo koryta) - vplyvy na ostatnú faunu	- málo významný - málo významný + málo významný bez vplyvu - významný - nevýznamný - nevýznamný
chránené územia (CHÚ) ÚEV Horný tok Ondavy	- záber biotopu trvalý0 m ² dočasný (418 m ² , z toho iba 138 m ² biotop *91EO) - revitalizácia ÚEV na biotop *91EO (600 m ²) - vplyvy na druhy a biotopy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV	bez vplyvu - málo významný + málo významný - nevýznamný resp. bez vplyvu
Ostatné CHÚ	sa nachádzajú mimo pôsobenia vplyvov NČ	bez vplyvu
ÚSES NRBk-2 Ondava Genof. lokalita Baranov Ostatné prvky ÚSES	- dočasné narušenie integrity na malom území - vplyv na hniezdenie volavky popolavej - sa nachádzajú mimo pôsobenia vplyvov NČ	- nevýznamný bez vplyvu bez vplyvu
štruktúra scenéria krajiny	- trvalé zmeny v štruktúre a scenérii krajiny - dočasné zmeny v štruktúre a scenérii krajiny	+ nevýznamný - nevýznamný
doprava	- obmedzenie dopravy počas výstavby - odstránenie havarijného stavu mosta,	- nevýznamný + významný
obyvateľstvo, sídla,	- ovplyvnenie obytných zón obcí - územný rozvoj obce - vplyv na zdravotný stav obyvateľov	bez vplyvu bez vplyvu bez vplyvu

Pôsobenie vplyvu: - negatívny + pozitívny vplyv

Hodnotenie významnosti vplyvov platí pri dodržaní navrhovaných opatrení.

ZÁVER: Zmena NČ nebude, oproti súčasnému stavu, predstavovať významnejší nepriaznivý vplyv na životné prostredie a obyvateľstvo počas výstavby ako ani počas prevádzky. Počas prevádzky sa očakáva pozitívny vplyv súvisiaci s odstránením havarijného stavu mosta a revitalizáciou časti ÚEV Horný tok Ondavy.

VI. Prílohy

1. Informácia, či NČ bola posudzovaná podľa zákona
2. Mapa širších vzťahov (*Prehľadná situácia M 1:25 000*)
3. Dokumentácia k zmene NČ (*(DSP, DOPRAVOPROJEKT, a.s. divízia Prešov 2021)*)
4. Situácia – dočasné zábery, výrub, ÚEV, biotop *91EO
5. Fotodokumentácia

VII. Dátum spracovania

Smilno, marec 2023

VIII. Meno, priezvisko, adresa a podpis spracovateľa oznámenia

Spracovateľ oznámenia :

Dušan Zamborský

.....

(osoba odborne spôsobilá na posudzovanie vplyvov činnosti na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MŽP SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie, číslo osvedčenia: 367/2003-OPV, oblasť činnosti : 3d líniové stavby)

Ing. Stanislav Géci - ichtyológ

Ing. Juraj Gajdošík -geodet

IX. Podpis oprávneného zástupcu navrhovateľa

Oprávnený zástupca navrhovateľa :

Ing. Ing. Vladimír Žiarný

riaditeľ SSC IVSC Košice

SSC IVSC Košice

Kasárenské námestie 4, 040 01 Košice

.....

Literatúra a použité podklady:

PISARČÍK, R., a kol.: Košice, 2018, - *Dokumentácia na stavebné povolenie a realizáciu stavby I/19-351 Trhovište most*, Valbek s.r.o. Bratislava, 2018
KUNDRÁK, B., Košice 2018 – *I/19-351 Trhovište most - Vplyvy stavby na ŽP*, Valbek s.r.o. Bratislava, 2018
DŽATKO M., LINKEŠ V., PESTÚN V., *Príručka pre používanie máp bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek. Príručka pre bonitáciu poľnohospodárskych pôd. Tretie upravené vydanie*, Bratislava, VÚPÚ Bratislava, 1996, ISBN 80-85361-19-1
STANOVÁ, V.; VALACHOVIČ, M. a kol. – *Katalóg biotopov Slovenska*; Edícia DAPHNE Bratislava 2002; ISBN 80-89133-00-2
Zákon NR SR č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon NR SR č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny;
Zákon NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyv na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon NR SR č. 150/2019 o prevencii a manažmentu introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov
Zákon NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)
Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov;
Vyhláška MŽP SR č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov
Nariadenie vlády SR č. 174/2017 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti
Nariadenie vlády SR, č. 449/2019, ktorým sa vydáva zoznam inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky

Internetové zdroje:

<https://zbgis.skgeodesy.sk/>
<http://webgis.biomonitring.sk/>
<http://geo.enviroportal.sk/atlassr/>
<https://app.sazp.sk/atlassr/>
<https://slovak.statistics.sk/>
https://sk.wikipedia.org/wiki/Zoznam_%C5%BEElezni%C4%8Dn%C3%BDch_trat%C3%AD
[https://sk.wikipedia.org/wiki/Fytogeografick%C3%A9_%C4%8Dlenie_Slovenska#Pod%C4%BEa_Plesn%C3%ADka_\(2002\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Fytogeografick%C3%A9_%C4%8Dlenie_Slovenska#Pod%C4%BEa_Plesn%C3%ADka_(2002))
https://gis.po-kraj.sk/mapportal/full.aspx?navigator=true&switcher=true&gpw=PSK_ws&gpm=upd_map
<https://www.pamiatky.sk/po/po>
<http://www.podnemapy.sk/default.aspx>
<http://apl.geology.sk/geofond/loziska2/>
<https://www.minovce.dcom.sk/>
<https://niznaolsava.sk/>
<https://ismcs.cdb.sk/mapviewer/views>
<https://mpt.svp.sk/svp>